

Makre Makre kot tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà

Juãw Makre na pre kagàja nhĩpêx. Na pre hte ma hkwỳjê hkôt mẽ kãm Jejus kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã harênh o ri pa. Na pre ra Simãw Pêtreja hprĩ hã Tĩrtũm kapêr o ahkre nhũm kuma nẽ mar tỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ pamã tanhmã Jejus ã kagà hto. Simãw Pêtre xô ri tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã kagà. Jejus kêp Tĩrtũm Kra hã hihtỳx o hihtỳx nẽ àhpumunh o àhpumunh ã nhũm pre harẽ nẽ hã kagà. Nẽ kêp mẽ pakutã nojarêr xwỳnh ã harẽ nẽ hã kagà. ã Juãw Makreja mẽ pamã Jejus jarẽ nẽ hã kagà anẽ.

Matêwre 3.1-10; Rukre 3.1-9; Juãw 1.6-8, 1.19-23

¹ Pa Kris kôt ixkràmnhwỳjaja. E kot paj mẽ amã tanhmã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx to ho pa hã kagà ka mẽ kamã harẽ nẽ ama. Kêp Tĩrtũm Kra na. Tãm na pre mẽ pakaxyw ãm nẽ mẽ pahwỳr kumẽ. Tã tãm kot mẽ pahwỳr wrỳk nẽ tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho paja kot paj mẽ amã ixprĩ hã harẽ nẽ hã kagà ka mẽ kamã harẽ nẽ ama.

Juãw Paxis kot Jejus kukamã harênh

² Kormã Jejus mẽ pahwỳr wrỳk xwỳj ri na pre Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnhjê hõ pê Ijaisja kukamã tanhmã harênh to nẽ hã kagà. Nẽ Jejus kukamã harênh o mõi xwỳnh Juãw Paxisja nhũm pre mẫnnẽn hkukamã tanhmã harênh to nẽ hã

kagà. Te Tĩrtũm tãm hamaxpěr pyràk o harẽ nẽ harẽnh o:

E kot paj Ixkra hkukamã ma mẽ hwỳr kot harẽnh xwỳnhjê hõmẽ kê ma kutêp mẽ kãm harẽnh o ri pa. Kê mẽ kuma nẽ kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx mex o pa.

³ Kojã kukamã harẽnh xwỳnhja ma kapôt ã ri hwỳr mẽ mrar xwỳnhjê mã harẽnh o ri pa. Nẽ kỳx pẽ mẽ kãm kapěr nẽ mẽ kãm: “E mẽ inhma. Kojã Tĩrtũm tokyx mẽ pahwỳr mẽ panhõ Pahihti mẽ nhũm wrỳ pu mẽ pahpi-itã omu. Jakamã kwa mẽ tokyx kutêp tãm amnhĩ nhĩpêx. Te ho mẽ kot mẽhõ kutêp pry ho mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nom pry kumrêx o mex kêt nẽ. ãm amnhĩ nhĩ ho tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Pahihtita kutêp. Mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx tũmja te kot pry nhĩnur nẽ krã hakỳx nẽ pry juk nhũm mẽ tee ri kot kãm hã mrar mex prãm kaprỳ pyràk. Jakamã kot kaj mẽ Pahihti nyw kutêp ate amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ tãm axpẽn nhĩpêx. Hãmri nẽ te mẽ kot pry nhĩnur o mex nẽ ho katàt nhũm ra katàt mux nẽ nõi pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kwa kêr ka mẽ ã kutêp amnhĩ nhĩpêx anẽ.” Anhỹr o kojã mẽ kãm harẽnh o pa. Anẽ.

Na pre ã Tĩrtũm Juãw Paxis kukamã harẽnh anẽ nhũm ỹ hã kapěr xwỳnh pẽ Ijaisja mẽ pamã hã kagà.

⁴ Tã ra kot harẽnh xà hkôt nhũm Juãw Paxisja tẽ. Hãmri nẽ kapôt ã ri mẽ kãm Tĩrtũm kapěr jarẽnh o pa nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ tokyx amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm ri amnhĩ nhĩpêx. Kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nẽ mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj rênh pa nẽ mẽ ato hkra. Pa mẽ piitã mẽ kot ra mẽ apê hkra hã mẽ apumunh kaxyw mẽ akrã kumrã. Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ kot kapêr mar kaxyw ma nhỹhỹnh hwỳr kapôt mã mra. Pyka pê Jutej rũm nẽ Jutej kamã krĩ pê Jerujarẽ rũm nhũm mẽ ohtô nẽ hwỳr mra. Hãmri nẽ nhỹri omu nẽ kãm:

—E ixte amnhĩ tomnuj kaga hprãm xàj na pa awỳr amnhĩ to tẽ. Na pa hte amnhĩ tomnuj pix o ri ixpa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nẽ ixkaprĩ nẽ. Hãmri nẽ ra inhmã amnhĩ tomnuj kaga nẽ tãm amnhĩ nhĩpêx prãm nẽ.

Anhỹr ã amnhĩ jarẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũmja kaxkwa kamã hkrĩ htã mẽ kuma nẽ amnhĩ katut kôt mẽ kot amnhĩ tomnuj piitã rênh pa nẽ axte kãm hamaxpêr kêt nẽ. Jakamã nhũm Juãw Paxis gôx kãm mẽ hkrã kumrã. Pyhti pê Jotãw kamã. ⁶ Juãw Paxisja hikàxpore hkêt jakamã na pre ê mex kêt nẽ pa. ãm mẽmo mry pê kamer kĩ ho amnhĩm ê nhĩpêx nẽ hagjê nẽ hã pa. Nẽ mẽmo mry hkà ho amnhĩ pre nẽ ri pa. Nẽ mẽõ mex kur kêt nẽ ãm krit ku nẽ menh ôr o ri pa. ⁷ Hãmri nẽ mẽ kãm tanhmã Jejus jarênh to ho pa nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kojã tokyx Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhhta mẽ pahwỳr wrỳ. Ah-pumunh tỳx o kot ijakrenh jakamã na pa hte ãm kukwak ri ixpa nẽ amnhĩ tã hã ixpijaàm rãhã ho ri ixpa. Te ixkrãm ã ixpijaàm o amnhĩ nhĩpêx pyrãk. ⁸ Na pa hte gô pix o Tĩrtũm mã mẽ akrã kumrã o ri ixpa. Nom mẽ pahwỳr wrỳk mã xwỳnhja kojã mẽ awỳr Tĩrtũm Karõ rẽ nhũm mẽ akaxwỳnh mã

agjê. Ka mē y hã tãm ri amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Anê.

Juãw Paxis kot Jejus krã kumrãr ã harênh
Matêwre 3.13-17; Rukre 3.21-22; Juãw 1.32-34

⁹ Tã nhũm Jejusja tãm Juãw Paxis wỳr tẽ. Garirej kamã krĩ pê Najare rũm ma hwỳr tẽn pôj. Hãmri nhũm Juãwja hkrã hkumrã. Pyhti pê Jotãw kamã hkrã kumrã. ¹⁰ Hãmri nẽ wa gôj rũm api nẽ mỳr ri kaxkwa pumunh o xa. Nhũm kaxkwa axkjê nhũm kurũm Tĩrtũm Karõ te tuuti pyrã nẽ Jejus wỳr wrỳk o tẽ nẽ ĩkre hã xa nhũm amnhĩ tã omunh o xa. ¹¹ Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm kãm kapêr nẽ kãm:

E apê Ixkra mex na ka. ãm hãmri na ka hte ixkanrêhã amnhĩ nhĩpêx mex o apa. Inhmã ajapê kamã na ka ri apa ho apa. Anê.

Jejus kot Satanasti kaga hã harênh
Matêwre 4.1-11; Rukre 4.1-13; mãănên Eprêw 2.18, 4.15

¹² Tã nhũm Tĩrtũm Karõja ma kapôt mã Jejus o mō ¹³ nhũm kapôt ã mry xoprê kaêx ã ri mrar o hã arĩgro pê 40. Hãmri nhũm Satanasti omu nẽ ma hwỳr tẽ nẽ ri hkôt pa. Kapôt ã ri hkôt hêx rom tanhmã kãm kapêr to nhũm kot mar nẽ hkôt amnhĩ xãm prãm xàj ma hkôt pa. Nom nhũm Jejus hkaga kumrêx nhũm tee ri ho anhỹr kaprỳ nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nhũm Tĩrtũm kapêr o mē wrỳk xwỳnhjaja Jejus wỳr wrỳ nẽ tanhmã ho mex to.

Jejus kot Tĩrtũm mã àpênh krax ã harênh
Matêwre 4.12-17; Rukre 4.14-15

¹⁴ Nhũm pre ra mē ixpê Ijaew o amnhĩptàr xwỳnh pê Eroxxa Juãw Paxis kot mēmoj tã kãm àkjêr

mýrapê nhũm pre ra unê nê haxà. Tã kot haxàr jakành pê nhũm Jejus ma akupým pyka pê Garirej wýr mô nê kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o pa. Nê Tĩrtũm kot mẽ hwýr mẽnh ã amnhĩ jarênh o pa. Nom te nhãm mẽhõ jarênh pyràk o amnhĩ jarẽ ¹⁵ nê mẽ kãm:

—E na Tĩrtũm kãm mẽ ato hkra hprãm nê. Jakamã na ra kot mẽ awýr ãm xwýnhhta mẽ nhũm mẽ awýr wrý. Kwa mẽ tokyx kapêrja ma nê amnhĩ kaxyw hkôt ajamaxpêr. Hãmri nê ate amnhĩ tom-nuj kaga nê Tĩrtũm kôt măn amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm amnhĩ tã mẽ apumu nê mẽ ato hkra. Anê.

Jejus kot amnhĩ kôt tep pynênh xwýnh wa hwýr ã harênh

Matêwre 4.18-22; Rukre 5.1-11

¹⁶ Tã nhũm Jejus ma Garirej kamã gô rax pê Garirej mýri mô. Hãmri nê Simãw mẽ htõ Andreja wa hwýr kato nê wa omu. Wa kot tep pynênh xwýnh jakamã na pre wa gôx kãm kryhti rênh o xa nhũm Jejus wa hãnh tẽ nê wa omu. ¹⁷ Hãmri nê amnhĩ kôt wa kuwý nê wa kãm:

—E war amnẽ ixkôt tẽ nê ixkôt măn apa. War apê tep kanhêr rax o ri apa xwýnh tã kêr ka war axàpênhta kaga nê hpãnhã ixkôt apa ho apa. Kot paj tanhmã war akrã hto ka wa tep pynênh pãnhã ma ri mẽ hkôt mẽ kãm ixkapêr jarênh o ri apa. Mẽ ohtô nê mẽ kot war amar nê Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwýr kaxyw. Jao kot kaj te war ate tep kanhêr rax nê Tĩrtũm mã ôr pyràk o amnhĩ nhĩpêx.

Anhýr o wa kãm kapêr. ¹⁸ Hãmri nhũm wa kuma nê kryhti kaga nê ma hkôt pa ho pa kurê kumrêx.

¹⁹ Hãmri nê mẽ gô mýri mô nê Jepetew kra Xiakre

mê htô Juãw wa hwÿr kato nê wa omu. Nhũm wa kormã hipêêxà nhĩhkô hã pàr kãm kryhti ho mex o wa nhỹ nhũm Jejus wa mê hwÿr kato nê wa omu nê amnhĩ kôt wa kuwÿ. ²⁰ Hãmri nhũm wa kuma nê ma hkôt pa ho pa. Pàr kre kamã mê kãm àpênh xwÿnhjê ri hipêêxà re nê ma Jejus kôt pa ho pa.

*Jejus kot mēhō nē mēkarōmnuti janor ā harēnh
Rukre 4.31-37*

²¹ Hãmri nhũm Jejus mê hkôt mê pa ho mê pa xwÿnhjaja ma krĩ pê Kapanaũ hwÿr mō hãmri nê hwÿr pøj. Hãmri nhũm mê ixpê Ijaewjê nhõ arĩgromnu pê sap kato nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapêr o mê ahkre xà hã ixkre hwÿr tẽ nê hwÿr axà. Hãmri nê kamã mê kot Tĩrtũm kapêr mar kaxyw axpên wÿr mê pikuprõnh xwÿnhjê jahkre ho nhỹ. ²² Nê mê ahkre mex nhũm mê kuma nê tee ri hamaxpêr nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Pêr âm hãmri na ã mê pamã mēmoj jarēnh anê. Tĩrtũm kapêr tũm o mê ahkre xwÿnhjê rom àhpumunh tỳx kôt na hprĩ hã mê pajahkre mex nê. Anê.

²³ Hãmri nhũm mēhō myja mê hwÿr axà. Na pre ra mēkarōmnuti hwÿr axà nhũm ÿ hã amnhĩ tomnuj o pa. Hãmri nê mê hwÿr axà nê Jejus pumu nê kãm kapêr. Nom tãm kapêr kêt nê. Mēkarōmnuti nhỹ hã kãm kapêr. Kàx pê kãm kapêr nê kãm:

²⁴ —Pa Jejus? Kwa tanhmã mê ixto hkêt nê. Ixte apumunh mex. Apê Najare nhõ xwÿnh tã mãânēn apê Tĩrtũm kot mê ixwÿr amēnh xwÿnh maati na ka. Tĩrtũm rũm na ka pre mê ixwÿr wrÿ. Kwa xà kot kaj mê ixto ajapêx nà? Anê.

²⁵ Hãmri nhũm kãm:

—Tk. Kwa anhĩkrê nê myta kurũm akator kurê kumrêx. Anê.

²⁶ Hãmri nhũm kuma nê àmra htỳx kãm myja o àk tỳx nê kêp kato nê ma tẽ nhũm akupỹm mex.

²⁷ Hãmri nhũm mẽ piitã omu nê kamã no pyma nê. Hãmri nê xatã axpẽn mã harênh o pa nê axpẽn mã:

—Kokỹỹ. Jejus na pre àhpumunh tỳx kôt mẽkarõmnuti jano nhũm kuma nê mẽ kurũm hapôx kurê kumrêx. Anê.

²⁸ Hãmri nhũm Garirej kamã mẽ piitã ri axpẽn mã harênh o pa.

Jejus kot akupỹm Simãw xupãnhgêx o mex ã harênh

Matêwre 8.14-15; Rukre 4.38-39

²⁹ Tã nhũm Jejus Xiakre mẽ Juãw mẽrohã Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre rũm kato nê ma Simãw mẽ Andre wa ôrkwỹ hwỳr mỗ. ³⁰ Hãmri nê mẽ hwỳr agjê. Nhũm Simãw xupãnhgêxja ra à nê hkà kagro htỳx nê nỡ nhũm Jejus mẽ hwỳr axà nhũm mẽ kãm harê. ³¹ Hãmri nhũm mẽ kuma nê hwỳr axà nê omu nê hpa hã kupy nê kànhmã ỹr nhũm hkà hakry nê akupỹm mex kurê kumrêx. Hãmri nê kànhmã xa nê tẽ nê mẽ kãm mẽmoj nhĩpêx nhũm mẽ hkur o hkrĩ.

Jejus kot akupỹm mẽ hkwỳjê ho mex ã harênh

Matêwre 8.16-17; Rukre 4.40-41

³²⁻³³ Tã nhũm myt axà nhũm mẽ ohtô nê Simãw mẽ Andre wa ôrkwỹ hwỳr mra nê hakwakrem Jejus ã akuprô. Nê amnhĩ kôt mẽ à xwỳnhjê ho mra. Nê mẽkarõmnuti kot mẽ hwỳr gjêx xwỳnhjaja nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra. ³⁴ Hãmri nhũm Jejus mẽ omu nê akupỹm ahpỹnhã mẽ piitã mẽ ho mex pa. Nê mẽkarõmnutija nhũm mẽ kurũm mẽ hapôj.

Mëkarõmnuti kot kêp Tĩrtũm Kra hã omunh tã no nhũm kapêr nê mẽ hkurê nê mẽ hano nhũm mẽ kapêr kêt rãhã mẽ kurũm hapôj nê ma mra.

Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh ã harênh

Rukre 4.42-44

³⁵ Tã nhũm apkati nhũm kormã myt kator kêt ri nhũm Jejus kãnhmã nhỹ nê tẽ nê kato. Hãmri nê ma kapôt ã ahte nhỹhỹm tẽ nê nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh o nhỹ.

³⁶ Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ hkwỳjaja hkrã hapôj nê tee ri ixkre kamã hapêr. Hãmri nê hapôj nê ma hpri jakop o mō. ³⁷ Hãmri nê hwỳr kato nê omu nê kãm:

—Pa. Kwa na mẽ piitã tee ri ajapêr. Anẽ.

³⁸ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tô ma pu mẽ mō. Nom kot puj mẽ akupỹm mẽ hwỳr pamôr kêt nê. Kot puj mẽ hpãnhã nhãm krĩ hkwỳ hkôt măn ri pajapôj. Pa kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarẽ măn. Ja kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ. Krĩ piitã hkôt mẽ pa xwỳnhjaja kot kapêr mar kaxyw. Anẽ.

³⁹ Hãmri nê mẽ ma axte Garirej kamã krĩ hkwỳ hkôt pa. Nê krĩ piitã hkôt Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre kamã mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarênh o pa. Nê mẽ kurũm mẽkarõmnuti japôx o pa.

Jejus kot akupỹm mẽhõ hkãmnu ho mex ã harênh

Matêwre 8.1-4; Rukre 5.12-16

⁴⁰ Tã nhũm mẽhõ hkà hkro xapêr tỳx xwỳnhja Jejus wỳr tẽ. Hãmri nê hã hpijaam kaxyw kutã hkõnkrã ho tẽm nê nhỹ nê kãm:

—Pa Pahihti. E ot pa awỳr amnhĩ to tẽ. Akupỹm ate mẽ ixto mex kaxyw axàhpumunh tỳx jakamã

kot ka akupỹm amã ixto mex prãm nẽ mãmri akupỹm ixto mex. Anẽ.

⁴¹ Hãmri nhũm kuma nẽ kamã ukapri nẽ hã ãhkra xi nẽ kãm:

—Nà kot paj ato mex. E akupỹm akà mex.

⁴² Anhỹrja kôt nhũm akupỹm hkà mex kurê kumrẽx. ⁴³⁻⁴⁴ Hãmri nhũm Jesus kãm kapêr kãm hihtỹx nẽ hano nẽ kãm:

—E kêr ka amnhĩ tã akwỹjê mã tanhmã ijarẽnh to hkêt rãhã ma patre hwỹr tẽ kê akupỹm akà mex ã apumu. Hãmri ka amnepêm Mojes kot mẽ ate akupỹm mẽ amex ã Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã karõ xwỹnh ta ka kãm ho anẽ. Kê mẽ piitã akupỹm akà mex ã apumu. Anẽ.

⁴⁵ Hãmri nhũm kuma nẽ ma tẽ. Nom axtem nẽ ma mẽ piitã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o ri mra. Jesus kot kãm karõ xà kuhpa hã ma mẽ kãm amnhĩ jarẽnh o ri mra. Jakamã nhũm mẽ kuma nẽ piitã nhỹhỹnh Jesus wỹr mra. Mẽ ohtô rax kumrẽx nẽ hwỹr mra nhũm tee ri mẽ noo mã nhỹri krĩm pa mã. Hãmri nẽ ãm krĩ pu hã ri pa htã nom nhũm mẽ arĩ ohtô nẽ hwỹr mra.

2

Jesus kot akupỹm ã kamã htyk xwỹnh o mex ã harẽnh

Matêwre 9.1-8; Rukre 5.17-26; Juãw 10.37-38

¹ Tã nhũm Jesus hã apkati grêre nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỹnhjê mẽrohã ma akupỹm Kapanau wỹr mō. Hãmri nẽ hwỹr pōj nhũm mẽ piitã nhỹri mẽhō nhōrkwy kamã hpōx kôt harẽnh ma nẽ hã akuprō. ² Ra hã pikuprōnh rax nẽ ixkre nhĩtom pa. Nhũm mẽ hkwyjaja kapôt ã kuhê nhũm Jesus

Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. ³ Hãmri nhũm mẽmyjaja kęp kwat nẽ ĩ kamã htyk xwỹnhja mỳ nẽ Jejus kot ho mex kaxyw hwỳr o tẽ. ⁴ Hãmri nẽ tee ri hã mẽ pikuprõnh rax xwỹnhjê pumu nẽ nhỹhỹnh kot hwỳr o àr kaxyw tee ri amnhĩ kukamã ho ukapi ho pa. Hãmri nẽ hamaxpẽr nẽ ixkre nhĩmõk po hwỳr ho api nẽ himõk kwỳ grà nẽ hkõt ĩ kamã htyk xwỹnhhta nõi xà mẽrohã hkõt Jejus wỳr haxà. ⁵ Hãmri nhũm mẽ kot kaxyw kãm hamaxpẽr tỳx ã mẽ omu nẽ ĩ kamã htyk xwỹnhhta mã kapẽr nẽ kãm:

—Pa? Kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na pa ra anê ate amnhĩ tomnuj piitã ho ijapêx. Kot paj axte kãm ijamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

⁶ Hãmri nhũm Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỹnhjaja tee ri ã kapẽr anhỹrja ã kuma nẽ hamaxpẽr o:

⁷ —Tk. Kwa pẽr mẽhõ myti mũj kęp Tĩrtũm kêt tã te kapẽr pyræk o amnhĩ nhĩpêx nẽ mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx ã amnhĩ jarẽ. Tĩrtũm pix kot mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx kênã. Anẽ.

⁸ Nom nhũm Jejus mẽ hamaxpẽr kõt mẽ omunh mex nẽ. Mẽ kot Tĩrtũm pix kot mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj rênh nẽ akupỹm mẽ à xwỹnhjê ho mex kõt mẽ hamaxpẽrja nhũm mẽ omunh mex nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ ã ajamaxpẽr anhỹr kêt nẽ. ⁹ Ixte mẽ nẽ mẽ kot amnhĩ tomnuj o ijapêx par ã amnhĩ jarênh tã mẽ ate mẽ ano ho ja kõt ixpumunh kêt jakamã na ka htem ja hã ixkõt ajamaxpẽr kêt nẽ. Nom kot paj mẽ anoo mã akupỹm myja o mex. Ka mẽ ja hã ixpumu hãmri nẽ ixkõt ajamaxpẽr kurê kumrêx. ¹⁰ Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmênh xwỹnh na pa. Ixte mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj

rênh kaxyw na pre mẽ awỳr inhmẽ pa wrỳ. Tã mẽ ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mẽ anoo mã mytija ho mex.

¹¹ Anhỳr o mẽ kãm kapër hãmri nẽ ã kamã htyk xwỳnhta mã kapër nẽ kãm:

—E kànhmã xa nẽ anõr xà mỳ nẽ ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ. Anẽ.

¹² Hãmri nhũm kuma nẽ kànhmã ăm kurê kumrẽx. Hãmri nẽ akupỹm mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh tỳx nẽ nõi xà mỳ nẽ mẽ noo mã kato nẽ ma akupỹm õrkwỹ hwỳr tẽ. Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê omu nẽ no hapôx kaxyw nẽ hkôt omunh o kuhê nẽ kamã no pyma htỳx nẽ. Nẽ tee ri omu nẽ axpẽn mã:

—Hêxta waa nẽ. Aa mẽ pahte ã mẽhõ kot amnhĩ nhĩpêx anhỳr ã omunh kêt kumrẽx tã jarãhã ja pumu. Nà Tĩrtũmja ăm mex o mex. Anẽ.

Jejus kot amnhĩ wỳr Rewi hwỳr ã harẽnh

Matêwre 9.9-13; Rukre 5.27-32

¹³ Hãmri nhũm Jejus mẽ ma mra nẽ akupỹm gô rax pê Garirej wỳr mra nẽ gô mỳ ri pa. Hãmri nhũm mẽ piitã omu nẽ hwỳr mra nẽ hã akuprõ nhũm Tĩrtũm kapër o mẽ ahkre ho nhỹ. ¹⁴ Hãmri nẽ mẽ kure nẽ axte hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma axte mra nẽ nhỹri Apew kra Rewija pumu. Rôm kãm mẽ õ pahĩti mã amnhĩ kwỳjê pê kàxpore hkwy jamỳnh xwỳnh na pre. Jakamã nhũm àpênh o nhỹ nhũm Jejus hãnh tẽ nẽ omu nẽ amnhĩ kôt kuwỳ nẽ kãm:

—Pa? E kwa axàpênhta kaga nẽ hpãnhã amnẽ mẽ ixkôt măn ri apa ho apa. Anẽ.

Hāmri nhũm kuma nẽ àpênh kaga nẽ ma hkôt mō nẽ hkôt pa ho pa.

¹⁵ Hāmri nhũm mẽmo arĩgro hã nhũm Rewi nhõ mẽ apkur xà hã mẽo rax nẽ. Jakamã nhũm amnhĩ nhõrkwy hwỳr hkràmnhwỳjaja nẽ Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ. Hāmri nhũm mẽ ma hkôt mra nẽ òrkwy hwỳr agjê nẽ kuri apkur o hkrĩ. Nẽ mãănẽn mẽ kếp Rõm nhõ pahi mã mẽ kếp kàxpore hkwỳ jamỳnh xwỳnh kwỳ nẽ mẽ ohtô nẽ mẽ kutã apkur o hkrĩ. ¹⁶ Hāmri nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnh kwỳ pê Parijew nhõ xwỳnhjaja mra nẽ mẽ apkur ã mẽ omu. Nẽ tee ri mẽ hkaêx ã Jejus pumu nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳr agjê nẽ hã mẽ kãm akir nẽ mẽ kãm:

—Kwa na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê kutã apkur kêt tã ka mẽ Jejus mẽ apimràatã axtem nẽ mẽ kutã axàpkur o akrĩ. Mẽ ate amnhĩ to mex ronhỹx ka mẽ kutã axàpkur kêt nẽ. Anẽ.

¹⁷ Hāmri nhũm Jejus amnhĩ tã mẽ kapêr ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw ixte mẽ kutã ixàpkur o inhỹr kênã. Xà na hte tôtô mẽ mex xwỳnhjê hwỳr mra nẽ mẽ hkane? Nà na hte ãm mẽ à xwỳnhjê pix kane ho pa. Ra mẽ ate ja pumunh mex. Ja pyrà nẽ na pa pre mẽ kot amnhĩ to mex xwỳnhjê hwỳr ixwryk kêt nẽ. ãm mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjê pix wỳr na pa pre wrỳ. Ixte tãm mẽ unhwỳr kaxyw mẽ hwỳr wrỳ nẽ jajê kutã ixàpkur o nhỹ. Mẽ ate amnhĩ tomnuj mã anhũrer nẽ hpãnhã tãm amnhĩ nhĩpêx o apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ nẽ mẽ akamã ixukapri ho ri mẽ akôt ixpa. Tã ka mẽ atỳx ã ixte mẽ kutã ixàpkur anhỹrja ã ixto akapêr anẽ. Anẽ.

Mê kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw mẽõ kaga hã mẽ harẽnh

Matêwre 9.14-17; Rukre 5.33-39

¹⁸ Juãw Paxis kôt mẽ pa xwýnhjê mẽ Parijew nhõ xwýnhjaja na prem tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kamã kãm amnhĩ jarẽ. Nom nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja na prem kãm amnhĩ jarẽnh prãm nẽ apkur kãm amnhĩx kãm amnhĩ jarẽnh o pa. Jakamã nhũm Ijaew kwýjaja tee ri ja hã mẽ omu nẽ Jejus wýr mra nẽ mẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Pa? Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte Parijew nhõ xwýnhjê mẽ Juãw Paxis kôt mẽ pa xwýnhjaja tõhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽ. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja na htem àmnhĩx apkur o pa kamã kãm amnhĩ jarẽnh o pa. Kwa mo na htem mẽ uràk nẽ tõhã apkur kêt rãhã kãm amnhĩ jarẽnh kêt nẽ? Anẽ.

¹⁹ Hãmri nhũm Jejus mẽ kãm:

—Tk. Mo kaxyw kot mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ? Mẽ hkaprĩ hkêt kênã. Mẽ kot ixkôt pa ho pa hã amnhĩ pumunh jakamã na htem hkĩnh nẽ pa. Kormã ixte mẽ hkôt ixpa kênã kot kêt mẽ Tĩrtũm mã kapêr kaxyw nẽ ho apkur kêt kamã kãm amnhĩ jarẽ. Xà na htem hkràmnhwý hã hkĩnh kaxyw hã akuprõ nẽ hkaprĩ nẽ apkur kêt nẽ mýr o hkrĩ? Nà na htem hã akuprõ nẽ hkĩnh nẽ apkur rũnh nẽ. Ja pyrà nẽ na hte ixkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja ixkôt kormã àmnhĩx hkĩnh nẽ apkati mẽ apkur kãm kãm amnhĩ jarẽnh o pa. ²⁰ Nom koja mẽ kãm ixkurê xwýnhjaja nhỹrmã tanhmã ixto hãmri nhũm mẽ rĩ

kormã hkaprĩ htỳx kãm ho apkur kêt rãhã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjẽ jarẽnh anẽ hãmri nẽ axte mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

²¹⁻²² —Mẽ kot amnhĩ tomnuj xwỳnhjaja mẽ kot amnhĩ nhĩpêx tũm o amnhĩ pyrãk jakamã na htem mẽ kot amnhĩ nhĩpêx nyw kaga. Tã ixte amnhĩ nhĩpêx nywja te kot mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm pyrãk kêt jakamã na ka htem inhma nẽ ãm inhma. Kwa mẽ inhma nẽ mẽ ate amnhĩ nhĩpêx tũm gryk ã ixkaga hkêt nẽ. Anẽ.

Jejus kệp arĩgromnu hpãm ã kot amnhĩ jarẽnh

Matêwre 12.1-8; Rukre 6.1-5

²³ Tã nhũm mẽ ixpê Ijaew nhõ arĩgromnu pẽ sap kato nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma nhỹhỹm mỗ. Ma mẽ hpur kahti hkôt nhỹhỹm mỗ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ra kãm prãm nẽ. Hãmri nẽ prãm xàj purta kamã amnhĩm mẽmo hy te kot harôj pyrãk xwỳnhhta kwỳ rê nẽ ma Jejus kôt hkanhar o mỗ. Mẽ ixpê Ijaewja na pa htem axpẽn pur kãm ixpa nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnhjaja mẽ hkôt mra nẽ tee ri ja hã mẽ omu nẽ Jejus wỳr mra nẽ mẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Kwa jarãhã sap tã akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽmo hy hkwỳ rê nẽ akôt hkanhar o pa. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot mẽ panhõ arĩgromnu hã mẽ pahte mẽmoj nhĩkẽnh nẽ mẽ pahkurê kẽnã. Kwa mẽ kãm anẽ kê mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

²⁵⁻²⁶ Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ hprĩ hã mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr tũm jarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ kormã Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kamã pahi Tawi kot tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kamã harênh nê mar kêt nê? Kormã Apiatar kêp patre maati ri na pre Tawi hkôt ri mẽ pa xwýnhjê mẽ prãm xàj Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwýr agjê. Hãmri nhũm Apiatar mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nê mẽ kamã ukaprĩ nê mẽ kãm mẽmoj gõ. Mẽ kot Tĩrtũm noo mã pãwti jaxwýr xwýnhhta nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ja nê mẽ kurê htã nhũm mẽ kãm prãm tỳx ã mẽ omu nê mẽ kamã ukaprĩ xàj mẽ kãm kugõ. Patre pix kot ja hkur kaxyw tã nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kuku. Tã nom nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ omu nhũm ja kêp omnuj kêt nê. Patre kot mẽ kamã ukaprĩ nê mẽ kãm ôr nhũm ja hã omu nhũm ja kãm mex nê. Anê.

Hãmri nê mẽ kãm:

²⁷ —Na pre Tĩrtũm panhĩ kumrêx o kato nê kormã mẽ hkôkôt nê Tĩrtũm mã hamaxpêr o hkrĩ kaxyw arĩgromnu ho kato. No na pre arĩgromnu kumrêx o kato nê hpãnhã kaxyw panhĩ ho kator kêt nê. ²⁸ Tã pa na pre Tĩrtũm mẽ akaxyw ixãm nê mẽ awýr inhmê. Jakamã papxipix na pa hte arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ mẽ kãm karõ ho ri ixpa. Jakamã kwâr mẽ mãmri mẽmojta rê nê ixkôt hkanhar o mõi. Anê.

3

*Jejus kot akupým ïhkra grà xwýnh o mex ã harênh
Matêwre 12.9-14; Rukre 6.6-11*

¹ Tã nhũm mẽ ixpê Ijaewjê nhõ arĩgromnu pê sapja axte kato. Hãmri nhũm Jejus Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkreja wýr tẽ nê axà nê kamã

Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽhõ my ãhkra grà xwỹnhja mẽ ãhkô hã mar o nhỹ. ² Nhũm Parijew nhõ xwỹnhjaja kãm mẽ hkrãhtũmjẽ mã Jejus o kapẽr prãm jakamã htãnopxar o kuhẽ nẽ axpẽn mã:

—E kwa pu mẽ jar pakuhẽ nẽ kot tanhmã amnhĩ nhĩpẽx to hã omu. Xà koja jarãhã ãhkra grà xwỹnh mũj o mex nà? Jarãhã arĩgromnu kẽnã kot kêt kãm ãhkra ho mex. Koja ho anẽ nẽ ra Tĩrtũm kapẽr tũm nhĩrõp xa. E pu mẽ xa nẽ hã omu. Anẽ.

³ Hãmri nhũm Jejus ãhkra grà xwỹnhhta pumu nẽ kãm:

—Pa? E kãnhmã xa nẽ amnẽ ixwỹr tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kãnhmã xa nẽ hwỹr tẽ nẽ mẽ piitã mẽ noo mã xa. ⁴ Hãmri nhũm Jejus mẽ kot omunh o hkrĩ xwỹnhjẽ hwỹr rĩt nẽ arĩgromnu hã tanhmã mẽ kot amnhĩ nhĩpẽx to hã mẽ hkukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Tanhmã na htem arĩgromnu hã axpẽn nhĩpẽx to wehe? Xà kot ka mẽ arĩgromnu hã axà htỹx nẽ amex prãm xàj ma mẽhõ hwỹr amnhĩ to tẽ nhũm apumu nẽ apkatim arĩgro mex jamãr pẽ akane hkêt ka ty nhũm ja amã mex nẽ? Rỹ nhũm apumu nẽ tanhmã atomnuj to nẽ akupỹm amnhĩ nẽ ajano nhũm ja amã mex nẽ? Nà koja ã anhĩpẽx anẽ nhũm ja amã mex kêt nẽ. E mẽ inhma mẽmoj jarẽ. Tanhmã na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã arĩgromnu hã mẽ pahte axpẽn nhĩpẽx ã mẽ pamã karõ hto? Xà kot puj mẽ hã axpẽn kãm paxukapĩr rỹ hã mẽ pamã axpẽn kurẽ ho papa? Xà kot puj mẽ hã mẽmoj punuj pẽ mẽ utà rỹ kot puj mẽ ãm arĩgro mex pix ã mẽ utàr kaxyw arĩgro mex jamã? E mẽ atõ inhma ja jarẽ. Anẽ.

Ra kot hprĩ hã mẽ hamaxpêr ã mẽ omunh mex nẽ ã hêx rom mẽ hkukjêr anẽ. Nom nhũm mẽhõ tanhmã kutã kãm nẽ hkêt nẽ. Mẽ ãm piitã akryk mar pẽ omunh o hkrĩ. Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri kãm tanhmã nẽ hprãm nom akryk mar o hkrĩ. ⁵ Hãmri nhũm Jejus tee ri mẽ ukapĩrĩ hkêt ã mẽ omu nẽ hkapĩrĩ nẽ mẽ kamã gryk nẽ. Hãmri nẽ ãhkra grà xwýnhja mã kãm:

—Tk. Mẽ kot tanhmã inhmã ujarênh tore hã. E anhĩhkra katàt. Anẽ.

Hãmri nhũm ãhkra katàt nẽ akupỹm mex kurê kumrêx. ⁶ Hãmri nhũm Parijew nhõ xwýnhjaja tee ri ã Jejus kapêr anhỹrja ã kuma nẽ kot sap ã akupỹm myta o mex ã omu nẽ kamã gryk tỳx nẽ. Nẽ hapôj nẽ ma pahi Eroxo kôt mẽ pa xwýnhjê hwýr mra nẽ mẽ kãm harẽ nẽ tanhmã hã axpên kukjêr to nẽ axpên mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Na ã kapêr anhỹrja o mẽ pahto kapêr punuj nẽ. Te hkĩnhã mẽ papamjaja mẽ kamã paxukapĩrĩ hkêt pyrãk ã mẽ pajarẽ. Kojã mẽ pahkwýjaja kuma hãmri nẽ mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx kaga nẽ amnhĩ kaxyw hkôt pix mã hamaxpêr o pa. Ja pymaj kwa tanhmã kot puj mẽ ho? Anẽ.

Mẽ ohtô nẽ kot Jejus kapêr mar kaxyw hwýr mra ã mẽ harênh

Matêwre 4.23-25; Rukre 6.17-19

⁷⁻⁸ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê mẽrohã ma akupỹm gô rax wýr mō nhũm mẽ ohtô nẽ omu nẽ ma hkôt mra. Pyka pẽ Garirej mẽ Jutej wa kurũm nẽ krĩ pẽ Jerujarẽ rũm nẽ pyka pẽ Itumêj rũm nẽ pyhti pẽ Jotãw nhĩkjê hã krĩ hkwy

rũm nẽ krĩ hkwỳ pẽ Xir mẽ Sitõ wa pu hã krĩ hkwỳ
rũm ohtõ nẽ ma hwỳr mra. Na prem ra harẽnh ma
nẽ nhỹhỹm mõi ã omu nẽ axpẽn mã harẽnh o:

—E kwa tokyj pu mẽ ma hwỳr mẽ à xwỳnhjê o
mõi kê akupỹm mẽ ho mex. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr mẽ o mra nẽ hã pikuprõnh rax
nẽ. ⁹⁻¹⁰ Hãmri nhũm Jejus akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho
mex. Gõ mỳri xa nẽ tanhmã mẽ ho mex to. Jakamã
nhũm mẽ axte ohtõ nẽ hwỳr mra nẽ piitã kot htok
nẽ akupỹm mex kaxyw hwỳr axpẽn nhĩgã. Hãmri
nhũm tee ri amnhĩ wỳr mẽ omu nẽ hkõt mẽ pa ho
mẽ pa xwỳnhjê mã:

—Kwa mẽ ma mra nẽ amnẽ kanõre jêt mũj kjẽnh
o tẽ nẽ jar inhmã anhõ. Kê mẽ ixtã axpẽn nhĩgãnh
o ijanẽnh japêr pa hwỳr axà nẽ amỹm mẽ ho hpỹnh
nẽ akupỹm mẽ ho mex. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mra nẽ kãm ja o
tẽ nẽ kunhõ. ¹¹ Na pre mẽkarõmnuti hkwỳja mẽ
hkwỳjê hwỳr agjê. Jakamã nhũm mẽ Jejus pumu
nẽ mẽkarõmnuti nhỹ hã kêp Tĩrtũm Kra hã omunh
kurẽ kumrẽx. Hãmri nẽ hã hpĩaãm kaxyw kutã
hkõnkrã ho hkrĩ nẽ mẽkarõmnuti nhỹ hã kãm kapêr
nẽ kãm:

—Kwa apê Tĩrtũm Kra na ka. Anẽ.

¹² Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ kuma. Kãm
mẽkarõmnuti ã kot harẽnh anhỹr prãm kêt nẽ. Am
mẽ piitã mẽ kot kapêr mar nẽ kot amnhĩ nhĩpêx
ã omunh pẽ kêp Tĩrtũm Kra hã omunhja na kãm
hprãm. Jakamã nhũm mẽkarõmnuti ã harẽnh anẽ
nhũm ja nẽ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Tk kwa nà kêr ka mẽ tanhmã ijarẽnh to hkêt
nẽ. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kaxyw mẽ kêp 12 rênh ã harênh
Matêwre 10.1-4; Rukre 6.12-16*

¹³ Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnh kwýjê mã kãm:

—E pu mẽ ma mỗ nê krâhakỳx mữj ã api. Anê.

Hãmri nê mẽ ma hwýr mỗ nê hã api ¹⁴ nhũm Jejus amnhĩ kaxyw mẽ ho 12 nê mẽ kurê. Mẽ kot ma ý hã Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ¹⁵ nê ý hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa kaxyw. ¹⁶ ã mẽ hixi kot anhỹr.

Na pre ja kêp Simãw no nhũm Jejus hpãnhã hã hixi hõ mẽ nhũm hpãnhã mãânên kêp Pêtre.

¹⁷ Nê hkôt Jepetew kra Xiakre mẽ htõ Juãwja wa kuta.

Hãmri nê kot Simãw nhĩpêx pyrà nê wa hã hixi hõ mẽ nhũm wa hpãnhã mãânên kêp Poanes. Wa kot amnhĩ prêprêk jakamã nhũm ã wa hã hixi mênh anê.

¹⁸ Nê hõ pê Andreja ta.

Nê hkôt Andre htõ Firiptija ta.

Nê hkôt Patoromewja ta.

Nê hkôt Matêwreja ta.

Nê hkôt Tomasja ta.

Nê hkôt Arpêw kra Xiakreja ta.

Nê hkôt Tatewja ta.

Nê hkôt Simãw õja ta.

Simãwja na pre kãm mẽ ixpê Ijaewjê nhõ pika pê Ijaew kĩnh tỳx nê. Jakamã na pre kãm nhãm pika hõ nhõ pahi kot mẽ ho amnhĩptàr prãm kêt nê pa.

¹⁹ Nê hkôt Jut Kariotja ta.

Kormã kot mẽ kãm Jejus kurê xwýnhjê nhĩhkram òr mã nhũm Jejus kot amnhĩ

kukamã omunh mex tã mẽ hkôt amnhĩ
kaxyw kuta.

Ã mẽ kot ý hã mẽ ahkre o pa kaxyw mẽ rênh
xwýnhjê nhĩxi kot anhỹr.

Jejus mẽ mẽkarõmnuti wa harênh

*Matêwre 12.22-32; Rukre 11.14-23, 12.10; Juãw
10.19-21*

²⁰ Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnh
kwýjê rênh pa nê ma amnhĩ kôt mẽhõ nhõrkwy
hwýr mẽ o mỗ. Na prem apkur kêt ry rax nê ra kãm
prãm tỳx nê nhũm ma mẽ apkur kaxyw amnhĩ kôt
mẽ o mỗ. Hãmri nhũm axte mẽ à xwýnhjaja mẽ omu
nê Jejus wýr pikuprõnh rax nhũm mẽ tokyx apkur
kêt nê. ²¹ Hãmri nhũm Jejus katorxà nê htõjaja tee
ri mẽ apkur kêt ã mẽ harênh ma nê axpên mã:

—Kwa măn ăm ra tanhmã hkrã amnhĩ to nà?
Hã na mẽ kot omunh kaxyw hã hpikuprõnh rax
jakamã nhũm kormã apkur kêt nê. E tokyx pu mẽ
ma hwýr mra nê omu nê mẽ kêp utà nê akupýn
amnhĩ kôt o mỗ. Anê.

²² Rôm nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre
xwýnhjaja Jerujarê rũm Jejus wýr mỗn pỏj. Hãmri
nê tanhmã ho kapêr punuj to. Kêp mẽkarõmnuti
hkwý hã hkamnhĩx jakamã harênh o:

—Tk pêr hinhu nhĩkôôti nhỹ hã na hte mẽ nê
amnhĩ kwýjê japỏx o pa. Anê.

Hinhu nhĩkôôti nhĩxi hỏ pê Satanasti nhũm
prem ý hã Jejus kot amnhĩ nhĩpêx o pa hã
hkamnhĩx. ²³ Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ omu nê
amnhĩ wýr mẽ kãm hpa ho apê nê mẽ kãm amnhĩ
jarê. Nom amnhĩ tã kuxi nê mẽ kãm mẽmoj jarê nê
mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhma mẽ ate ixpê Satanasti hkwỳ hã ixkamnhĩx xwỳnhjaja. Xà na hte Satanasti mẽ nê amnhĩ kwỳjê janor o pa? Nà na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. ²⁴ Na hte pika nhõ xwỳnhjaja axpên kutã amnhĩ xunhwỳ nê axpu hãmri nê anhgrà nê ma ahpỹnhã ri pa nê amnhĩ krã hkôt ri tanhmã amnhĩ to ho ri pa. Jakamã nhũm mẽ õ pahija mẽ hamãr o pa hkêt nê. ²⁵ Nê krĩ nhõ xwỳnhjaja haxwỳja. Mẽ kot axpên to hkwỳ xwỳnhjaja koja mẽmoj tã axpên kãm gryk nê axpên kutã amnhĩ xunhwỳ hãmri nê anhgrà nê ahpỹnhã pa hãmri nhũm mẽ õ pahi tee ri kãm mẽ hamãr o pa hprãm. Mo hkwỳjaja kot kêt ri mẽ hamãr o pa? Nom tãm kot amnhĩ nê mẽ hanoore hã. Mẽ tãmjaja na prem axpên kãm gryk nê anhgrà nê ahpỹnhã pa. ²⁶ Tã ja pyrã nê ixte Satanasti nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa ronhỹx pa ri mẽ kurũm amnhĩ kwỳjê japôx o ri ixpa hkêt nê. Mẽkarõmnutijaja kêp Satanasti hkwỳ kênã. Koja Satanasti ixte mẽ kurũm mẽ hapôx kaxyw tanhmã inhma nê hkêt nê. ²⁷ àhpumunh tỳx jakamã na hte mẽ kot hkôt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjê pumunh tỳx o pa nhũm mẽhõ tee ri kêp mẽ utàr kaxyw. Tã ixàhpumunh tỳx o ixte hakrenh jakamã ixte kêp mẽ utàrja inhma tanhmã kute hkêt. Na pa hte kêp mẽ utà nhũm mẽ hpãnhã ixkôt amnhĩ nhĩpêx o pa nhũm Satanasti tee ri mẽ hã ixpumunh o pa kaprỳ.

²⁸ —Ăm hãmri na pa mẽ amã ixkapêr. Kot kaj mẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa. Nê amnhĩ tomnuj tỳx kumrêx rãhã ho apa. Rỳ tanhmã akapêr punuj to ho apa. Rỳ tanhmã Tĩrtũm o akapêr punuj to ho apa. Tã tee ri ja hã amnhĩ pumu nê akapĩ

ně ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kaga ně Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwỳ. Hãmri nhũm amnhĩ tã mẽ apumu ně amnhĩ katut kôt mẽ ate amnhĩ tomnuj ně mẽ akapêr punuj rênh pa ně axte kãm hamaxpêr kêt ně. Koja ho hapêx par kumrêx. ²⁹ Nom koja Tĩrtũm Karõ xatã mẽ amã ixto amnhĩrĩt tã ka mẽ ama ně ãm ama ně te kêp amnhĩ jamak pro pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Jao Tĩrtũm Karõ hã apijaàm kêt ã amnhĩ to amnhĩrĩt. Ja mỳrapê koja Tĩrtũm nhỹrmã amnhĩ xwar te mẽ apê amnhĩ jamak pro pyræk o mẽ anhĩpêx ka mẽ tee ri kãm amnhĩ kaprĩ kaprỹ. Hãmri ně mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o pa htũm xà wỳr ma apa ně kamã apa rãhã apa ho apa. Anẽ.

³⁰ Mẽ kot Satanasti nhỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa hã hkamnhĩx jakamã nhũm pre Jejus ã mẽ kãm kapêr anẽ.

Jejus katorxà mẽ htõjê jarênh

Matêwre 12.46-50; Rukre 8.19-21; mããnnên Eprêw 2.11-12

³¹ Rôm nhũm Jejus katorxà mẽ htõjaja hwỳr mra no ãm kormã hwỳr gjêx kêt ně. Mẽ kot hã htu rax jakamã nhũm mẽ tee ri hwỳr gjêx kaxyw kormã kapôt ã kuhê. Hãmri ně mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê hõ mã kapêr ně kãm:

—Kwa ma tẽn Jejus mã mẽ ijarê kê mẽ ixwỳr kato. Anẽ.

³² Rôm nhũm ixkre kamã mẽ hkrĩ xwỳnhjaja mẽ omu ně Jejus mã mẽ harê ně kãm:

—Kwa Pahihti. Ota akatorxà mẽ atõjaja awỳr mra ně pôi ně tee ri awỳr gjêx mã mẽ kormã kapôt ã kuhê ně atã karõ. Anẽ.

³³⁻³⁵ Hãmri nhũm mẽ kuma ně mẽ kãm:

—Tôe pa ixkato nê mẽ omu. Inhmã mẽ hapêê. Nom kot kaj mẽ atõ Tĩrtũm kapêr ma nê hkôt amnhĩ xãm nê hkôt amnhĩ nhĩpêx. Hã kot kaj te apê ixtõ rỹ ixkatorxà kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o pu mẽ axpên nhĩpêx. Pa te inhmã mẽ hapê pyrà nê inhmã mẽ ajapê nê. Anê.

4

Mẽmo hy hkre xwỳnh jarẽnh

Matêwre 13.1-9; Rukre 8.4-8

¹ Tã nhũm Jejus axte gô jakàx ã mẽ ahkre ho nhỹ. Hãmri nhũm mẽ axte hãhtu rax jakamã nhũm tee ri mẽ omu hãmri nê pàr krem axà nê gôx kãm amỹm mẽ ahkre ho nhỹ. Nhũm mẽ piitã kỳxpê omunh nê mar mex o kuhê. ² Hãmri nhũm mẽ ahkre ho nhỹ. Nom mẽ ujarẽnh pix kãm mẽ ahkre. Mẽ kot Tĩrtũm kapêr mar nê tanhmã hkôt amnhĩ nhĩpêx to ho paja nhũm hã kuxi nê mẽ kãm hã ujarẽnh o nhỹ nê mẽ kãm:

³ —E mẽ inhma. Koja mẽhõ ma pur mã mỗ nê pur kãm mẽmo hy ho ukapêr o pa nom nhũm hy piitã amex kãm rôrôk kêt nê. Koja ahpyñhã rôrôk.

⁴ Koja hkwỳ aptỳx kãm rôrôk nhũm kuwênhre omu nê hwỳr mra nê hkrêr pa. ⁵⁻⁶ Nê koja kên kãm hkwỳ rôrôk hãmri nê higrôt kutã nojarêr nê higrôt pa. Nom nhũm kamã aptỳx nê kamã kêp pika hkryre jakamã nhũm higrôt nhũm hã myt apha nê arĩgro htỳx mẽ nhũm grà pa. Harê hkryre jakamã grà pa. ⁷ Nê koja hkwỳ mrônhĩ kamã rôrôk nê higrôt tã no nhũm utĩja kêp amỹtã nhũm ô hkêt nê.

⁸ —No koja hirã kamã pika mex kãm hkwỳ rôrôk. Hãmri nê hirã kamã rôrôk jakamã higrôt mex nê piitã ô rax nê. Kamã ô hkwỳ kêp 30 nê kamã hkwỳ

kêp 60 nê kamã hkwyê kêp 100. ã mẽ ujarênh kot anhÿr. ⁹ Kwa mẽ ama nê kãm ajamaxpêr tÿx rãhã ho ri apa. Anê.

Jejus kot hprĩ hã mẽmo hy jarênh

Matêwre 13.10-23; Rukre 8.9-15

¹⁰ Hãmri nhũm mẽ Jejus xujarênh mar pa nê anhgrà nê ma akupÿm mra nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwÿnh pê 12 mẽ hkwyêjaja pix Jejus ri arĩk. Hãmri nê ujarênh ta ã hkukja nê kãm:

—Kwa mon ka hte ã mẽ kãm axujarênh anê Pahihti? Na pa mẽ ixprĩ hã amar mex kêt nê. Anê.

¹¹⁻¹² Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj ixprĩ hã mẽ amã harê. Tĩrtũm kãm mẽ ate aprĩ hã mar prãm jakamã kot paj ixprĩ hã tanhmã mẽ amã harênh to. Nà mẽ kot amnhĩ tomnu kaga nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh xà hkôt mẽ ho hkra hã harênhja na pa hte mẽ kãm harê. No mũjjaja mẽ akĩnhã mẽ kãm mar prãm kêt jakamã na pa hte mẽ kãm mẽmoj tã haxwÿ nê awjarê nhũm mẽ ãm ixujarênh pix ma.

Na htem kuma nê ãm kuma nê htÿx ri hã pa. No kêp apu mẽ kãm hprĩ hã mar prãm ronhÿx mẽ ra hprĩ hã kuma nê Tĩrtũm kôt amnhĩ xunhwÿ nhũm amnhĩ tã mẽ omu nê mẽ kot amnhĩ tomnuj o hapêx. Nom mẽ kãm mar prãm kêt. Anê.

¹³ Tã mẽ ate aprĩ hã ixujarênhja mar mex kêt jakamã tanhmã kot kaj mẽ amnhĩ to nê ixujarênh piitã ama? E kot paj ixprĩ hã mẽ amã mẽmo hyta jarê ka mẽ inhma.

¹⁴ —Nà mẽmo hyta te kêp Tĩrtũm kapêr pyræk. Nê ahpÿnhã rôrôk xà hã pikata te kêp ahpÿnhã mẽ

kot Tĩrtũm kapẽr mar xwỳnhjê kot mar nẽ ahpỹnhã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pyræk. ¹⁵ Jakamã mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja hte kot aptỳx kãm hkwỳ rôrôk nhũm kuwênh kot hwỳr mrar nẽ hkrêr par xwỳnhhta pyræk. Jakamã na htem Tĩrtũm kapẽr ma nom nhũm Satanasti te kuwênh kot hy hkrêr parta pyræk o mẽ hipêx. Nẽ mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ xunhwỳr pymaj tanhmã nẽ mẽ hkrã hto. Jakamã nhũm mẽ Tĩrtũm kapẽr ma nom ho hamakêtkati tokyx anẽ nẽ axte kãm hamaxpêr kêt nẽ.

¹⁶ —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot kênre kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrôt nhũm te hã myt ahpa nhũm grà par tokyx anhỹr xwỳnhhta pyræk. Na htem Tĩrtũm kapẽr ma nẽ hkĩnh nẽ. Nẽ kãm mar prãm nẽ. Te hy higrôt tokyx anhỹrta pyræk. ¹⁷ Tã nhũm mễhõ tẽ nẽ Tĩrtũm nẽ tanhmã mẽ kãm kapẽr to nhũm mẽ kuma nẽ hkaga. Rỳ nhũm mẽ Tĩrtũm ã tanhmã mẽ homnuj to nhũm mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hkaga. Te mẽmo hy higrôt nẽ grà par tokyx anhỹrta pyræk.

¹⁸ —Nẽ mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te kot mrônhi kamã hkwỳ rôrôk nẽ higrôt nhũm mrônhi kot kêp àmnàr xwỳnhhta pyræk. Nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm nẽ. ¹⁹ Nom mãănẽn kãm hikukrêx rax nẽ hikàxpore rax prãm jakamã ãm ja pix kukamã hamaxpêr o ri pa. Jao ra gryk ã axte Tĩrtũm kapẽr mã hamaxpêr nẽ hkôt amnhĩ nhĩpêx kêt nẽ. Te mrônhi kot higrôt pê àmnàr nhũm ô hkêeta pyræk.

²⁰ —No mẽ kot mar xwỳnh kwỳjaja te hirã kamã pika mex kãm hy hkwỳ rôrôk nẽ higrôt nẽ ô raxta pyræk. Na htem ixkapẽr ma nẽ amnhĩ krã him

hagjênh tỳx nê. Nê ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho ri pa. Te mẽmo hy hkre kamã ô hkwyja kêp 30 nê kamã kêp 60 nê kamã kêp 100ta pyrà nê Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx mex rãhã ho pa. E ã ixujarênhja kot anhyr. Anê.

Kanê hpimxur ã harênh

Rukre 8.16-18, 8.24-25; Matêwre 13.10-15, 25.14-30

²¹ Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho pa xwýnhjê jahkre nê mẽ kãm:

—Xà na htem kanê hpôk nê poti ho hpro rỳ hitom kãm par krak ri unhwỳ? Nà na htem hpôk hãmri nê kỳx pê mẽmoj nhĩmôk ã unhwỳ. ²² Ja pyrà nê mẽ piitã kot hkwyjê pê tanhmã hamaxpêr punuj to ho hpimxur prãm tã tee ri kot ho hpimxur prãm kaprỳ. Koja nhỹrmã mẽ hamaxpêr piitã amnhĩ to amnhĩrĩt pa. Nê mẽmoj piitã ra hpimxur mex tã koja nhỹrmã amnhĩ to amnhĩrĩt pa. Te mẽ kot kanê hpôk nê kỳx pê unhwỳr nhũm amnhĩrĩt mex pyràk. Ja pyrà nê na pa hte Tĩrtũm kapêr o ri ixpimxur o ixpa hkêr nê. Na pa hte ixprĩ hã mẽ amã harênh mex o ixpa. ²³ Kwa mẽ ixujarênhja ma nê kãm ajamaxpêr tỳx rãhã ho ri apa. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anê. ²⁴ Hãmri nê mẽ kãm:

—Nê kêr ka mẽ axpên kãm axukaprĩ ho ri tanhmã axpên to mex to ho ri apa. Kêr kê Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nê mẽ apyrà nê mẽ akamã ukaprĩ pê mẽ ato mex o pa. ²⁵ Koja mēhō inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx mex to pa ja hã omu nê kot inhmã àpênh mexta pãnhã ho mex nê. No koja inhmã àpênh mex kêt pa ja hã omu nê hã ho mex kêt nê.

—Nê koja mēhō kām ixkapēr mar prām nom kormā hprī hā mar mex kêt tã arī mar o pa nê gaa nê mar tỳx o mō. No koja kuma nê ãm kuma hāmri nê gaa nê hā no hkêt. Anê.

Pur kām mēmo hy hkre xwỳnh jarēnh

Matêwre 13.24-30

²⁶ Nhũm Jejus arī hkôt mē pa ho mē pa xwỳnhjê jahkre ho nhỹ nê mē kām:

—E pa mē amā tanhmā mē kot ixkapēr mar tỳx xwỳnhjê jarēnh to ka mē inhma. Koja mēhō ixkapēr mar tỳx nê ra hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o pa. Hāmri nê hamaxpēr nyw o hamaxpēr o pa nê amnhĩ nhĩpêx nyw o amnhĩ nhĩpêx o pa. Te mē hpur kām mēhō kot mēmo hy hkre xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyrāk. Na hte hyja kre ho pa. ²⁷ Hāmri nê hkre hpa nê kamāt mē ôt o hikwỹ nê arĩgro mē mēmoj tã àpênh o pa. Rāhā nhũm mēmo hyja arī hikwỹ ho hikwỹ hkêt nê. Koja amnhĩ nhĩpêx ô ho amnhĩ nhĩpêx nê higrôt kato nê hprêk. Kre xwỳnh kot tanhmā kot amnhĩ nhĩpêx to hā omunh kêt tã nhũm kām hprêk.

²⁸ —Na hte hpôm hapôx o pa nê higrôt o pyka kahte. Hāmri nê hprêk nê hô axpôt nê gaa nê hpānhā ô. Hāmri nê hkamrêk pa nê xa. ²⁹ Hāmri nê mē kot hikēnh mā mex nê nhũm kot hkre xwỳnhhta omu nê amnhĩm hamỳnh pa. Tã mē kot ixkapēr mar mex xwỳnhjaja te mēmo hy ra higrôt kator nê hprêk nê hô pipôt nê ô xwỳnhhta pyrāk. Nê urāk nê amnhĩ nhĩpêx ô ho amnhĩ nhĩpêx o pa. Anê.

Jejus te kot mēmo hy pyrāk ã kot amnhĩ jarēnh

Matêwre 13.31-32; Rukre 13.18-19

³⁰⁻³² Nhũm Jejus arī mē ahkre ho nhỹ nê mē kām:

—Tĩrtũm kot mẽ awỳr ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw inhmẽn̄h ã ijarẽn̄hja. Te ixte mẽmo hy pixire pyrāk. Koja mẽhõ mẽmo hy hõ pixire nẽ hkre nhũm ra higrõt. Nẽ gaa nẽ hprêk. Hãmri nẽ hpa anhgrà nhũm kuwênhre hwỳr mra nẽ hôptĩ kamã amnhĩm haê nhĩpêx. Mẽmo hyta grire htã nhũm hkre nhũm higrõt nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Tã kot paj nhỹrmã urà nẽ ixpyxi htã kot paj pika piitã hkôt mẽ ho amnhĩptà nẽ mẽ omunh mex rãhã ho ri ixpa. Anẽ.

Ã na pre Jejusja hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã amnhĩ tã kuxi nẽ ujarẽn̄h anẽ. ³³ Mẽ kãm ujarẽn̄h kãm mẽ ahkre ho pa. Te nhãm mẽmoj jarẽn̄h pyrà nẽ amnhĩ tã haxwỳ nẽ harẽ. Mẽ kot tanhmã mar to hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ kãm ujarẽn̄h to. ³⁴ Na pre ãm ujarẽn̄h pix kãm mẽ kãm kapêr mar prãm kêt xwỳnhjê mã amnhĩ jarẽn̄h rãhã ho pa. No mẽ kot hkôt pa ho pa xwỳnhjê mã nhũm hprĩ hã ujarẽn̄h jarẽ nhũm mẽhprĩ hã mar mex nẽ.

Jejus kot kôk o pinhkrên̄h ã harẽn̄h

Matêwre 8.23-27; Rukre 8.22-25

³⁵ Tã nhũm amỹkry nhũm Jejus arĩ pàr kre kamã nhỹ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm: “E pu mẽ ma xarmã mỗ.” ³⁶ Anẽ hãmri nẽ mẽ kot mar o hkrĩ xwỳnhjê re nẽ pàr mã agjê nẽ ma xarmã mỗ. Garirej rũm kato nẽ ma xarmã pika hõ hwỳr mỗ. Nhũm pàr kwỳja ma mẽ hkôt mỗ. ³⁷⁻³⁸ Nhũm Jejus ra ôtxwa nẽ tẽ nẽ pàr kre kamã hkrã japar xà hã hkrã xi nẽ ra ôt tỳx nẽ nỗ. Nhũm kôk àpêr tỳx nẽ nhũm gô kàn̄hmã harĩ nẽ axpên tak. Ra ri xatã axpên tak nẽ pàr kre kamã axkapĩ nhũm ra mẽ kêp àr o mỗ. Hãmri nhũm mẽ tee ri amnhĩ

nhĩpêx nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê Jejus
wỳr hprôt nê kumra nê kãm:

—Kwa kànhmã nhỹ Pahihtĩ. Kot puj mẽ jarãhã
pahtyk pa. Anẽ.

³⁹ Hãmri nhũm hkrākato nê kànhmã nhỹ nê kôk
mẽ gôta pumu nê wa kãm kapêr o:

—E kwa wa anhĩkrê. Anẽ.

Hãmri nhũm gô mẽ kôk hpinhkrênh kurê
kumrêx.

⁴⁰ Hãmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa
xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nê. Kormã mẽ ate amnhĩ kaxyw
Tĩrtũm mẽ wa inhmã ajamaxpêr tỳx kêt. Hã na ka
mẽ ri amã ma nê tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr.
Anẽ.

⁴¹ Hãmri nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê ã kot amnhĩ
nhĩpêx anhỹr ã omu nê tee ri axpên pumunh pê
omunh o kuhê. Hãmri nê axpên mã:

—Kokỹỹ. Jejus kêp mẽ panhĩõ hkêt. Mẽ
pahtõ kot pu te kot amnhĩ nhĩpêx pyrà nê kôk
mã pakapêr nhũm anhĩkrê? Nà mẽ pakurom
àhpumunh tỳx o àhpumunh tỳx. Anẽ.

5

Jejus kot mēhō nē mēkarōmnuti janor ã jarēnh

Matêwre 8.28-33; Rukre 8.26-34

¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê
mêrohã mō nê xarmã Geras wỳr pøj. ²⁻⁴ Hãmri nê
pàr rũm hapøj nhũm mēhō myja Jejus pumu nê
hwỳr tẽ. Mēkarōmnuti kot hwỳr àr nhũm ỹ hã oprê
htỳx kumrêx. Hãmri nê hkwỳjê hkàx ã kapôt ã mẽ
hã pika kamã ri hkênh nê pa ho pa. Nhũm mẽ xatã
kàx o hte hpre nê hpa hpre htã no nhũm kurê. ⁵ Nê

kamàt kām nê arĩgro hã àmra htỳx o mrar pê kên o amnhĩ tak o mra. Mẽ hã pyka kamã nê kapôt ã hixêt ã amnhĩ tak tỳx rãhã ho mra. ⁶ Tã amỳm Jejus pumu nê hwỳr hprôt nê hã hpijaàm kaxyw kutã hkôn krã ho tēm nê hparpê nhỹ. ⁷⁻⁸ Hãmri nhũm omu nê nê mẽkarõmnuti mã kapêr nê kām:

—Kwa kurũm akato nê ma tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm kuma nê tanhmã myta o nhũm tãm mẽkarõmnuti nhỹ hã Jejus mã kapêr nê àmra kamã kām:

—Pa Tĩrtũm Kra Jejus? Mo kaxyw na ka ixwỳr tẽ? Kwa tanhmã ixto hkêt nê nà?

⁹⁻¹⁰ Anẽ nhũm kām:

—Tanhmã na anhĩxi te? Anẽ.

Nhũm kām:

—Nà ixpê Mẽohtôhti. Mẽkarõmnuti ohtô nê kot ixwỳr gjêx jakamã na htem ã inhĩxi jarênh anẽ. Kwa nê mẽ ijanor kêt nê nà? Anẽ.

¹¹⁻¹² Hãmri nhũm mẽkarõmnuti tãm amnhĩ to kuwỳ nê kām:

—Kwa kêr ka jahti nê mẽ ijàpôx japêr nê mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak o mẽ pa htũm xàta wỳr mẽ ixrênh kêt nê. Hagrô hkwỳ mũj wỳr măn mẽ ixrê pa mẽ hpãnhã hwỳr măn hagjê? Anẽ.

¹³ Hãmri nhũm mẽ kām:

—Tôe. Mẽ tãm hwỳr mra. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽmyta pê hapôx pa nê ma hagrô hwỳr mrar kurê kumrêx nê mẽ kām gjêx pa nhũm myja akupỹm tãm hkrã. No nhũm hagrôja mẽkarõmnuti pymaj amỹra nê axkahkũm nê hprôt nê himô hã krã hixêt ã axpum rôrôk nê gôx kām mrô nê hpikaprãr pa. Ohtô rax kumrêx. Kêp 2.000 tã hpikaprãr pa. ¹⁴ Hãmri nhũm hagrô jamãr o ri mẽ pa xwỳnhjaja tee ri ja hã omu nê ma mẽ

õ patrãw wỳr akupỹm mẽ piitã mẽ kãm harẽnh o hprõt nẽ mra. Hãmri nẽ mẽ kãm ujarẽnh pa. ¹⁵⁻¹⁶ Nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ ma Jejus wỳr mra nẽ hkaxpa nẽ kuri myta pumu. Nhũm ra akupỹm tãm hkrã nẽ ê kamã tãm amnhĩ nhĩpêx nẽ nhỹ. Nhũm mẽ kot hã omunh xwỳnhjaja mẽ kãm ujarẽnh pa nhũm mẽ kuma nẽ myta pumu hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr o kãm Jejus puma nẽ. ¹⁷ Hãmri nẽ amnhĩ nẽ kãm kapêr nẽ kãm:

—Kwa mẽmo kaxyw na ka mẽ ixwỳr rê? Mẽ ma akupỹm amrar tokyx anẽ. Anẽ.

¹⁸ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ akupỹm pàr wỳr agjê nhũm akupỹm mex xwỳnhhta tee ri ja hã mẽ omu nẽ mẽ hkôt hkrà. ¹⁹ No nhũm Jejus kãm:

—Nà kot kaj mẽ ixkôt amõr kêt nẽ. Ma akupỹm anhõ krĩ hwỳr măn tẽ nẽ mẽ kãm Tĩrtũm kot akupỹm ato mex ã amnhĩ jarẽnh o ri mẽ hkôt apa. Anẽ.

²⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ ma akupỹm tẽ. Hãmri nẽ õ pyka pê Tekap kãm mẽ kãm Jejus kot tanhmã ho mex to hã harẽnh ri mẽ hkôt pa nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê kuma nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr.

Jejus kot akupỹm mẽhõ ho mex nẽ akupỹm mẽhõ ho htĩr ã harẽnh

Matêwre 9.18-26; Rukre 8.40-56

²¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽrohã akupỹm xarmã mỗ nẽ rê. Hãmri nẽ pàr nhõ nẽ api nẽ gô mỳri kuhê nhũm pika nhõ xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hã pikuprõnh rax nẽ. ²²⁻²³ Hãmri nhũm mẽhõ my pê Jajtija hwỳr tẽ nẽ kutã hkõnkrã ho htẽm nẽ nhỹ. Kêp Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre xà hã ixkre jamãr xwỳnh maati na pre. Nhũm hkra

nija kêp à htỳx nê htyk kaxyw nê nō. Kormã nyw. Kormã hã amgrà pê 12 pix tã ra kêp htyk kaxyw. Hãmri nhũm Jajtija tee ri hkukamã hamaxpêr nê ma Jesus wỳr tẽ nê hpar pê hkôn krã ho tẽm nê ho hwỳr kãm hihtỳx nê kãm:

—Pa akupỹm mẽ ixto mex xwỳnh maati. E awỳr na pa tẽ. Na ra ixkra ixpê htyk kaxyw. Pa tee ri omu nê kaxyw amã ijamaxpêr nê awỳr tẽ. Jakamã kwa ma ixkôt inhōrkwy hwỳr tẽ nê inhmã omu nê hã anhĩkra xi nê akupỹm inhmã ho mex. Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm kuma nê ma hkôt tẽ. Nhũm mẽ ohtô nê axpẽn nhĩgãnh nê axpẽn kujahêk o wa hkôt mra. ²⁵ Nhũm mẽhō nija haxwỳja wa hkôt tẽ. Na pre hte hkamrô hkryre rãhã ho pa hã ra hã amgrà kêp 12. ²⁶ Nê tōtō mã amnhĩrer rax nê nhũm mẽ tee ri kot ho mex kaxyw nom xatã hkane kaprỳ. Hãmri nhũm ra hikàxpore kêp hapêx nhũm arĩ ăm rãhã nê pa. ²⁷⁻²⁸ Hãmri nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê Jesus jarênh ma nê hamaxpêr o:

—Ma kot paj ma hwỳr tẽ nê kêp ê pix kupênh tã akupỹm inhmex japêr. Ma kot paj ho anẽ.

Anhỹr o hamaxpêr hãmri nê ma mẽ hkôt hwỳr htẽm kurê kumrêx. Nhũm mẽ ohtô raxja kaêx ã mẽ hkôt hwỳr tẽ. Hãmri nê katut kôt kêp ê nhĩrê kupê. ²⁹ ăm ê pix kupênh tã akupỹm mex ã amnhĩ pumunh kurê kumrêx. ³⁰ Hãmri nhũm Jesus kot kêp ê kupênh ã amnhĩ tã omu nê hêx rom xa nê mẽ ho hakêx nê amnhĩ tã mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—Kwa mẽ atō na ka ri amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx pê ixpê ixê kupê? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ piitã kuma nê tee ri axpẽn pumu nê kãm amnhĩ tã aprã. ³¹ Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kãm:

—Mê kot apê amnàr griã kot ka kêt ri mēhō kot apê hkupênh xwýnh ã ri mē hkukja. Kwa mǎn ǎm mēhō amarĩ apê hkupê. Anê.

³² Hāmri nhũm mē kām:

—Nà na amarĩ ixpê hkupênh kêt nê. Na amnhĩ kaxyw inhmã hamaxpêr tỳx pê ixpê hkupê. Tã na ixàhpumunh tỳx xà ho akupỹm mex. Nom ra ixte mēhō kot ixpê hkupênh xwýnhhta pumunh jakamã na pa ixêx rom ã amnhĩ tã ri mē hkukjêr anê. E kwa mē atō inhmã amnhĩ jarê. Anê.

³³ Hāmri nhũm nija kuma nê tee ri kêp kot amnhĩ to hpimxur prām. Hāmri nê hpijaàm nê hwỳr htertet o tē nê kutã hkõn krã ho tēm nê nhỹ nê kām amnhĩ jarê nê kām:

—Ma pa na pa inhmã inhmex prām xàj apê axê kupê. Tã na pa akupỹm inhmex. Anê.

³⁴ Hāmri nhũm kuma nê kām:

—Tỳ. Nà ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx kôt ã ate amnhĩ nhĩpêx anhỹr jakamã na ka akupỹm amex. Kot kaj axte akamrô rãhã ho ri apa hkêt nê. E māmri ajamakêtkati nê ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tē. Anê.

Hāmri nhũm kuma nê hkĩnh nê ma akupỹm tē.

³⁵ Rôm nhũm Jajti mã mē àpênh xwýnhjaja õrkwỹ rũm ma õ patrãw kutã mra nê wa hkaxpa nê Jajti mã kām:

—Kwa na ra akra apê ty. Mo kaxyw kot ka kêt amnhĩ kôt Jejus o mō? Kwār māmri ma akupỹm awjanã nê tē. Anê.

³⁶ Hāmri nhũm Jejus mē kuma nê Jajti mã kām:

—Kwa tee ri akra hkukamã ajamaxpêr kêt nê. ǎm kaxyw inhmã mǎn ajamaxpêr tỳx rãhã nê. Anê.

³⁷⁻⁴⁰ Hāmri nhũm mẽ axte mō mẽ mẽ òrkwy hwỳr pōj mẽ mẽ omu. Nhũm mẽ ra hã hturax mẽ mỳr o hkrĩ. Hāmri nhũm Jejus mẽ hwỳr axà mẽ mẽ omu mẽ kot mẽ hkra htyk kumrẽx ã omunh tã mẽ kãm:

—Kwa mẽ hāmri amỳr kêt mẽ. Na nireta htyk kêt mẽ. Na âm gōr mẽ nō. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kot ra htyk ã omunh mex jakamã kuma mẽ âm kuma mẽ axtem mẽ ri axpẽn mã hã hpēr o axkẽ. Hāmri nhũm Jejus mẽ hanor pa mẽ hitom kãm htyk xwỳnh wỳr àr kaxyw mẽ amnhĩ kôt Juãw mẽ Xiakre mẽ Simãw Pêtre mẽ kaxyw htyk xwỳnh katorxà mẽ hipêêxà pix amnhĩ kôt mẽ ho axà. ⁴¹ Hāmri mẽ htyk xwỳnhhta wỳr tẽ mẽ hpa hã kupy mẽ kãm kapēr mẽ kãm:

—Pa? E kwa kànhmã nhỹ. Anẽ.

Nom amnhĩ kapēr kãm harẽ mẽ kãm:

—Tarit kũm. Anẽ.

⁴² Hāmri nhũm kànhmã ỹr kurê kumrẽx mẽ kànhmã xa mẽ ri mra. Na pre ra hprêk mẽ ty. Na ra hã amgrà kệp 12 tã ty nhũm Jejus akupỹm ho htĩr mẽ kànhmã ỹr nhũm kànhmã xa mẽ ri mra. ⁴³ Hāmri nhũm kuri omunh xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pẽ omu mẽ kamã no puma mẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. Hāmri nhũm Jejus katorxà mẽ hipêêxàja wa kãm:

—E măn ra kãm prãm mẽ. Wa tokyx kãm mẽmoj japêr kê kukrẽ. Nom kêr ka wa inhmar kumrẽx. Kêr ka wa akupỹm ixte ho htĩr ã ri mẽ kãm ijarênh o ri apa hkêt mẽ. Âm kwarĩ ho kwarĩ. Anẽ.

6

Najare nhõ xwỳnhjaja kot Jejus kaga hã mẽ harênh

Matêwre 13.53-58; Rukre 4.16-30; Juãw 1.11

¹ Tã nhũm Jejus ma ò krĩ pê Najare hwỳr ma akupỹm mỗ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja ma hkôt mỗ. ² Hãmri nẽ hwỳr pøj. Nhũm mẽ ò arĩgromnu pê sap kator jakamã nhũm Jejus ma Tĩrtũm kapẽr o mẽ ahkre xà hã ixkre hwỳr tẽ. Hãmri nẽ kamã mẽ ahkre ho nhỹ nhũm mẽ amnhĩ jaẽr pê kapẽr mex ã kuma nẽ tee ri axpẽn pumunh pê hamaxpẽr o hkrĩ. Jejus kệp mẽ hkwỳ hã hkamnhĩx nom nhũm mẽ kurom àhpumunh tỳx nẽ kapẽr mex jakamã nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpẽr o hkrĩ. Hãmri nẽ axpẽn mã:

³ —Kwa kệp mẽ panhĩõ htã tanhmã kot we amnhĩ to nẽ ã àhpumunh tỳx kôt mẽ pamã kapẽr anẽ nẽ ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa? Mẽ panoo mã na pre hprêk. Kệp pĩ kuprâr xwỳnh Juje mẽ hprô Marir wa hkra na. Nẽ htõ Xiakre nẽ Juje nẽ Simãw nẽ Jutja ra mẽ pahte mẽ kệp htõ hã omunh mex. Nẽ htõxjaja jar mẽ pakamã pa nhũm mẽ pahte mẽ omunh mex kênã kot kêt we mẽ kurom ã àhpumunh tỳx anẽ. Anẽ.

Anhỹr o axpẽn mã harẽ. Hãmri nẽ kamã gryk nẽ hkaga ⁴⁻⁶ nhũm tee ri amnhĩ tã mẽ omu nẽ hamaxpẽr o:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ kãm amnhĩ kaxyw ixkôt hamaxpẽr prãm kêt kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh o mẽ pa xwỳnhjaja na htem krĩ hkwỳ kamã kãm mẽ mar prãm nẽ. Nom ò krĩ kamã mẽ kot karàre rũm hprêk o mỗr kãm omunh xwỳnhjaja na htem kuma nẽ ãm kuma. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkôt hamaxpêr kêt jakamã nhũm tee ri mẽ kãm aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr rax prãm kaprỳ. Nê ãm mẽ à xwỳnhjê ho grêre nê mẽ hã ìhkra jaxwỳ nê akupỹm mẽ ho mex. Hāmri nê mẽ kurũm kato nê ma krĩ hkwỳ hkôt ri Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho pa.

Jejus kot mẽmoj tã mẽ kêp 12jê mã karõ hã harênh Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-6, 10.1-12; mãânên Atre 13.50-51, 18.6

⁷Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot ỹ hã mẽ ahkre ho pa xwỳnh pê 12jê hwỳ. Ra kot amnhĩ kaxyw mẽ rênh xwỳnhhtaja nhũm amnhĩ wỳr mẽ kuwỳ. Hāmri nê axpên kaxyw mẽ ho axkrut nê mẽ kurê nê mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ nê ma mẽ hkwỳjê hwỳr mẽ kurê. Nê mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma mẽ pahkwỳjê hwỳr mra nê inhỹ hã Tĩrtũm kapêr jarênh o ri mẽ hkôt apa. Nê mẽ kurũm mẽkarõmnuti japôx o ri mẽ hkôt apa.
⁸⁻⁹Nom kêr ka mẽ amnhĩ kôt akukrêx rax nê ri apa hkêt nê. Nê kawà htu nê ho ri apa hkêt nê. Nê amnhĩ kôt axàpkur xà ho ri apa hkêt nê. Rỳ akàxpore rax nê ri ho apa hkêt nê. ãm mẽ anhõ kamis nê mẽ apar kà ho pixire nê agjê nê ri hã apa. Nê mẽ amnhĩ kaxpar xà hã mẽ anhõ kô pix o apa. Mẽ ã anhỹ kamã mẽ hkôt ri apa anê.

¹⁰—Nê kêr ka mẽ nhỹri krĩ hõ hwỳr pôj. Nê apôx xà kamã mẽhõ nhõrkwỹ kamã hkôt ri apikamênh tãmtã kurũm akupỹm ajapôj nê ma hpãnã nhãm krĩ hõ hwỳr apa. Nom atỳx ri nhãm mẽ hwỳr amrar nê nhãm mẽ hwỳr amrar kêt nê.

¹¹—Nê koja mẽ nhỹri mẽ akapêr kaga ka mẽ tee ri amnhĩ tã mẽ kamã ama hāmri nê tokyx mẽ

kurũm ajapôj nẽ ma apa. Nẽ anojarêť nẽ mẽ noo mã akuhẽ nẽ amnhĩ par ã awjagrô kapĩ. Mẽ kot Tĩrtũm kaga hã amnhĩ pumunh nhũm kot amnhĩ pyrã nẽ mẽ hkaga hã omunh kaxyw ka mẽ ã mẽ noo mã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Hãmri nẽ hpãnhã ma nhỹhỹm apa.

¹² Anhỹr o mẽ kãm mẽ àpênh ã karõ. Nhũm mẽ kuma nẽ hapôj nẽ ma mẽ hkwyjê hkôt pa. Ma krĩ piitã hkôt Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre ho ri mẽ hkôt pa nẽ mẽ kãm:

—E kwa mẽ tokyx amã ate amnhĩ tomnuj kaga hprãm xaj Tĩrtũm kôt mãn amnhĩ xunhwỳ. Anẽ.

¹³ Hãmri nẽ mẽ nẽ mẽkarõmnuti jano. Nẽ akupỹm mẽ à xwỳnhjê ho mex kaxyw mẽmo htwỹm o mẽ hkrã gregrer nẽ Jejus nhỹ hã akupỹm mẽ ho mex.

Mẽ kot Juãw Paxis pĩr ã mẽ harênh

Matêwre 14.1-12; Rukre 9.7-9

¹⁴ Tã nhũm mẽ piitã Jejus jarênh ma nẽ axpên mã tanhmã harênh to ho pa. Nom ahpỹnhã tanhmã harênh to. Na prem kamã harênh o:

—Nà Juãw Paxis pimràata na. Pêr akupỹm htĩr jakamã na hte ã mẽ kot aa mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Anẽ.

¹⁵ Nẽ kamã axtem harênh o:

—Nà tãm kêt. Pêr finat Eris na. Anẽ.

Nẽ kamã axtem harênh o:

—Nà tãm kêt. Pêr Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnhjê hõ na. Te kot amnepê mã mẽ kot Tĩrtũm nhỹ hã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk o kot amnhĩ nhĩpêx kênã.

Anhỹr o ahpỹnhã harẽ. ¹⁶ Hãmri nhũm Ijaew o amnhĩptàr xwỳnh pê Erox ãxipasja mẽ kot ã harênh

anhÿr ã mẽ kuma nẽ Juãw Paxis mã hamaxpër kurê kumrêx. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Nà pěr Juãw Paxista na. Ixte mẽ kãm hã ixàmnên nhũm mẽ kot inhmã mut krãhyr xwÿnhta măn ra tanhmã amnhĩ to nẽ akupÿm htĩr. Anẽ.

¹⁷⁻²⁰ Na pre ra pahi Erox ãxipasja htõ Pirip pẽ hprõ Eroxis pytà nẽ ho hprõ nhũm hkra niti mẽ wa hwÿr ahpã. Hãmri nhũm Juãw Paxisja tee ri ja hã pahihiti Erox ãxipasja pumu nẽ hã kãm akir nẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kêp ja omnuj. Ra kot ja nẽ mẽ pahkurê htã ka axtem nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

Anhÿr jakamã nhũm hprõ Eroxisja amnhĩ tã kuma nẽ kamã gryk tÿx nẽ. Nẽ kãm hpĩr prãm nẽ. No nhũm pahi Erox ãxipas kãm hpĩr prãm kêt nẽ. Juãw Paxis kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx nhũm kot hã omunh mex jakamã kãm hpĩr prãm kêt nẽ. Juãw na pre hte xatã kãm Tĩrtũm kapër jarênh o pa. Nhũm pahihiti Erox ãxipasja kormã hprĩ hã mar mex kêt tã hã hpĩaàm nẽ kãm mar prãm nẽ. Nom nhũm hprõ kãm hpĩr prãm jakamã nhũm kêp mẽ kãm hã amÿnê nhũm mẽ ma o tẽ nẽ haxà nhũm mex nẽ mẽ hagjênh xà kamã hkrĩ ho krĩ.

²¹⁻²⁴ Tã nhũm jãã nhũm pahi Erox ãxipas kator ã arĩgro kato nhũm mẽ piitã hwÿr mra nẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh nẽ hã apkur o hkrĩ. Õ kôwenatôjaja nẽ hkràmnhwÿjaja nẽ krĩ hkwÿ kamã mẽõ pahijaja nhũm mẽ ohtô nẽ hã akuprõ nẽ hã hkĩnh. Hãmri nhũm hprõ Eroxis kra nitija mẽ hwÿr axà nẽ mẽ kãm gre. Mẽ kot omunh nẽ kamã hkurẽ pix kaxyw mẽ noo mã hpĩaàm kêt nẽ ã mẽ kãm grer anẽ. Hãmri nhũm pahi Erox omu nhũm ja kãm mex nẽ nhũm mẽ piitã hkĩnh nẽ kamã nopyma nẽ. Nẽ grer kãm hpĩaàm kêt nẽ tanhmã mẽ kãm grer to nhũm

mê omu nê kamã no pyma nê. Hãmri nhũm pahi Eroxo ãxipasja kãm:

—Nà ãm hãmri. Na ka mê inhmã agrer mex nê. Jakamã kwa mãmri mẽmoj tã ixwỳ. Amã mẽmoj prãm xà hkôt inhmã mẽmoj jarẽ pa amã kugõ. ãm hãmri na pa amã amnhĩ jarẽ. Na pa Tĩrtũm noo mã ã amã amnhĩ jarẽnh anê. Ka mamrĩ ixkukrêx mex kwỳ hã ixwỳ pu axpẽn mã ho axkjê. E mẽmo na amã hprãm? Anê.

Hãmri nhũm kuma nê ma katorxà hwỳr tẽ nê kãm harẽ nê kãm:

—Xê mẽmoj tã kot paj we kuwỳ? Anê.

Hãmri nhũm kuma nê hamaxpêr o:

—Ma ãm hãmri koja mê tã jarãhã inhmã Juãw Paxis pĩ. Anê.

Hãmri nê hkrata mã kãm:

—Ma Juãw Paxis krã hã kot kaj awỳ kê mê amã kugõ ka man ixwỳr o tẽ. Anê.

²⁵ Hãmri nhũm kuma nê akupỹm pahi hwỳr axà nê kãm:

—Ma Juãw Paxis krã kot kaj inhmã agõ. Pasiiti kamã axà nê inhmã agõ pa ma amnhĩm o ixtẽm kurê kumrêx. ãm ja pix na inhmã hprãm. Anê.

²⁶ Hãmri nhũm tee ri kuma nê hkaprĩ nê. Nê hamaxpêr o:

—Hêxta waa nê. Inhmã hpĩr prãm kêt. Nom ra ixte ixkutã mê hkrĩ xwỳnhjê noo mã inhmã kãm mẽmoj prãm xwỳnh nhõr ã amnhĩ jarẽnh nhũm ixte kãm õr ã amnhĩ jarẽnh nhũm mẽ piitã mẽ kot inhmar jakamã tanhmã kot pa we amnhĩ to nê kêp nê? Nà pa nê hkêt nê. Anê.

²⁷ Hãmri nê õ pôristijê mã kãm:

—E mẽ ma Juãw Paxis wỳr mra nẽ mut krãhta nẽ pasiiti kamã hkrã xà nẽ akupỹn o tẽ nẽ kãm agõ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ ma mẽ hagjênh xà hwỳr mra nẽ Juãw wỳr axà hãmri nẽ mut krãhta. ²⁸ Hãmri nẽ pasiiti kamã hkrã xà nẽ akupỹm o tẽ nẽ kot hã hwỳr xwỳnh mã kugõ nhũm kumỳ nẽ ma katorxà hwỳr o tẽ nẽ kãm kugõ.

²⁹ Hãmri nhũm Juãw Paxis kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri harênh ma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Hãmri nẽ pahi Erox ãxipas wỳr mra nẽ i hã kuwỳ nhũm mẽ kãm kugõ nhũm mẽ kumỳ nẽ ma o mra nẽ kên kre kamã haxà.

Jejus kot mẽ ho 5.000 nẽ mẽ kãm õ hã harênh

Matêwre 14.13-21; Rukre 9.10-17; Juãw 6.1-14

³⁰ Tã hãmri nhũm mẽ kot Jejus nhỹ hã mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja akupỹn Jejus wỳr mơn pøj nẽ kãm amnhĩ jarẽ. Tanhmã mẽ kot mẽ ahkre hto ho pa nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa hã kãm amnhĩ jarênh pa.

³¹ Tã nhũm mẽ piitã axpên pãnhã kot Jejus mar kaxyw mẽ hwỳr mra nhũm mẽ kormã apkur kêt nẽ. Jakamã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã:

—E ma pu mẽ awrã kaprỳ hwỳr mō nẽ nhỹri pahkrĩ nẽ pakôkôt nẽ apku.

³² Anẽ hãmri nhũm mẽ gôx kãm kanôre wỳr agjê nẽ ma ahte xarmã awrã kaprỳ hwỳr mō. ³³ Nhũm krĩ hkwy nhõ xwỳnhjaja mẽ omu hãmri nẽ nhỹhỹm mẽ mōr xà hã mẽ omunh kurê kumrêx. Hãmri nẽ krĩ hkwy rũm ma mẽ ãhkrep mra nẽ mẽ kãm amnhĩ to wa nẽ pøj nẽ mẽ kutêp hkrĩ. ³⁴ Hãmri nhũm mẽ mō nẽ mẽ hwỳr pøj nẽ kre kura nẽ kanôre

nhô. Hāmri nhũm Jejus mẽ hwỳr api nẽ mẽ omu nẽ hamaxpěr o:

—Hêxta waa nẽ. Na mẽ omnu nẽ pa. Te mẽ kêp ôwêhti jamār xwỳnh kêt nẽ htỳx ri pa xwỳnh kot amnhĩ nhĩpêx pyràk. Mẽhõ kot mẽ kamã ukapĩ nẽ tanhmã mẽ ho mex to ho pa? Anẽ.

Hāmri nẽ mẽ kamã ukapĩ nẽ xa nẽ Tĩrtũm kapěr o mẽ ahkre rax nẽ.

³⁵⁻³⁶ Tã nhũm myt àr kaxyw nhũm hkôt mẽ kot pa ho pa xwỳnhjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Kwa hāmri na ra amỹkry htỳx nẽ. Mẽ hano kê mẽ ma nhỹri krĩ hkwỳ hwỳr mra nẽ tokyx amnhĩm mẽmoj japrô nẽ kuku nẽ hikwỹ nẽ gõr. Mo jar kapôt ă mẽ apkur xà? Anẽ.

³⁷ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà mẽ kamjaja mẽ kãm mẽmoj gõ kê mẽ kuku. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri hamaxpěr nẽ kãm:

—Kwa mo mẽ kaxyw mẽ pakàxpore rax? Kot pu mẽ pakàxpore ho 200 nẽ ho mẽ kãm mẽmoj japrôr tã nom nhũm mẽ ăm ho hkryre nẽ kuku nẽ ho õhy htu hkêt nẽ. Mẽ ohtô rax kumrêx kênã. Anẽ.

³⁸ Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot puj mẽ kãm mẽmoj japrôr kêt nẽ. No mẽ panhõ pãwtita? Tanhmã na arĩ kute? E mẽ atô tẽ nẽ omu nẽ akupỹn tẽ nẽ inhmã harẽ. Anẽ.

Hāmri nhũm ja ma tẽ nẽ omu nẽ akupỹn tẽ nẽ kãm:

—Nà pãwti ăm kêp 5 pix. Nẽ kaxyw tep ăm pijakrutre. Anẽ.

³⁹ Hāmri nhũm Jejus kuma nẽ mẽ kãm:

—Tôe. Mẽ kãm anẽ kê mẽ ahpỹnhã ri hije nẽ hkrĩ. Anẽ.

⁴⁰ Hāmri nhũm mẽ piitã ahpỹnhã kêp 50 nẽ hije nẽ hkrĩ hpa.

⁴¹ Nhũm Jejus pãwti mẽ tepta jamý nẽ kànhmã kaxkwa hwýr rĩt nẽ Tĩrtũm mã kupê nẽ kãm harê nẽ kãm:

—Pa Papaj? Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwýnh jakamã amex o amex. Anẽ.

Hāmri nẽ mẽ kãm ho hkry hpa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê mã kugõ nhũm mẽ ô ri ho mra nẽ ho mẽ hipêx pa. Pãwti mẽ tepta nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. ⁴²⁻⁴⁴ Nhũm mẽ piitã apkur mex nẽ. Mẽõja mẽ kêp grire htã nhũm Jejus tanhmã mẽ kãm ho rax to nhũm mẽ ohtô rax tã piitã kuku nẽ ho õhy htu hpa. Mẽmyjaja kêp 5.000 nẽ kaxyw mẽ hprõ nẽ mẽ hkrajaja nhũm mẽõja ho mẽ hipêx pa nhũm arĩ hakrêx prã. Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja akupỹm hakrêx o pikuprõnh pa nẽ ho kawà o 12 nẽ ho nýt.

Jejus kot gô krãhkà hã htẽm ã harẽnh

Matêwre 14.22-33; Juãw 6.15-21

⁴⁵⁻⁴⁶ Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê mã kãm:

—E mẽ kanôre mã axà nẽ ma akupỹm ixkukamã krĩ pê Petsêj wýr rê. Pa jajê jano hāmri nẽ ma tẽ nẽ nhỹri Tĩrtũm mã amnhĩ jarê nẽ rĩ ma mẽ akôt tẽ. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ kanôre mã gjêx pa nẽ ma mō nhũm Jejus mẽ kot mar xwýnhjê janor pa nẽ ma hixêt prêk ã api nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh o nhỹ.

⁴⁷ Tã nhũm kamàt nhũm arĩ ahte kýxpê nhỹ. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjaja kormã kanôre kamã mō. ⁴⁸ Hāmri nhũm Jejus amým mẽ

omu nhũm kôk ra mẽ kutã àpêr tỳx kumrêx nhũm mẽ tee ri amnhĩ nhĩpêx nê tee ri rrêmti ho gô rênh nhĩpêx o hkrĩ.

Tã nhũm ra krãhyre kà nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh pa nê kànhmã xa nê ma mẽ hkôt tẽ. Nom kanôre kamã htêm kêt nê gô krãhkà hã xa nê mẽ hwỳr hpar o tẽ. ⁴⁹⁻⁵⁰ Hãmri nê mẽ hwỳr kato nê mẽ kamã hamak kaxyw hêx rom kot mẽ hakrenh mã. Nhũm mẽ amnhĩ wỳr omu nê mẽkarõ hã hkamnhĩx nê tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nê umaj htertet nê àmra rax nê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ amã ma hkêt nê. Pa na pa mẽ akôt tẽ. Anê.

⁵¹ Hãmri nê mẽ hwỳr kanôre hkrem axà nhũm kôk xàpêr tỳxta hapêx. Hãmri nhũm mẽ Jejus kamã no pyma nê tee ri hamaxpêr nê axpên mã:

—Kokỹỹ. Tanhmã na we amnhĩ to nê gô krãhkà hã hpar o man mẽ pahkôt tẽ mẽ pahwỳr àr mẽ nhũm kôk hapêx par kurê kumrêx. Anê.

Hãmri nê tee ri kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hamaxpêr o hkrĩ. ⁵² Kormã mẽ kot hprĩ hã Jejus tanhmã kute hã omunh kêt jakamã. Tĩrtũm pyrà nê àhpumunh o àhpumunh ã omunh mex kêt jakamã tee ri pãwti grêre ho mẽ hipêx par nê gô krãhkà hã htêm nê kôk o pinhkrênh ã omu nê tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã hamaxpêr.

Kenējare kamã Jejus kot akupỹm mẽ ho mex ã harênh

Matêwre 14.34-36

⁵³ Tã nhũm mẽ xarmã rê nê krĩ pê Jenējare hwỳr pôj. Hãmri nê kanôre nhô ⁵⁴ nê api nê kuhê nhũm

krĩ nhõ xwỳnhjaja Jejus pumunh kurê kumrêx nê axpên mã:

—Kwa pěr Jejusta na mỗ. Nà tãm kênã. Anê.

⁵⁵ Hãmri nê hkĩnh nê ma kape hã mẽ à xwỳnhjê hkôt mrar kurê kumrêx nê mẽ harir xà rãhã mẽ hamỳ nê akupỹm Jejus wỳr mẽ o mra. Nhỹri hpôx xà kamã omu nê hwỳr mẽ o mra.

⁵⁶ Na pre htem ã Jejus nhĩpêx anê. Jakamã nhũm hte ma nhỹhỹm mra. Krĩ rũnh kôt mra nê krĩ hkryre hkôt mra nhũm mẽ omu nê hwỳr mẽ à xwỳnhjê ho mra nê mẽ ho kuwỳ nê kãm:

—Pa? Kwa kê jajaja akupỹm mex kaxyw apê axê pix kupê nà? Anê.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tôe. Nà kwãr mẽ mãmri hкупê. Anê.

Hãmri nê mẽ kot kêp ê kupênh xwỳnh piitã akupỹm mex pa.

7

Mê higêt hkôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx xwỳnhjê jarênh

Matêwre 5.21-48, 15.1-20

¹⁻⁴ Tã nhũm Mojes kapêr o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnh kwỳjaja Jerujarê rũm Jejus wỳr mỗ. Hãmri nê hã akuprô nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx ã mẽ omunh o kuhê. Ijaew na prem mẽ hkukamã mẽ higêjtê kapêr kôt ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho pa. Jakamã mẽ urak nê apkur kaxyw nê xatã amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê nê rĩ kormã apku. No mẽ amnhĩ nhĩhkra grã pix kuhõnh nê hkrĩ nê apkur kêt nê. Kuhõnh japjê nê kormã hkrĩ nê apku. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nê amnhĩm mẽ mex ã mẽ harênh ã amnhĩ kamnhĩx

jakamã na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Nê nhỹri amnhĩm mẽõ hkwỳ japrô nê akupỹm ôrkwỳ hwỳr o mra nê haxwỳ nê mẽ higêt pyrà nê wỳr japjê rũnh kumrêx nê rĩ kormã apku. Nê mẽ uràk nê poti nê gôj nê papêre hkre kahõnh japjê rũnh nê rĩ kormã kamã ô nhĩpêx. Mẽ higêt pyrà nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nê amnhĩm mẽ mex ã mẽ harênh prãm xaj. Nom nhũm Jejus kôt mẽ pa xwỳnhjaja na prem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê. Na prem apkur kaxyw nê katàt kôt amnhĩ nhĩhkra kuhõ nê àmnhĩx apkur o hkrĩ. Jakamã nhũm Parijew nhõ xwỳnh mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja tee ri ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mẽ omu nê mẽ hã Jejus kukja nê kãm:

⁵ —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarê. Amnepê mẽ panhĩgêjtaja na pre htem apkur kaxyw nê amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê rũnh kumrêx nê arĩ kormã hkrĩn apku. Jakamã na pa htem mẽ uràk nê ã amnhĩ nhĩpêx anê. No akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja na htem ho mẽ ixpyrà kêt nê. Kwa mo na htem ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nê? Anê.

⁶ Hãmri nhũm mẽ kuma nê mẽ kãm amnepê m Tĩrtũm nhỹ hã kapêr xwỳnh pê Ijais kapêr jarê nê mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na pre finat Ijaisja amnepê m tanhmã mẽ ajarênh to. Te Tĩrtũm tãm kapêr pyràk o mẽ ajarê nê mẽ ajarênh o:

Mẽ kãm ixkĩnh ã amnhĩ jarênh tã mẽ kãm ixkĩnh kêt. Na htem ãm kãm ixprãm ã amnhĩ jarênh kaprỳ.

⁷ Mẽ kot ixkapêr kuhpa hã amnhĩ krã hkôt mẽmoj tã hkwỳjê mã karõ ho pa jakamã na htem

ãm kot ixkôt amnhĩ nhĩpêx ã amnhĩ jarênh kaprÿ. Anê.

Ã na pre mẽ ajarênh anê. ⁸⁻⁹ ãm hãmri na pre mẽ ajarê. Na ka htem mẽ panhîgêt kapêr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx o apaja gryk ã ra Tĩrtũm kapêr kaga hpa. Te mẽ akapêr mex o kot Tĩrtũm kapêr jakrenh pyræk. ¹⁰ Na pre finat Mojes Tĩrtũm nhỹ hã mẽmoj tã mẽ pamã karõ ho:

Ker ka mẽ anhĩpêêxà nê mẽ akatorxà wa hã api-jaàm o ri apa. Jao wa kutã anojarêr rãhã nê. Nom kot kaj mẽ ho mex hkêr nê tanhmã mẽ kãm akapêr punuj to hãmri nhũm mẽ akwÿjaja ja mÿrapê mẽ apa. Anê.

Na pre ã finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã mẽ pamã karõ anê. ¹¹ No mẽ kajaja na ka mẽ axtem nê tanhmã akwÿjê mã ja hã karõ hto nê mẽ kãm: “Kot kaj mẽ mẽmo arĩgro hã akàxpore hkwÿ nom anhĩpêêxà ho ajuta kaxyw kãm hkwÿ nhõr kêt nê. ãm wa kãm ate ho ajuta kêt ã amnhĩ jarê hãmri nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwÿr mãn o tẽ nê mẽ ixte ixkre ho mex kaxyw mẽ inhmã agõ. Kot kaj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ apumu nhũm ja kãm mex nê. E kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa.” Anhÿr o na ka htem akwÿjê mã karõ. ¹² Jao mẽ kot mẽ hipêêxà nê mẽ katorxà ho ajuta nê mẽ hkurê. ¹³ Te mẽ amã mẽ panhîgêt kapêr mex o kot Tĩrtũm kapêr jakrenh pyræk o na ka htem amnhĩ nhĩpêx. Jao te Tĩrtũm kapêr mex kêt pyræk o hipêx nê mar kêt nê apa. ã na ka htem Tĩrtũm kapêr kuhpa hã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o ri apa. Anê.

Mẽ pajamaxpêr punuj kôt mẽ pahtomnu hã

harēnh

Matêwre 15.10-20

¹⁴ Tã nhũm Jejus Parijew nhõ xwỳnhjê mẽ hkwỳjê mã kapēr pa hãmri nẽ amnhĩ wỳr ra mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã hpa ho apê nẽ mẽ kãm:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarē ka mẽ inhma nẽ inhmar mex nẽ. ¹⁵⁻¹⁶ Na hte Tĩrtũm kapēr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja amnhĩ krã hkôt mẽ ate amnhĩ nhĩhkra kuhõnh japjê hã mẽ amã karõ ho pa. Nẽ amnhĩ krã hkôt mẽ axàpkur xà hã tanhmã mẽ amã karõ hto ho pa. Mẽ ate ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr nhũm Tĩrtũm kot ja hã mẽ apumunh kôt amnhĩm mẽ amex ã mẽ ajarēnh kaxyw nhũm htem ã mẽmoj tã mẽ amã karõ anẽ. Nom na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ panhĩhkra kuhõnh to hã mẽ pahpumu nẽ âm hã mẽ pa hpumu. Nẽ mẽmo mẽ paxàpkur xà hã mẽ pahpumu nẽ âm hã mẽ pahpumu. Ja kãm tanhmã kute hkêt. Na hte ja hã mẽ omunh xà hkôt amnhĩm mẽ mex ã mẽ harēnh rỳ mẽ mex kêt ã mẽ harēnh kêt nẽ. Rỳ mẽ hakwa ho mẽmoj kur ã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harēnh to hkêt nẽ. Âm mẽ hakwa ho tanhmã kapēr to pix ã mẽ mar kôt na hte tanhmã mẽ harēnh to.

Anhỹr o mẽ kãm kapēr. ¹⁷ Hãmri nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê re nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr agjê. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri Jejus kot tanhmã mẽ hakwa jarēnh to hã kuma nẽ hã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mon ka ri mẽ inhmã ã ja jarēnh anẽ? Anẽ.

¹⁸ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ kormã aprĩ hã ja mar mex kêt nẽ? E pa ixprĩ hã mẽ amã harē ka mẽ inhma.

Nà mẽ apkur xà na hte mẽ hkrã hi kamã mẽ hamaxpêr wÿr gjêx kêt nê. ¹⁹ Na hte ãm mẽ õhy pix wÿr agjê nê gaa nê nhãm hapôj nê hapêx. Na htem mẽ apkur xà nhÿ hã tanhmã amnhĩ tomnu to hkêt nê. Jakamã na hte Tĩrtũm mẽ apkur xà hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harênh to hkêt nê. Anê.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapêr anhÿr o mẽ paxàpkur xà piitã mex ã harê. Jakamã na hte Tĩrtũm krajaja àmnhĩx mẽmoj piitã hkur o pa nê kãm mẽmoj kur puma hkêt nê. Jakamã nhũm Jejus ã mẽ kãm kapêr anê nê mẽ kãm:

²⁰ —Mẽ hkrã hi kamã mẽ hamaxpêr punuj pix nhÿ hã na htem tanhmã amnhĩ tomnuj to. Jakamã na hte Tĩrtũm tanhmã mẽ hamaxpêr to ho pa hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harênh to. Nom mẽ kot mẽmoj kur ã mẽ omunh xà hkôt rÿ mẽ ãkra kuhõnh japjê hã mẽ omunh xà hkôt tanhmã mẽ harênh to hkêt nê. Ja tanhmã kêp kute hkêt. ²¹⁻²² Nom koja mẽhõ hamaxpêr punuj nê ra hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to.

Jao axpên kamã hpijaàm kêt nê.

Rÿ mẽhõx pĩ rÿ mẽ kêp ahkĩ.

Rÿ mẽ kêp mẽ hprõ rÿ mẽhkuprÿ ho amnhĩkati.

Rÿ ri axpên pê õxÿ.

Rÿ tanhmã hkwÿjê homnuj to.

Rÿ tanhmã mẽ ho kapêr punuj to.

Rÿ hêx rom mẽ no kupyr o ri pa.

Rÿ mẽmoj tã amnhĩ to jarkrar o pa.

Rÿ axpên kukrêx pumu nê kãm ho õ hprãm xaj hã õ xwÿnhnta kamã gryk.

Rÿ htÿx ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to.

Mê hamaxpêr punuj jakamã na htem ã ri amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. ²³ Tã ã mê kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã mê omunh xà hkôt na hte Tĩrtũm mê kot amnhĩ tomnuj xwýnh hã mê harê. Anê.

Mêhõ kot hkra kaxyw Jejus mã hamaxpêr ã harênh

Matêwre 5.21-28

²⁴ Tã nhũm Jejus mê hkôt mê pa ho mê pa xwýnhjaja nhỹhỹm nojarêh hãmri nê krĩ rũm hapôj nê ma krĩ pê Xir pu hã ri pa. Hãmri nhũm Jejus hkwyjê mã:

—E kwa pu mê tokyx ixkre mũj wýr mō mê kuri pōj nê kamã amnhĩm hikra. Pu mê pahpōx tokyx anê kê krĩ nhõ xwýnhjaja mê pahpōx ã mê pahpumunh kêt nê.

Anhỹr tã nom nhũm mê piitã mê harênh ma nê mê hã akuprõ. ²⁵⁻²⁶ Nhũm mêhõ ni haxwýja Jejus hpōx ã harênh ma nê ma hwýr tẽ. Nom kêp Ijaew kêt axtem Gres nhõ xwýnh na pre. Pika pê Sir kamã krĩ mê kot kãm “Wẽnĩs” anhỹr xwýnh kamã na pre kato. Nhũm pre mêkarõmnuti kêp hkra ni mã axà. Hãmri nhũm õ mãmaj tee ri omu nê ra Jejus hpōx ã harênh ma nê ma hwýr tẽ. Hãmri nê hwýr axà nê hparpê hkõnkrã ho htẽm nê nhỹ nê kãm:

—Xê Pahihti. Inhmã ixkra nê mêkarõmnuti jano kê ma tẽ kê akupỹm inhmã mex. Anê.

²⁷ Hãmri nhũm kãm:

—Nà kormã. Na pre Tĩrtũm taxy kormã Ijaewjê pix wýr inhmẽ. Jakamã na pa kormã nhãm mê akwýjê hõ tanhmã mê ato mex to hkêt nê. Anê.

²⁸ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma nê kãm:

—Ma ãm hãmri na ka ja jarẽ. Ixpê Ijaew kêt tã nom mẽ kuxwar we ixto mex grire kêt wehe. Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm kãm:

—Nà ãm hãmri na ka ã akra kaxyw inhmã ajamaxpêr tỳx anẽ. Jakamã kot paj nê mẽkarõmnutita jano. Koja axte tanhmã apê ho hkêt nê. E ma akupỹm hwỳr tẽ nê omu. Anẽ.

³⁰ Hãmri nhũm kuma nê ma akupỹm òrkwỹ hwỳr tẽ nê omu. Nhũm ra mẽkarõmnutija kêp kato nê ma tẽ nhũm akupỹm tãm hkrã nê hkĩnh nê par kãm hkòkòt o nũ.

Hamak kro nê kapêr krok xwỳnh jarẽnh

Matêwre 15.29-31

³¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkòt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja krĩ pê Xir rũm hapôj nê akupỹm gô rax pê Garirej wỳr ma mra. Pyka pê Sitô jakre nê mỗ nê pyka pê Tekap jakre. ³² Hãmri nê kormã hpôx o mỗr rôm nhũm mẽ amnhĩ wỳr Jejus pumu nê hwỳr mẽhõ myja o tẽ. Kapêr krok nê umar kêt xwỳnhhta nhũm mẽ wỳr o tẽ nê kãm:

—Pa? Ot pa mẽ awỳr ixkràmnhwỳta o tẽ. Kwa hã anhĩhkra xi kê akupỹm mẽ inhmã mex. Anẽ.

³³ Hãmri nhũm omu nê hpa hã kupy nê mẽ kêp o kato nê nhỹri mẽ hkàx ã o xa. Nê akutã hamak kre kupê nê argôx mẽ nê ho òhto htok. ³⁴ Hãmri nê kaxkwa hwỳr rĩt nê htyk xà mênh tỳx nê kãm kapêr. Mẽ pakapêr kãm kãm: “E ajamak katêr nê anhõhto kaxkrit.” Anẽ. Nom kapêr kãm kãm: “Epata.” Anẽ. ³⁵ Hãmri nhũm hamak katêr nê òhto kaxkrit kurê kumrêx nê tãm kapêr nê tãm ama. ³⁶⁻³⁷ Hãmri nhũm mẽ kot omunh xwỳnhjaja amnhĩ

jaêr pê Jejus kot ho mex ã omu nê kamã no pyma nê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa kêr ka mẽ akwỳjê mã ja hã ijarênh kêr nê.

Anhỹr tã no nhũm mẽ kuma nê ãm kuma nê ma mẽ piitã mẽ kãm harênh o ri hprôt nê mẽ kãm:

—Kwa Jejus na mex o mex. Na hte mẽ ho mex o pa nhũm mẽ umar kêr xwỳnhjaja akupỹm tãm ama nhũm mẽ kapêr kêr xwỳnhjaja akupỹm tãm kapêr. ãm hãmri na hte ã mẽ hipêx anhỹr o pa. Nã ãm mex o mex. Anê.

8

*Jejus kot mẽ ho 4.000 nê mẽ kãm mẽ õ hã harênh
Matêwre 15.32-39*

¹⁻² Tã nhũm arĩgro hõ hã nhũm mẽ ohtô nê nhỹri kapôt ã Jejus ã htu rax nê kot mẽ ahkre mar o kuhê hã apkati axkrunẽpxi. Nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja ra mẽ kêp hapêx. Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ omu hãmri nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã akir nê mẽ kãm hpa ho apê nê mẽ kãm:

—E mẽ amnê ixwỳr mra nê ixkapêr ma. Anê.

Nhũm mẽ hwỳr mra nê kuhê nhũm mẽ kãm:

—Kwa na pa inhmã mẽ kot inhmar o kuhê xwỳnhjê kaprĩ nê. Na mẽ ra mẽ pahkôt ri pa hã apkati axkrunẽpxi nhũm mẽ apkur xà hã mẽõja mẽ kêp hapêx. ³ Mẽ õ krĩ hwỳr awry jakamã koja mẽ mẽmoj kur kêr rãhã ma akupỹm pa hãmri nê pry hã hirot nê rôrôk o pa. Hãmri pa inhmã mẽ hkaprĩ nê. Anê

⁴ Hãmri nhũm mẽ kuma nê axte tee ri hamaxpêr nê kãm:

—Kwa nã nhỹhỹnh kot puj kêr mẽ kãm mẽmoj to mra? Jar ãm kapôt pix kênã. Anê.

Hāmri nhũm mẽ kām:

⁵—Nà tanhmã na mẽ anhõ pãwtija kute? Anẽ.

Nhũm mẽ kām:

—Ăm kêp 7 pix. Nẽ kaxyw tep kwỳ no ăm grêre.
Anẽ.

⁶ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ kuma nẽ hkrĩ pa. Hāmri nhũm pãwti jamỳ nẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kām:

—Pa Papaj. Nà ka na apê mẽ inhmã mẽ inhõ ho apa xwỳnh. Jakamã amex o amex. Ăm amex kumrêx. Anẽ.

Hāmri nẽ mẽ kām ho hkry pa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ ho mẽ hipêx pa. ⁷ Nhũm hpãnã tepta py nẽ mã ho anẽ nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hāmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kugõ nhũm mẽ mã ho anẽ nẽ hamỳ nẽ ho mẽ hipêx pa. ⁸⁻⁹ Hāmri nhũm mẽ ohtô rax kumrêx tã piitã apku nẽ ôhy htu pa. Měmyjaja kêp 4.000 nẽ kaxyw mẽ hprôjaja nẽ mẽ hkrajaja. Tã nhũm Jejus mẽ apkur xàja o mẽ hipêx pa. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hakrêx o akuprô nẽ ho kawà ho 7 nẽ ho nýt. Hāmri nhũm Jejus ma akupỹm mẽ ô krĩ hwỳr mẽ kot mar xwỳnhjê jano nhũm mẽ ma akupỹm hapêx. ¹⁰ Hāmri nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ ro hã kanôre hkrem agjê nẽ mẽ hkwỳm ma Tamanut wỳr mỗ.

Parijew nhõ xwỳnh kwỳ kot mẽmoj tã Jejus kamã hamak ã mẽ harênh

Matêwre 12.38-42, 16.1-4; Rukre 12.54-59

¹¹ Tã nhũm mẽ Tamanut wỳr pôj nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja Jejus pumu nẽ ma hwỳr mra nẽ mẽmoj tã kuwỳ nẽ kām:

—Pa. Ot pa mẽ awỳr mra. Kwa mẽ inhmã aa mẽ ixte mẽmoj pumunh kêt ò ho anẽ. Pa mẽ ja hã apumu nẽ Tĩrtũm kot mẽ ixwỳr amẽnẽ ã akòt ijamaxpěr kurẽ kumrẽx. E tokyx. Anẽ.

Kot tee ri mẽ kãm mẽmoj to anhỹr kaxyw nẽ ho anhỹr kêt nhũm mẽ kot hã omunh nẽ ma hkwỳjê mã ho kapěr punuj kaxyw nhũm mẽ ã hêx rom kãm kapěr anẽ. ¹² Nhũm ra kãm mẽ kot amnhĩ kaxyw hkòt hamaxpěr kêt kãm ã kapěr anhỹr mar kaga nẽ. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ tã mẽ hamaxpěr ã mẽ omu nẽ htyk xà mẽnẽ tỳx nẽ mẽ kãm:

—Hêxta waa nẽ. Mẽ ajamaxpěr punuj pix o na ka htem ri ajamaxpěr o apa. Ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnẽ xwỳnh tã ka mẽ ja hã ixkòt ajamaxpěr kêt nẽ. Nà mo kaxyw kot pa kêt mẽ amã mẽmoj to anẽ? Kot paj ho anẽ ka mẽ omu nẽ ãm omu nẽ ixkòt ajamaxpěr kêt nẽ. Nà kot paj mẽ amã mẽmoj to anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

¹³ Hãmri nẽ mẽ kure nẽ hkòt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma mra nẽ akupỹm kanôre hkrem agjê nẽ ma xarmã mỗ.

Jejus kòt mẽ pa xwỳnhjaja kot hprĩ hã omunh kêt ã mẽ harẽnẽ

Matêwre 16.5-12; mããnẽn Makre 6.52

¹⁴ Tã nhũm mẽ kormã kanôre kamã xarmã mỗr rôm nhũm Jezus kòt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja tee ri mẽ apkur xà japêr nẽ axpẽn mã:

—Kwa hêxta waa nẽ. Na pu mẽ panhõ pãwti re nẽ amnhĩ kòt o pamỗr kêt nẽ. Nẽ ãm pixire nẽ o mỗ. Anẽ.

¹⁵ Hãmri nhũm Jezus tee ri mẽ kuma nẽ tanhmã hã mẽ kãm kapěr to. Nom mẽmoj tã kuxi nẽ mẽ kãm awjarẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa oko kêr ka mẽ amnhĩ nê Parijew nhõ xwýnh mẽ Pahi Erox nhõ pãw kaxkrit xà pumunh mex nê. Anê.

¹⁶ Hãmri nhũm mẽ kuma nê tee ri kapêrja kukamã hamaxpêr pê hã axpên kukjêr o hkrĩ nê axpên mã:

—Kwa mo na ri ã mẽ pamã pãw kaxkrit xà jarênh anê? Mãn mẽ panhõ pãwti hkêt ã mẽ pah-pumu hã na ri ã harênh anê nà? Anê.

¹⁷ Hãmri nhũm Jesus mẽ kapêr ã mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Kwa mon ka wem ãm xatã axpên mã mẽ panhõ pãwti hkêt jarênh pix o mỗ? Xàn pa hte mẽ apyrà nê tee ri mẽ paxàpkur xà hkêt kukamã ijamaxpêr o ixpa? Nà inhmã ja tanhmã kute hkêt.

¹⁸ Ra mẽ ano ho mẽ ate ixpumunh mex tã kormã aprĩ hã tanhmã ixkute hã ixpumunh mex kêt. Nê mẽ ajamak o ixkapêr mar mex tã aprĩ hã mar tỳx kêt. Kwa wem ixte amnhĩ nhĩpêx mã ajamaxpêr tỳx nê. E mẽ inhmã mẽmoj jarê. ¹⁹ Jãã ixte mẽ kêp 5.000 mã pãwti kêp 5 nhĩrênhta. Tanhmã na ka prem hakrêx o akuprô nê ho kawà ho nýt to? E mẽ atô inhmã harê. Anê

Hãmri nhũm ja kãm: “Na pa prem ho kawà ho 12 nê ho nýt.” Anê. ²⁰ Nhũm kuma nê mẽ kãm:

—Tỳ na pre hakrêx ã kawà kêp 12. Tã ham ixte mẽ kêp 4.000 mã pãwti kêp 7 nhĩrênhta. Tanhmã na ka prem hakrêx ho akuprô nê ho kawà ho nýt to? Anê.

Nhũm ja kãm: “Na pa prem ho 7.” Anê. ²¹ Hãmri nhũm kuma nê mẽ kãm:

—Tỳ ra ixte mẽ anoo mã ã ja ho anhỹr o axkrut tã ka mẽ ra hã ano hkêt nê arĩ axpên mã mẽ panhõ

pāwti hkêť pix jarênh o ixkôt mō. Kormã mẽ ate ixàhpumunh tỳx ã ixpumunh kêt. Anẽ.

*Jejus kot akupỹm nohkre xwỳnh o mex ã harênh
Juãw 9.1-7*

²² Tã nhũm mẽ ma krĩ pê Pesêj wỳr mō nẽ ra hwỳr pôj. Hãmri nhũm krĩ nhõ xwỳnh kwỳjaja mẽ omu nẽ Jesus wỳr mễhõ myja o tẽ. Ra nohkre nẽ rĩt kêt nẽ pa xwỳnhja nhũm mẽ hpa hã kupyn hwỳr o tẽ. Hãmri nẽ ho kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Pahihti? Ot pa mẽ awỳr ja ho tẽ. Kwa hã anhĩhkra xi nẽ akupỹm mẽ inhmã no ho mex. Anẽ.

²³ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ nohkre xwỳnhhta pumu nẽ hpa hã kupy nẽ o tẽ nẽ krĩ pê ho kato nẽ nhỹri mẽ hkàx ã o xa. Hãmri nẽ no hã argôx mẽ nẽ hã ĩhkra xi nẽ kãm:

—E măn ka mẽmoj pumu nà? Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm kuma nẽ hkrākato nẽ ri rĩt hãmri nẽ kãm:

—Tỳ na pa mẽmoj pumu. Nom ixprĩ hã omunh mex kêt nẽ. Te mẽmo pĩ hpàr kwỳ ri mrar pyràk. Anẽ.

²⁵ Hãmri nhũm axte no hã ĩhkra xi nhũm tã rĩt mex nẽ. Ri hprĩ hã mẽmoj piitã omunh mex nẽ.

²⁶ Hãmri nhũm Jesus akupỹm òrkwỹ hwỳr kumẽ nẽ kãm:

—E kêr ka kape hã ri amrar kêt nẽ. Ām ma ma akupỹm anhōrkwỹ hwỳr atēm kurê kumrẽx. Anẽ.

Jejus kot amnhĩ tã hkôt mẽ pa xwỳnhjê kukjêr ã harênh

Matêwre 16.13-20; Rukre 9.18-21

²⁷ Tã hãmri nhũm Jesus ma hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ mẽ ma mō. Ma krĩ pê Sejarej Piripos pu hã krĩ hkwỳ hkôt mō. Nẽ kormã pry hã mō

nhũm Jejus amnhĩ tã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê kukja nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tanhmã na htem ahpỳnhã ri axpẽn mã ijarẽn to wehe? Anẽ.

²⁸ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà na htem ahpỳnhã tanhmã ajarẽn to. Na hte kamã mẽ hkwỳjaja axpẽn mã ato finat Juãw Paxis ã ajarẽ. Nẽ kamã mẽ hkwỳjaja ato finat Eris ã ajarẽ nẽ mẽ hkwỳjaja apê Tĩrtũm nhỹ hã kapêr o pa xwỳnh ra htyk xwỳnhjê hõ hã ajarẽ. Æ na htem ahpỳnhã axpẽn mã ajarẽn anhỹr o pa. Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—No we mẽ kajaja? Ixpê mẽhõ hã na ka htem axpẽn mã ijarẽ? Anẽ.

Hãmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Nà mẽ pajaja na pa htem apê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw axãm nẽ mẽ ixwỳr amẽn xwỳnh ã ajarẽ. Nẽ apê mẽ ixpiitã mẽ inhõ Pahi Maati hã ajarẽ. Æ na pa htem axpẽn mã ajarẽn anẽ. Anẽ.

³⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ mẽ kãm:

—Nà ãm hãmri na ka htem ã ijarẽn anẽ. Æ ixte anhỹr. Kwa nom kwa kêr ka mẽ inhma. Kêr ka mẽ kormã ã akwỳjê mã ijarẽn anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã amnhĩ jarẽn ã harẽn
Matêwre 16.21-23; Rukre 9.22*

³¹ Tã nhũm Jejus amnhĩ kukamã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã tanhmã amnhĩ jarẽn to nẽ mẽ kãm:

—Nà ra mẽ ate Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ixãm ã ixpumunh mex. No mẽ pahkwỳjaja kãm ja hã ijarẽn mar nẽ ixpumunh prãm kêt. Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre o mẽ pa xwỳnhjê mẽ patre krãhtũmjaja na mẽ kãm ja hã ixpumunh prãm

kêt. Jakamã koja mẽ nhỹrmã ixpynê nẽ ixtak rax nẽ ixpĩ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

³² Hãmri nhũm mẽ kot hpĩr ã amnhĩ jarẽnh ma nẽ tee ri hkukamã hamaxpẽr. Hãmri nhũm Simãw Pêtreja hwỳr tẽ nẽ hkwỳjê pê ho kato nẽ mẽ hkàx ã o xa nẽ kãm:

—Kwa nà Pahihti. Koja Tĩrtũm anê mẽ omunh mex nẽ nhũm mẽ ã anhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Kwa ri ã kapẽr anhỹr kêt nẽ. Anẽ.

³³ Hãmri nhũm kuma nẽ hwỳr apkjê nẽ pu hã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh piitã omu. Hãmri nẽ mẽ hamak mã Simãw Pêtre mã kapẽr nẽ kãm:

—Tk. Kwa na ka ã inhmã akapẽr anhỹrja o te Satanasti nhỹ hã akapẽr pyràk. Tĩrtũm nhỹ hã na ka ã inhmã akapẽr anhỹr kêt nẽ. ãm jar mẽ kãm Tĩrtũm kapẽr mar prãm kêt xwỳnhjê jamaxpẽr o na ka ajamaxpẽr nẽ ã inhmã akapẽr anẽ. No Tĩrtũm jamaxpẽr o ajamaxpẽr kêt nẽ. Anẽ.

Jejus krajaja tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx hto hã mẽ harẽnh

Matêwre 6.24-28; Rukre 9.23-27; Juãw 12.24-26; mããnẽn Apokarip 2.10, 12.11

³⁴ Tã nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjê mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã anẽ nhũm mẽ hwỳr axkamẽ nẽ kuhê. Hãmri nhũm tanhmã mẽ ahkre hto nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Kot kaj mẽ ixkôt amnhĩ xunhwỳr ã amnhĩ jarẽ hã kot kaj mẽ mããnẽn amnhĩ jarẽnh o: “Jesus kêp inhõ Pahihti jakamã kot paj ãm kapẽr kôt pix mã amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri ixpa. Kwãr

ixkwỳjaja tanhmã hã inhĩpêx to pa arĩ hkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ixpa.” Anhỹr o amnhĩ jarẽ.

³⁵ —Koja mẽ ixtã mẽ atõx pĩ rỳ ixtã tanhmã mẽ ato ka ty. Ate tanhmã ijarẽnh to ho apa hã nhũm mẽ apĩ. Tã nom koja akaxwỳnh ma inhõ krĩ hwỳr àpir kurê kumrêx nẽ kamã atĩr tũm nẽ amex rãhã nẽ apa ho apa. Nom kot kaj mẽ jar atĩr prãm xàj ixkaga hãmri nẽ hwỳr axàpir kêt nẽ.

³⁶⁻³⁷ —Nẽ koja mẽhõ hikukrêx gryk ã Tĩrtũm kaga. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ỹ kamã kuwy hwỳr ma mỗ nẽ amnhĩ kôt kukrêx õ hpyr nẽ o mỗr kêt nẽ. Koja tee ri kuwy hwỳr mỗr pymaj amnhĩ nẽ hikukrêx rax o amnhĩ pãnhã amnhĩrer prãm kaprỳ. Tanhmã koja amnhĩ to nẽ Tĩrtũm mã amnhĩre nẽ ma õ krĩ hwỳr api? Koja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ.

³⁸ —Nẽ koja mẽhõ ixte mẽ ahkre hã inhma nhũm ja kệp omnuj japêr. Nhũm kot mẽ kãm ixprãm nõkati xwỳnhjê hkôt pa gryk ã ixkaga. Hã kot paj nhỹrmã mẽ ato amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nẽ amnhĩ xwar kot ixkaga xwỳnhta kaga. ãm hãmri na pa mẽ amã ja hã amnhĩ jarẽ. Kot paj nhỹrmã inhõ Papaj nhỹ hã ixte mẽ ho amnhĩptàr kaxyw akupỹn wrỳ nhũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja man ixkôt wrỳ. Pa mẽ wrỳ hãmri nẽ ra mẽ kot ixkaga xwỳnhjaja pa amnhĩ pyrà nẽ amnhĩ xwar mẽ hkaga hpa. Anẽ.

9

¹ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj nhỹrmã akupỹn ixte mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ kãm ga. Tã kot kaj mẽ akwỳjaja kormã

atĩr ri ja kukamã tanhmã ixte amnhĩ nhĩpêx to hã
ixpumu. Anẽ.

Jejus hirã htỳx kãm ãm ã harẽnh

*Matêwre 17.1-9; Rukre 9.28-36; mãănẽn Sikũn
Pêtre 1.16-18*

² Tã nhũm arĩgro kêp 6 nẽ hapêx nhũm Jejus ma
nhỹri hixêt prêk wỳr tẽ. Nẽ Simãw Pêtre nẽ Xiakre
nẽ Juãwja nhũm ma amnhĩ kôt wa mẽ o mỗ. Nhũm
wa mẽ ahte mỗ nẽ hixêt prêk ã api nẽ himők ã
kuhê. Hãmri nhũm Jejus axtem nẽ xa. ³ Ra ê haka
htỳx kumrêx nẽ xa. ⁴ Hãmri nhũm ja wa kaxkwa
rũm hwỳr wrỳ nẽ kuri kãm kapêr. Finat Mojes
mẽ finat Erisja wa wrỳ nẽ kuri kãm kapêr o xa.
Tĩrtũm amnepêm amnhĩ wỳr wa ho àpir tã nhũm
wa akupỹn wrỳ nẽ kãm kapêr. ⁵⁻⁶ Nhũm wa mẽ mex
kumrêx nẽ hirã htỳx kãm kuhê nhũm Jejus kôt mẽ
mỗr xwỳnhjaja wa mẽ omu nẽ mẽ kamã no pyma
nẽ. Nẽ tee ri mẽ kãm tanhmã kapêr to hkukamã
hamaxpêr. Hãmri nhũm Simãw Pêtre hamaxpêr nẽ
Jejus mã kãm:

—Kwa Pahihti. Nà ãm hãmri na pu mẽ amnẽ mỗ.
Kwa pu mẽ kritpê m jar axkamẽ nẽ tokyx panojarêt
kêt nẽ. Pa mẽ amã pô nhĩrõnh o axkrunêpxi nẽ
hipêx. Amã nẽ Mojes mã nẽ Eris mã hõ nhĩpêx ka
mẽ kamã akrĩ. Kwa xàt pa mẽ amã ho anê nà? Anẽ.

⁷ Hãmri nhũm kakrã jaka htỳx wrỳ nẽ wa mẽ
hkunor pa nhũm wa mẽ kamã kuhê. Hãmri nhũm
kakarã kamã Tĩrtũm mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Ota Ixkra xa. Inhmã hapê ho inhmã hapê. Kêr
ka mẽ kapêr mar tỳx rãhã ho ri apa. Anẽ.

⁸ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ amnhĩ pu hã rĩt nhũm ãm Jejus pix mẽ kuri xa nhũm Mojes mẽ Erisja wa ra ma akupỹm api nhũm mẽ ãm Jejus pix pumu.

⁹ Hāmri nhũm mẽ ma akupỹm hkwyjê hwỳr wrỳk o mō nhũm Jejus mẽ kām:

—Kwa kêr ka mẽ ham mẽ ate mẽmoj pumunh xwỳnhhta kormã nhãm mẽ kām harẽnh kêt nẽ. Koja mẽ mẽmo arĩgro hã ixpĩ hāmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr ka mẽ rĩ kormã mẽ kām ja hã ijarẽnh o ri apa.

¹⁰ Anẽ hāmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kām harẽnh kêt nẽ. ãm axpẽn mã pix mã harẽ nẽ kot akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽnhja ã axpẽn kukjêr o pa nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã akupỹm htĩr ã amnhĩ jarẽnh anẽ? Tanhmã kot we amnhĩ to nẽ htyk tã akupỹm htĩr? Anẽ.

Hāmri nẽ tee ri hkukamã hamaxpêr o hkôt pa.

Juãw Paxis te kot Eris pyrãk ã harẽnh

Matêwre 11.13-15, 17.10-13

¹¹ Hāmri nhũm mẽ kormã ahpar mã wrỳk o mōr mẽ nhũm Jejus kôt mẽ mōr xwỳnhjaja mẽmoj tã hkukja nẽ kām:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na hte Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja mẽ inhmã: “Eris kumrêx koja Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ nhũm Krisja hapu hã wrỳ.” Anẽ. Na htem ã mẽ inhmã war ajarẽnh anẽ. Tã ka na ka ra wrỳ nom nhũm kormã Erisja akukamã wrỳk kêt nẽ. Anẽ.

¹²⁻¹³ Hāmri nhũm mẽ kām:

—Nà ãm hāmri na htem mẽ amã ã ja jarẽnh anẽ. Na pre ra ixkukamã te kot Eris kot amnhĩ nhĩpêx pyrãk xwỳnhhta tẽ nẽ ixkutêp mẽ kām ijarẽnh o pa.

Nom mẽ kot ixkukamã ijarẽnh xwỳnh ã omunh kêt jakamã na prem axtem nẽ kãm tanhmã hipêx to hprãm xà hkôt tanhmã hipêx kati hton kupĩ. Tã koja mẽ ã hipêx anhỹr pyrà nẽ mã ixto anẽ nẽ inhĩpêx kati nẽ tokyx mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja ixpynẽ nẽ ixpĩ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot wa ijamẽ wa ixkukamã wa ijarẽnh xà hkôt. Anẽ.

Jejus kot mẽhõ hkra nẽ mẽkarõmnuti janor ã harẽnh

Matêwre 17.14-21; Rukre 9.37-43

¹⁴ Hãmri nhũm Jejus nẽ Simãw Pêtre nẽ Xiakre nẽ Juãwja mẽ akupỹm hkwỳjê hwỳr hpôx o mra nẽ amnhĩ kukamã hkwỳjê pumu nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hã akuprô nẽ mẽ kãm kapêr. Nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjaja mẽmoj tã mẽ hkukjêr o kuhê. ¹⁵ Jakamã nhũm Jejus mẽ hwỳr hpôx o tẽ nhũm mẽ pikuprõnh xwỳnhjaja amnhĩ wỳr omu nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kutã hprôt nẽ kãm: —Pa. Nà ãm hãmri na ka akupỹn mẽ ixwỳr tẽ. Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽmoj tã na ka mẽ axpẽn mã axàkjêr o akuhê? Anẽ.

¹⁷⁻¹⁸ Hãmri nhũm mẽhõ myja kãm:

—Nà ixkra hã na pa mẽ axpẽn mã ixkapêr. Na pre mẽkarõmnuti ixpê hwỳr axà nẽ tanhmã ixpê ho nhũm kapêr kêt nẽ pa. Nhũm hte xatã tanhmã ixpê ho nhũm pykap amnhĩ rẽ nẽ hakwa jamrô ho hikwỹ. Hãmri nẽ ã htỳx kamã ama nẽ amnhĩ nham o axpẽn kamnhar tỳx kumrêx pê htỳx pa nẽ hikwỹ nẽ ixpê omnuy tỳx nẽ. Na hte ã mẽkarõmnuti nhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Jakamã na pa ate inhmã

ho mex kaxyw man o tẽ nẽ tee ri ajapêr. Hãmri nẽ ho akôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hwỳ nhũm mẽ kot inhmã ho mex kaxyw tee ri tanhmã ho hkaprỳ. Anẽ.

¹⁹ Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Ra mẽ ate Tĩrtũm nhỹ hã ixte mẽ ho mex ã ixpumunh ryy htã ixpyrà nẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ. Mãn ka mẽ kormã kaxyw Tĩrtũm kôt ajamaxpêr tỳx kêt nẽ. E amnẽ ixwỳr akra ho tẽ pa omu. Anẽ.

²⁰ Hãmri nhũm mẽ hwỳr o tẽ nhũm mẽkarõmnuti Jejus pumu nẽ tanhmã hkrata o htỳx to nhũm pykap tẽm nẽ hakwa jamrô nẽ amnhĩ rẽnũh o nũ.

²¹ Nhũm Jejus omu nẽ hipêêxà mã:

—Kwa tanhmã na ra kot amnhĩ nhĩpêx ã mytwrỳ kute? Anẽ.

Nhũm kãm:

—Nà hprĩre rũm na hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. ²² Na hte mẽkarõmnuti xatã ixpê hpĩr kaxyw kuwy kamã kurẽ nẽ gôx kãm kurẽ. Kwa kot ka ate ho mex kukamã axàhpumunh japêr nẽ wa ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm inhmã ho mex. Anẽ.

²³ Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Xàn ka tee ri ixte ho mex kaxyw ixkukamã ajamaxpêr? Nà ixte mẽmoj piitã ho anhỹr kaxyw ixàhpumunh tỳx kênã. Kot ka mẽ atõ mẽmoj tã amnhĩ kaxyw ixkôt ajamaxpêr tỳx hã kot paj amã ho anẽ. Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm hkra mex prãm tỳx xàj kapêr tỳx nẽ kãm:

—Nà na pa amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpër. Nom kot kaj tanhmã ixkrã hto pa akôt ijamaxpër tỳx rãhã ho ri ixpa Pahihti. Anẽ.

²⁵ Rôm nhũm mẽ ohtô rax nẽ hwỳr kormã mra nhũm Jejus amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ mẽkarõmnutija mã kapër kurê kumrẽx. Nẽ kãm kapër kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Pa mẽkarõmnuti. E apê mẽ ho mẽ kapër kêt nẽ mẽ umar kêt o apa xwỳnh ã pa amã ixkapër ka inhma. Kêr ka mẽ hkrata pê akato nẽ ma amõr o mỗ nẽ axte tanhmã ho hkêt nẽ. Anẽ.

²⁶ Hãmri nhũm tee ri kot kãm karõja ma nẽ gryk xàj xatã amỹra nẽ mẽ hkrata o htỳx kumrẽx nhũm htertet tỳx o nõ. Hãmri nhũm kêp kato nẽ ma tẽ nhũm te htyk pyrã nẽ nõ nhũm mẽ tee ri omu nẽ ra htyk ã hkamnhĩx. ²⁷ Hãmri nhũm Jejus hpa hã kupy nẽ kànhmã ãm nhũm akupỹm mex nẽ kànhmã xa nẽ ri mra. Nẽ tãm kapër o mra nẽ umar mex nẽ.

²⁸ Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽrohã ma akupỹm amnhĩm hikranh xà hã ixkreja wỳr mra nẽ hwỳr agjê nẽ hkrĩ. Hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja amnhĩ tã hkukja nẽ kãm:

—Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ Pahihti. Na pa mẽ tee ri axwakre kamã mẽ hkrata nẽ mẽkarõmnuti janor kaprỳ. Kwa mon pa mẽ apyrã nẽ ja ho anhỹr mex kêt nẽ? Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà axtem na mẽkarõmnuti ja. Na htem mẽ nẽ hanor tokyx anhỹr kêt nẽ. Na htem ho Tĩrtũm wỳr tỳx nẽ rĩ kormã hano. Anẽ.

*Jejus kot htyk kukamã amnhĩ jarẽnh
Matêwre 17.22-23; Rukre 9.44-45*

³⁰⁻³¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt ri mẽ pa ho pa xwỳnhjê mẽ krĩa rũm hapôj nẽ ma nhãm mỗ. Nẽ ma pyka pê Garirej kahti hkôt mỗ. Nom mẽ piitã mẽ hkàx ã mỗ. Jejus kormã kot amnhĩ tã tanhmã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre hto ho pa jakamã kãm mẽ hkàx ã mẽ o pa hprãm nẽ. Hãmri nẽ amnhĩ kukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E kot paj mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to ka mẽ inhma nẽ inhmar tỳx nẽ. Kojã mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja tokyx mẽ kãm ixtã amỹnê nhũm mẽ ixpĩ. Kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunẽpxi hãmri nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Kwa kêr ka mẽ ja ma nẽ hã anohtỳx nẽ ho apa. Anẽ.

³² Hãmri nhũm mẽ tee ri ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹrja ma nẽ axpẽn mã:

—Kwa mo na ri ã mẽ pamã amnhĩ jarẽnh anẽ? Nà kệp mẽ panhõ Pahi Maati hã kot amnhĩ jarẽnh kênã kot kêt mễhõ kupĩ.

Anhỹr o axpẽn mã harẽnh o hkôt mỗ. Hãmri nẽ ã kot amnhĩ jarẽnh anhỹr mar prãm kêt jakamã hprĩ hã tanhmã hkukjêr to hkêt nẽ. Âm akryk hkôt mar o mỗ.

Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh jarẽnh

Matêwre 18.1-5; Rukre 9.46-48

³³⁻³⁴ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja kormã ma krĩ pê Kapanau hwỹr mỗ nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh pê 12jaja tanhmã amnhĩ kukamã hamaxpêr to hãmri nẽ axpẽn mã:

—Kwa mẽ pahtõ kot puj we nhỹrmã pahpê pahi nẽ mẽ ho amnhĩptàr rax o ri pahkwỳjê jakre?

Anhỹr o axpẽn kukjêr o Jejus kôt mỗ. Nê axpẽn mã: “Nà pa.” Nhũm mẽ hkwỳjaja: “Nà kêt pa.” Anhỹr o hkôt mỗ. Hãmri nhũm Jejus mẽ mar o mỗ. Hãmri nhũm mẽ mỗ nê nhỹri amnhĩm hikranh xà hã ixkre hwỳr pøj nê hwỳr agjê nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽmoj tã na ka mẽ pry hã amnhĩ jarênh o mỗ? Anê.

Hãmri nhũm mẽ tee ri kuma nê hpijaàm nê. Nê kãm tanhmã amnhĩ jarênh to hkêt nê. ³⁵ Jakamã nhũm Jejus nhỹ nê mẽ kãm anê nhũm mẽ kuri hkrĩ pa nhũm mẽ kot mẽ kãm mẽ ho amnhĩptàr rax prãmta ã mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Ka mẽ atõ amã mẽ ho amnhĩptàr rax prãm. Hã kêr ka te apê mẽ piitã mẽ kãm amarĩ axàpênh xwỳnh pyràk o amnhĩ nhĩpêx o mẽ hkôt apa. Jao mẽmoj to mẽ kutã anojarêt rãhã nê. Anê.

³⁶ Hãmri nê amnhĩ wỳr mẽhprĩre hõ mã hpa ho apê nhũm hwỳr tẽ nhũm kumỳ nê o nhỹ nê hã mẽ kãm kapêr nê mẽ kãm:

³⁷ —E mẽ inhma. Kêr ka mẽ apê pahi pyràk o tanhmã amnhĩ jarênh to ho ri apa hkêt nê. Âm te amarĩ ri mẽ apa pyràk o amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Jao nhỹri mẽhprĩre hõ pumu nê kamã axukapĩ nê kãm mẽmoj tanhmã ho rỳ kãm mẽmoj gõ. Hãmri nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o te pa ate tanhmã ixto mex to pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Nê kot ka mẽ atõ pa tanhmã ixto mex to nê te ate Tĩrtũm o mex pyràk o amnhĩ nhĩpêx. E kêr ka mẽ amã amnhĩ to rũnh prãm nê ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anê.

³⁸ Hãmri nhũm Juãw nhỹhỹnh tên mẽ hwỳr axà nê Jejus mã:

—Kwa Pahihti. O mũj mẽhõ kêp mẽ pahkwỳ hkêt tã anhỹ hã mẽ nê mẽkarõmnuti janor o pa.

Pa mẽ tee ri ja hã omu nẽ kệp mẽ pahkwỳ hkết jakamã pa mẽ ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja nẽ kãm ixkapêr. Anẽ.

³⁹⁻⁴⁰ Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa nà nẽ tanhmã kãm nẽ hkết nẽ. Koja mễhõ inhỹ hã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anẽ hãmri nẽ kệp mẽ panhĩõ nẽ ri mẽ pahkwỳm tanhmã mẽ ahkre hto ho pa hkết nẽ. Ra mẽ pahkôt kot amnhĩ nhĩpêx mã kênã. Jakamã kwa mẽ ja nẽ tanhmã kãm nẽ hkết nẽ. Kwâr mãmri ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Ja mex kênã.

⁴¹ —Koja mễhõ nhỹri mẽ atõ amã kôr ã apumu nẽ hamaxpêr o: “Kwa Jejus kôt ri pa xwỳnh mữj kãm kôr. E pa kãm gô hkwỳ kê ho ixkô.” Anhỹr o hamaxpêr nẽ apê ixkwỳ hã amã gô hkwỳ ka ho ixkô. Nhũm ãm kot amã gô pix nhôr nhũm ate ho akôm tã nhũm Tĩrtũm atã omu nẽ ho mex rax nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte amnhĩ tomnuj pymaj tanhmã amnhĩ nhĩpêx to hã mẽ pajarênh

Matêwre 18.6-9; Rukre 17.1-2

⁴² Nhũm Jejus arĩ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ mẽ kot ixkôt amnhĩ xunhwỳr tohtuj anhỹr xwỳnhjaja. Koja mễhõ ma mẽ hwỳr tẽ nẽ inhnẽ mẽ kãm kapêr. Mẽ kot mẽ mar nẽ tanhmã amnhĩ tomnuj to hprãm xàj hêx rom mẽ kãm kapêr nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã koja Tĩrtũm ja hã omu nẽ kot inhnẽ tanhmã kãm nẽ xwỳnhhta pumu nẽ homnuj tỳx nẽ. Te mẽ kot mễhõ pynênh nẽ mut ã kên pytĩ hõ nhôr nẽ ma o htêm nẽ gô xupỳm rax kãm mênh pyràk o hipêx. Te ho ja pyràk no ãm homnuj tỳx o hakre.

43-47 —E kwa mẽ o kora. Kot kaj mẽ anhĩhkra rỳ apar o tanhmã amnhĩ tomnuj to. Hã kêr ka mẽ axte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr pymaj te ate amnhĩ pê anhĩhkra rỳ apar krãhyr nẽ mẽn̄h pyrāk o amnhĩ nhĩpêx nẽ axte ã amnhĩ tomnuj anhỹr kêt nẽ. Rỳ ka mẽ ano ho mẽmoj punuj pumu. Hãmri nẽ kãm ajamaxpêr pix o apa pymaj te ate amnhĩ pê ano katōk nẽ mẽn̄h pyrāk o amnhĩ nhĩpêx nẽ nhãm arīt kurê kumrêx. Kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx o apa rãhã nẽ. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma Tĩrtũm mẽ wa inhō krĩ hwỳr api. No kot ka mẽ arĩ akutã ano nẽ arĩ akutã apar nẽ arĩ akutã anhĩhkra rãhã ri mrar tã tōhã tanhmã ho amnhĩ tomnuj to. Hãmri nẽ nhỹrmã ty nẽ ma mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak tũm xà pê kuwy maatita wỳr ma apa.

48 Kuwyja kamã na htem mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê amnhĩ xà htỳx kamã hamak rãhã ho pa ho pa hãmri nẽ aa hapōx kêt nẽ.

49 ã koja mẽ kot amnhĩ tomnuj o mẽ pa xwỳnh piitã amnhĩ nhĩpêx anhỹr rãhã nẽ pa ho pa. 50 Jakamã kwa kêr ka mẽ axpên to mex rãhã ho ri apa. Nom axpên kãm agryk nẽ tanhmã axpên nhĩpêx to ho ri apa hkêt nẽ. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê jahkre anẽ.

10

Mẽ pahte axpên kaga nê Jejus kot mẽ pahkurê

Matêwre 5.31-32, 19.1-12; Rukre 16.18; mãănẽn Wam Korĩt 7.10-16

¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnh mẽrohã ma pyka pê Jutej wỳr mỗ. Hãmri nẽ pyhti pê Jotãw ã rê nẽ hpãnhã ma xarmã mỗ. Nhũm mẽ

axte mẽ hã akuprô nhũm kê Jejus axte mẽ ahkre ho xa. ² Hãmri nhũm Parijew nhõ xwỳnh kwỳjaja hwỳr mra. Mẽ kot hêx rom kamã hamak nẽ mar nẽ tanhmã ho kapêr punuj to kaxyw hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Ot pa mẽ mẽmoj tã akukjêr kaxyw awỳr mra. Kwa tanhmã na pre amnepêm finat Mojesja mẽ pahte mẽ pahprô kaga hã mẽ panhīgêjtjê mã karô hto? Xà koja mẽ pahprô mẽ pakapêr hkwỳm tanhmã amnhĩ nhĩpêx to pu mẽ mỳrapê hkaga nhũm Tĩrtũm ja hã mẽ pahpumu nhũm ja kãm mex nẽ nà? Anẽ.

³ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tanhmã na pre Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ja hã mẽ amã karô hto? Anẽ.

⁴ Nhũm mẽ kãm:

—Nà na pre harênh o:

Kêr ka mẽ aprô kaga kaxyw hãmri nẽ ate hkaga hã amnhĩ jarênh ã kagà nẽ kãm agô nẽ rĩ kormã hkaga. Anẽ.

Na pre ã mẽ inhmã ja hã karô anẽ. Anẽ.

⁵ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Tỳ nom mẽ kãm Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt jakamã na pre ã mẽ kãm ja jarênh anẽ. ⁶ Amnepêm mẽmoj piitã hkrax kãm na prem axpên kaga hkêt nẽ. Na pre Tĩrtũm wam myja nhĩpêx nẽ hpãnã kãm hprô nhĩpêx. Axpên kaxyw wa hipêx. ⁷ Jakamã na hte mẽmyjaja hprô kaxyw nẽ gryk ã katorxà nẽ hipêêxà wa hkaga nẽ ãm hprô kôt pix mã pa ho pa. ⁸ Te wa tipxi nẽ ri wa pa pyràk o axpên nhĩpêx o pa. ⁹ Tĩrtũm tãm kot axpên mã wa òr kênã kot kêt mēhõ wa kot axpên kaga kaxyw

tanhmã wa hipêx to rỳ tanhmã wa kãm kapêr to. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm kapêr anê. ¹⁰ Hãmri nê hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ akupỹm ixkrem agjê nhũm mẽ kãm:

—Kwa aprĩ hã mẽ inhmã mẽ kot axpẽn kaga hã mẽ harẽnhta jarẽ pa mẽ ixprĩ hã kuma nà. Anê.

Hãmri nhũm mẽ kãm:

¹¹ —Nà kot kaj mẽ aprõ kaga nê hpãnhã nhãm mễhõ ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam aprõ kamã nhãm aprõ nyw o amnhĩkati pyràk. Tĩrtũm pê ja omnuj tỳx nê. Rỳ koja mễhõ hprõ kaga ka hpãnhã ho aprõ nhũm Tĩrtũm noo mã te ate wam mjên pê ho amnhĩkati pyràk. Ja mãănẽn Tĩrtũm pê omnuj tỳx nê.

¹² —Nê mênijaja. Koja mễhõ ni ra mjên kaga nê hpãnhã nhãm mễhõ ho mjên. Ja mex kêt. Mjên krax kêp mjên kumrêx kênã kot kêt hkaga nê hpãnhã nhãm hõ ho mjên. Koja anê nhũm Tĩrtũm noo mã te kot wam mjên kamã nhãm hõ ho amnhĩkati pyràk nhũm Tĩrtũm pê ja omnuj tỳx nê. Anê.

*Jejus kot amnhĩ nê mễhprjê janor kêt ã harẽn
Matêwre 19.13-15; Rukre 18.15-17*

¹³ Tã nhũm Ijaew kwỳjaja Jejus wỳr mẽ hkrarejê jamỳ nê mẽ o mra. Kot mẽ hã ãhkra jaxwỳr nê mẽ ho Tĩrtũm wỳr kaxyw hwỳr mẽ o mra. Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja tee ri ja hã mẽ omu nê mẽ kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka mẽ Jejus wỳr mẽ o mra? Kormã mẽ ràxre kênã. Mẽ ma akupỹm mẽ o mra nà? Anê.

¹⁴ Hãmri nhũm Jejus ja hã mẽ kuma nê mẽ kãm:

—Kwa nà kwār mẽ māmri ixwỳr mẽ o mra. Mẽ ri inhnê mẽhprījê kurê hkêr nẽ. Anẽ.

Hāmri nẽ mẽ kām hpa ho apê nhũm mẽ hwỳr mẽ o mra nhũm mẽ kuri kuhê. Hāmri nhũm mẽ hã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kām:

—E mẽ jarejê pumu. Na htem hamakêtkati nẽ hkĩnh nẽ ri pare. Mẽ kām amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pare. Tã Tĩrtũm kôt mẽ kot amnhĩ nhĩpêx o ri mẽ pa xwỳnhjaja na htem mẽ uràk nẽ kām amnhĩ to rũnh prãm kêt nẽ ri pa.

¹⁵ —Na hte jarejaja hipêêxà nẽ katorxà wa kapêr ma nẽ wa hkôt ri amnhĩ nhĩpêx o ri pare. Tã ixpê Tĩrtũm kot mẽ awỳr inhmẽnh xwỳnh na pa. Kot ka mẽ amã ixkôt amnhĩ xunhwỳr prãm hã kot kaj mẽ jarejê kot amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx. Jao ixkapêr ma nẽ ixkôt ri amnhĩ nhĩpêx mex o ri apa. Anẽ.

¹⁶ Hāmri nẽ mẽhprĩrejê jamỳ nẽ mẽ hã ìhkra jaxwỳ nẽ mẽ ho Tĩrtũm wỳ nẽ kām:

—Pa Papaj. E kêr ka jarejê ho mex rãhã nẽ kê mẽ mex nẽ pa. Anẽ.

Hikàxpore rax xwỳnh jarẽnh

Matêwre 19.16-22; Rukre 18.18-23; mãănẽn Wam Ximotre 6.6-10; Xiakre 5.1-6

¹⁷ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja nhỹri pry hã mỗ nhũm Ijaew krãhtũmja omu nẽ hwỳr tẽ nẽ mẽmoj tã hkukja nẽ kām:

—Pa mẽ ijahkre xwỳnh maati? E kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Nhỹrmã Tĩrtũm ri ixtĩr tũm nẽ ixpa hprãm xàj mẽmo kot pa we ho anhỹr o ri ixpa? Ate amnhĩ to mex pix o ri apa xwỳnh jakamã kwa inhmã tanhmã ja jarẽnh to. Anẽ.

¹⁸ Hāmri nhũm kām:

—Xà ate ixpê Tĩrtũm kwỳ hã ixpumunh kôt na ka ixte uràk nẽ amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ? Tĩrtũm pix na kot amnhĩ to mex rãhã xwỳnh jakamã kot kaj ã ijarẽnh anẽ nẽ ixpê Tĩrtũm Kra hã ijarẽ. Jao uràk nẽ ixte amnhĩ to mex xwỳnh ã ijarẽ. Nà xàn ka ãm atỳx ri amnhĩ krã hkôt ã ijarẽnh anẽ?

19 —Tĩrtũm mex o mex jakamã kot kaj amã nhỹrmã kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hãmri nẽ ra kot mẽmoj tã mẽ amã karõ xà hkôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Ra ate mar mex kênã. Na pre mẽ amã:

Kêr ka mẽ axàhkĩnh o ri apa hkêt nẽ.

Nẽ mẽ hpar kêt nẽ.

Nẽ tanhmã axêx kêt nẽ.

Nẽ axêx rom tanhmã mẽ nokupyr to hkêt nẽ.

Nẽ mẽ kêp mẽ hprõ ho amnhĩkati hkêt nẽ.

Nẽ anhĩpêxà mẽ akatorxà wa hã apijaam nẽ wa

ho mex pê wa kutã anojarêt rãhã ho ri apa.

E kot kaj amã nhỹrmã Tĩrtũm kuri atĩr tũm nẽ apa hprãm hã kot kaj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Anẽ.

20 Hãmri nhũm kuma nẽ kãm:

—Kwa ixprĩre ri ra ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa kênã. Nom te ixtĩr tũm nẽ ixpa kaxyw ixte kormã tãm kêt pyràk. Anẽ.

21 Hãmri nhũm kuma nẽ hprĩ hã omu nẽ kãm hapê nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kormã mẽmoj pyxire nẽ arĩk. Na ka amã akukrêx rax kĩnh tỳx o Tĩrtũm jakre. Jakamã kêr ka ma akupỹm anhõrkwỹ hwỳr tẽ nẽ akukrêx rax o wẽnê hpa. Nẽ kàxpore jamỳ hãmri nẽ ma mẽ kêp amrakati xwỳnhjê mã ỏr o ri apa. Hãmri nẽ akupỹn tẽ nẽ arĩ ri ixkôt apa ho apa. Anẽ.

²² Hāmri nhũm kuma nẽ tee ri hikukrêx rax kukamã hamaxpêr. Kãm hapê jakamã kãm kãm ãhkra karo hprãm kêt nẽ. Hāmri nẽ tee ri Jejus kot ã kãm hã karõ anhÿrja ma nhũm ja kãm mex kêt nhũm awjanã nẽ hkaprĩ nẽ ma akupÿm tẽ. ²³ Hāmri nhũm Jejus tee ri omu nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nẽ. Kojã mẽ hikukrêx rũnh xwÿnhjaja ohtô nẽ kãm mẽ hikukrêx japê xaj Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ pa ho pa hkêt nẽ. Wa ixte amnhĩ nhĩpêxja mẽ kêp hihtÿx. Anẽ.

²⁴ Hāmri nhũm mẽ tee ri kapêrja ma nhũm Jejus mẽ hamaxpêr kôt mẽ omunh mex jakamã axte tanhmã mẽ kãm harênh to nẽ mẽ kãm:

—Nã Tĩrtũm mẽ wa ixte amnhĩ nhĩpêxja na mẽ hikàxpore rũnh xwÿnhjaja pê ja hihtÿx. ²⁵ Mẽ kãm hikukrêx rax mã ãhkra karo hprãm kêt rãhã tee kãm Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kaprÿ. Te ho mẽhõ kot menh kagô hã hkre nẽ kãm kagô katõk prãm kêt rãhã kãm guhkrax kãm àr prãm kaprÿta pyræk. Anẽ.

²⁶ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ kãm:

—Kwa no mẽ ixpiitã mẽ inhmã mẽ ixkukrêx japê kênã. Jakamã xà kot paj mẽ ixpiitã nhÿrmã war ari itĩr tũm nẽ ixpa ho ixpa hkêt nẽ? Anẽ.

²⁷ Hāmri nhũm mẽ kãm:

—Nã kot kaj mẽ amnhĩ krã hkôt mẽ amã mẽ akukrêx japê mã anhÿrer kêt nẽ. ãm Tĩrtũm pix na hte ja kaxyw tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ amã akukrêx japê hkêt nẽ. Jao ra mẽ apê Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ mẽ apa ho mẽ apa mã xwÿnh. Anẽ.

²⁸ Hāmri nhũm Simãw Pêtre kãm:

—Kwa Pahihti na pa prem agryk ã mẽmoj piitã hkaga hpa nẽ akõt ixa ho ixa. Jakamã xà kot paj mẽ nhỹrmã war ari ixtĩr tũm nẽ ixa ho ixa kêt nẽ nà? Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm kuma nẽ hkõt mẽ pa ho pa xwỳnh piitã mẽ kãm:

—Nà ka mẽ atõ inhmã tanhmã amnhĩ to ho apa kaxyw akwỳjê re nẽ ma inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to ho ri apa. Anhõrkwỹ re rỳ atõ rỳ atõx rỳ aprõ nẽ akrajê re. Rỳ akatorxà nẽ anhĩpêêxà wa are. Rỳ akukrêx piitã rer pa hãmri nẽ ma ixkapêr o mẽ piitã mẽ ahkre ho ri mẽ hkõt apa. ³⁰ Hã kot paj amnhĩ tã mẽ apumu nẽ mẽ ato mex rax nẽ. Hãmri ka mẽ ma mẽ kãm ixkapêr jarênh o mẽ hkõt apa nhũm mẽ kot mẽ amar xwỳnh kwỳjaja mẽ ama nẽ kãm mẽ akĩnh nẽ. Nẽ ra mẽ ate akwỳjê rer par tã mẽ tãmjaja te mẽ apê mẽ hkra rỳ mẽ htõ rỳ mẽ htõx pyræk o mẽ anhĩpêx. Jao tanhmã mẽ ato mex to ho pa.

—Nẽ koja mẽ kãm ixprãm kêt xwỳnhjaja ixtã tanhmã mẽ atomnuj to hã ka mẽ nhỹrmã ma Tĩrtũm mẽ wa inhõ krĩhwỳr api nẽ wa ixkuri amex nẽ atĩr tũm nẽ apa ho apa. ³¹ Nom kêr ka mẽ ja hã amnhĩ pumunh kõt amnhĩ to rax xwỳnh ã amnhĩ to jarkrar kêt nẽ. Mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnh ã amnhĩ jarênh xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh kêt ã amnhĩ pumu. Nẽ mẽ kot amnhĩ to hkryre xwỳnhjaja koja mẽ nhỹrmã amnhĩ to rũnh ã amnhĩ pumu. Anẽ.

*Jejus kot amnhĩ kukamã axte amnhĩ jarênh
Matêwre 20.17-19; Rukre 18.31-34*

³² Tã nhũm Jejus hkôt ri mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr pa hãmri nẽ ma Jerujarê hwỳr mẽ o mỗ. Ra kamã kãm hkurê xwỳnhjaja kot hpĩr ã amnhĩ jarẽnh tã ma hwỳr mẽ o mỗ. Jakamã nhũm mẽ tee ri hkukamã hamaxpêr o hkôt mỗ. Nhũm mẽ amarĩ mẽ hkôt mrar xwỳnhjaja haxwỳja kãm ma nẽ. Hãmri nhũm Jejus mẽ kêp 12ta o mỗ nẽ hkwỳjê hkàx ã amnhĩ kukamã tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarẽnh to ho mỗ nẽ mẽ kãm:

³³ —E na pu mẽ ra Jerujarê hwỳr mỗ. Kot puj mẽ hwỳr pøj nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjê nhĩhkram ijaxà. Hãmri nhũm mẽ kãm Tĩrtũm kapêr kôt amnhĩ nhĩpêx prãm kêt xwỳnhjaja ixpĩr kaxyw mẽ kãm ixtã amỹnê ³⁴ nhũm mẽ mar xà hkôt tanhmã inhĩpêx kati hto. Nẽ mẽ hkwỳjaja ixtã hpêr o axkê nẽ ixtã akunha. Nẽ mẽ hkwỳjaja tanhmã ijayrỳ hto nẽ ixtã argôx rẽ nẽ ixtak hãmri nẽ ixpĩ. Kojã mẽ ã inhĩpêx anẽ. Nom kot paj ixtyk ã ixtã apkati axkrunêpxi nhũm Tĩrtũm akupỹm ixto ixtĩr. Anẽ.

Xiakre mẽ Juãw wa kot amnhĩ to Jejus wỳr ã wa harẽnh

Matêwre 20.20-28; Rukre 22.24-30; mããnẽn Piri-pos 2.3-8; Wam Pêtre 5.3

³⁵ Tã nhũm Jepetew kra Xiakre mẽ Juãw wa tanhmã hamaxpêr to nẽ Jejus mã kãm:

—Kwa mẽ ijahkre xwỳnh. Pa wa amã mẽmoj jarẽ ka wa inhmã “ỳ” anẽ nà? Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

³⁶ —Ko wa mamrĩ inhmã mẽmoj jarẽ pa wa ama mãn. Anẽ.

³⁷ Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà kot kaj nhỹrmã ate mẽ piitã mẽ ho amnhĩptàr kaxyw nhỹ pa wa akutã anhĩjê. Nẽ wa papxipix ixpê anhõ kôwenatô nẽ akutã anhĩjê nẽ ato nhỹ. Ja na pa wa inhmã hprãm. Anẽ.

³⁸ Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà na ka wa ãm atỳx ri ã amnhĩ to ixwỳr anẽ. Koja mẽ tokyx ixpĩ pa amnhĩ xà htỳx kamã ijamak rax nẽ ty. Tã xà koja mẽ ixpyrà nẽ ã war anhĩpêx anẽ ka wa ixpyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak rax kãm ty nà? Anẽ.

³⁹ Hãmri nhũm wa kãm:

—Tỳ. Nà kot pa wa ijaxwỳja anẽ nẽ apyrà nẽ amnhĩ xà htỳx kamã ijamak kãm ty. Anẽ.

Hãmri nhũm wa kãm:

—Nà ãm hãmri na ka wa ja hã amnhĩ jarẽ. War ate ixpyrà nẽ ixkôt amnhĩ xà htỳx kãm ajamak kãm atyk mã kênã. ⁴⁰ Tã nom war ate amnhĩ to ixwỳrta ã kot paj tanhmã war amã nẽ hkêt nẽ. Inhõ Papaj tãm koja ja kaxyw mēhõ japêr nhũm inhĩhkô hã nhỹ. No pa kot paj ri ja kaxyw mẽ atô rēnh kêt nẽ. Anẽ.

⁴¹ Hãmri nhũm wa uràk nẽ Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh kwỳjaja ã wa kot amnhĩ to hwỳr anhỹr ã wa kuma nẽ wa kamã gryk nẽ. ⁴² Jakamã nhũm Jejus mẽ piitã mẽ ho akuprô nẽ mẽ kãm:

—E mẽ inhma. Na hte Ijaew kêt xwỳnhjê nhõ pahihtijaja ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri pa nẽ amarĩ hkrĩ xà kamã hkrĩ ho hkrĩ. àhpumunh jakamã amarĩ ixkre kre jakry kamã hkrĩ ho hkrĩ nẽ kãm mẽ àpēnh xwỳnhjê pix mã mēmo mẽ àpēnh ã karô ho hkrĩ. Na htem ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ kot amnhĩm mex ã harēnh prãm xàj tanhmã mẽ ho mex to ho pa. ⁴³⁻⁴⁵ Tã no mẽ kajaja kêr ka mẽ atô

amã amnhĩ to rax prãm hãmri nẽ ho mẽ kot amnhĩ nhĩpêx pyræk kêt nẽ. Mẽ piitã mẽ kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Kêt paa. Mẽ ate inhmã axàpénh o apa kaxyw na pa pre mẽ awỳr ixwỳr kêt nẽ. ãm pa ixte tanhmã mẽ amã amnhĩ nhĩpêx to ho ixpa kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Mẽ ate nhỹrmã kuwy wỳr apa pymaj mẽ anê ixtyk kaxyw na pa pre mẽ awỳr wrỳ. Jakamã kot kaj mẽ atõ amã amnhĩ to rax prãm hã kêr ka ixpyrà nẽ akwỳjê kutã anojarêt rãhã ho ri apa. Hãmri nẽ inhmã te ate amnhĩ to rax o amnhĩ nhĩpêx pyræk o amnhĩ nhĩpêx. Anẽ.

Jejus kot akupỹm Paximew o mex ã harẽnh

Matêwre 20.29-34; Rukre 18.35

⁴⁶ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja kormã Jerujarê hwỳr mõi ri ra krĩ pê Jeriko hkôt mõi. Hãmri nhũm mẽ ohtô nẽ mẽ hã ajêt nẽ mẽ hkôt mõi. Nhũm mễhõ myja pry nhĩhkrep nhỹ. Ximew kra Paximew nohkre xwỳnhja pry kamã ahwỳr o hkrĩ. ⁴⁷ Hãmri nhũm Jejus mẽ hkwỳjaja hwỳr htêp o mõi nhũm amnhĩ wỳr mẽ kuma nẽ mẽ kot Jejus nhĩxi jarẽnh o mõi ã kuma hãmri nẽ kàx pê kãm kapêr nẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ kãm:

—Pa Jejus? Nà apê mẽ inhõ Pahihti mex kumrêx na ka. Te apê amnepêm anhĩgêt pahihti Tawi kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Jakamã kwa we ixkamã axukaprĩ nẽ akupỹm ixto mex kêt wehe. Ixte amnhĩ kaxyw akôt ijamaxpêr xwỳnh na pa. Anẽ.

⁴⁸ Hãmri nhũm Jejus kukamã mẽ mrrar xwỳnhjaja kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa akapêr kêt nẽ nhỹ nà. Anẽ.

Tã nom nhũm ãm mẽ kuma nẽ xatã amnhĩ to kuwỳ. Kỳx pẽ amnhĩ to kuwỳ nẽ axte kãm:

—Kwa ixkamã axukapĩ nẽ akupỹm ixto mex Pahihti. Anẽ.

⁴⁹ Hãmri nhũm Jejus kuma nẽ xa nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kãm:

—E mẽ atõ hwỳr tẽ nẽ hpa hã apy nẽ amnẽ ixwỳr o tẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ nohkre xwỳnhhta mã kapẽr nẽ kãm:

—E tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpẽr kêt nẽ. Na atã karõ. E tokyx kànhmã xa. Anẽ.

⁵⁰ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh tỳx nẽ. Nẽ kànhmã harĩ nẽ amnhĩ nẽ õ kajaati mẽ nẽ hwỳr htẽm kurê kumrẽx. ⁵¹ Hãmri nhũm Jejus kãm:

—Pa mo na? Tanhmã kot pa ato? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Nà akupỹm inhmã ixrĩt mex prãm Pahihti.

⁵² Anẽ nhũm kãm:

—Tõe. Nà ra ate amnhĩ kaxyw inhmã ajamaxpẽr tỳx jakamã kot kaj akupỹm arĩt mex kurê kumrẽx. E mãmri ma akupỹm tẽ. Anẽ.

Nhũm akupỹm rĩt mex ã amnhĩ pumu nẽ hkĩnh o hkĩnh. Hãmri nẽ Jejus ã ajêt nẽ ma hkôt hkĩnh nẽ tẽ.

11

Jejus kot Jerujarẽ hwỳr àr ã harẽnh

Matêwre 21.1-11; Rukre 10.28-40; Juãw 12.12-19

¹ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mẽ kormã Jerujarẽ hwỳr mỗ. Hãmri nẽ krĩ pẽ Petake mẽ hõ pẽ Petãn wỳr ahtêp o mỗ. Hixêt pẽ Oriwêhti kahti ri na pre krĩa wa xa. Jakamã nhũm

Jejus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ ² nẽ wa kãm:

—E wa ma krĩ mũj wỳr mẽ ixkukamã wa tẽ. Hãmri nẽ hwỳr pøj nẽ nhỹri jumẽnre nyw mã ê nẽ âm xwỳnhhta pumu. Kormã mẽ kot hã hkrĩ hkêt kumrẽx xwỳnhhta. ³ Ka wa omu nẽ kãm ê xà hpôt nẽ man akupỹn ixwỳr o tẽ. Koja mẽhõ war apumu nẽ hã tanhmã war amã kapẽr to ka wa ã kãm ijarẽnh anẽ nẽ kãm: “Nà mẽ panhõ Pahihti na hã karõ pa wa hwỳr tẽ.” Anhỹr o kãm ijarẽ. E wa ma hwỳr tẽ. Anẽ.

⁴ Hãmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr htẽm kurẽ kumrẽx nẽ hwỳr pøj. Nhũm Jesus kot wa kãm hã karõ xà hkôt jumẽnre nywreta pumu. ⁵ Hãmri nẽ kãm ê xà hpôt o xa nhũm kuri mẽ kuhẽ xwỳnhjaja tee ri hã wa omu nẽ wa kãm:

—Kwa mo kaxyw na ka wa kãm ê xà hpôt o xa? Kwa kot ka wa mẽ ixpê ho ahkĩ nà? Anẽ.

⁶ Hãmri nhũm wa mẽ kãm:

—Nà mẽ panhõ Pahihti na wa inhmã hã karõ pa wa hwỳr tẽ. Wa ixte ma hwỳr o ixtẽm kaxyw. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ wa kãm:

—Tỳ? Tôe wa mãmri ma kãm o tẽ. Anẽ.

⁷ Hãmri nhũm wa ma akupỹm Jesus wỳr o tẽ. Hãmri nẽ kaxyw amnhĩ xẽ hkwỳ hkwrỳ nẽ kãm ho hkô kahty hpa nẽ kãm ho htỳx nẽ o xa nhũm Jesus hã nhỹ nẽ mỗ. ⁸ Nẽ kormã Jerujarẽ hwỳr hixêt ã àpir o mỗ. Nhũm mẽ kot omunh o kuhẽ xwỳnhjaja hkĩnh nẽ ma hkukamã pry ho mex kaxyw amnhĩ xẽ hkwỳ hkwrỳ nẽ ho kãm uty. Nhũm mẽ hkwỳjaja nhỹri pỏ hkwỳ jakà nẽ o mra nẽ hkukamã kãm uty. ⁹⁻¹⁰ Nhũm mẽ hixêt ã api nẽ ahpar mã wrỳk o mỗ nhũm mẽ piitã kàx pẽ Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh

o hkôt mō. Nhũm mẽ hkwỳjaja kukamã mra nhũm mẽ hkwỳjaja hapu hã mra nhũm prem piitã hkôt Tĩrtũm mex o mex ã harẽnh o mō. Nẽ harẽnh o:

E ota Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr mẽn̄h xwỳnh̄ta ra pōj.

Nà ãm hãmri na mẽ pahwỳr wrỳ. Ja mex kumrẽx.

Kêp mẽ panhō Pahihti mex na. Koja mẽ panhĩgêt pahi Tawi pyrà nẽ mẽ pahto amnhĩptà nẽ mẽ pahto mex o pa.

Ãm hãmri na Tĩrtũm mẽ pahwỳr kumẽ.

Tĩrtũm mex kumrẽx. Ãm mex o mex. Kukwak ri pix mã na pu htem pajamakêtkati nẽ paxãmnhĩx papa rãhã ho papa.

Anhỹr o Jejus kôt harẽnh o mō. Kot mẽ ho amnhĩptàr kurê kumrẽx ã hkamnhĩx nẽ hkĩnh nẽ ã hkôt kapêr anhỹr o mō. ¹¹ Jao ra Jerujarẽ hwỳr pōj nhũm Jejus Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre hwỳr tẽn̄ axà. Nom nhũm ra amỹkry htỳx jakamã nhũm hwỳr axà nẽ ãm hkre pumunh o xa hãmri nẽ akupỹm kato nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh̄ pẽ 12jẽ mẽ nhũm mẽ ma akupỹm Petãn wỳr mra.

Jejus kot pĩ hpàr pẽ fikêhti mã kapêr ã harẽnh

Matêwre 21.18-22

¹² Tã nhũm apkati nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnh̄jẽ mẽrohã Petãn rũm hapōj nẽ ma akupỹm Jerujarẽ hwỳr mra. Nhũm Jejus ra kãm prãm nẽ mō. ¹³ Hãmri nẽ amỹm mẽmo pĩ hpàr hōptĩ rax pẽ fikêhti pumu nẽ hamaxpêr o:

—E pa hwỳr tẽn̄ ò hkwỳr rẽn̄ ò kuwô mãn. Anẽ.

Hãmri nẽ hwỳr tẽn̄. Nhũm kormã ò kaxyw ò mytwrỳ kator kêt jakamã nhũm ò hkêt nẽ ãm hô pix nẽ xa. ¹⁴ Hãmri nhũm hwỳr tẽn̄ nẽ tee ri ò japêr nẽ ãm hô pix pumu. Hãmri nẽ tee ri omu nẽ kãm:

—E kot kaj axte axô hkêt kumrêx.

Anhÿr o kãm kapêr nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja hã kuma.

Jejus kot Tĩrtũm nhõrkwÿ hwÿr àr ã harênh

Matêwre 21.12-17; Rukre 19.45-46; Juãw 3.13-22

¹⁵⁻¹⁷ Tã nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwÿnhjaja Jerujarê hwÿr agjê nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwÿr agjê. Nhũm Jejus tee ri kamã mẽ kuhê xwÿnhjê pumu. Nhũm mẽ ra ixkre kamã axtem nê môx nê ôwêhti nê tuuti ho wênê ho kuhê. Ixkre hwÿr mrar xwÿnhjaja kot haprôr nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw kãm hpar nê ôr kaxyw mẽ kãm ho wênê. Nom axtem nê hã ohtô rax kãm mẽ kãm ho wênê nhũm mẽ hkwÿjaja mẽ kãm mẽ hikàxpore ho anhĩpa. Hãmri nhũm Jejus mẽ hwÿr axà nê tee ri mẽ kot ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã mẽ omu nê mẽ kãm akir nê mẽ kãm:

—Tk. Kwa Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ôrkwÿ jarênh kot:

Inhõrkwÿja ãm pika piitã hkôt mẽ piitã kot inhmã amnhĩ jarênh xà hã ixkre pix kaxyw na.

Anhÿr o kot harênh tã ka mẽ axtem nê kamã ã amnhĩ nhĩpêx anhÿr o akuhê. E kwa mẽ ma mra nê ajapôx tokyx anê. Anê.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapêr anhÿr pê mẽ ahkre hãmri nê ixkreja nê mẽ kator pa. ¹⁸ Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwÿnhjaja tee ri ã mẽ hipêx anhÿr ã omu nê kapêr ma nê kamã gryk tỳx nê. Hãmri nê mẽ kot hã àmnênh kaxyw tanhmã axpên mar to nê axpên mã:

—Tk. Kwa na mẽ ohtô nê kãm mar prãm nê. Kojã mẽ anê nê gryk ã mẽ pahkaga nê axte mẽ pakapêr

mar kêt nê. Kwa pu mē kupĩ ri. E tanhmã kot puj mē ho nê kupĩ? Anê.

¹⁹ Tã nhũm myt axà nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho pa xwýnhjaja Jerujarê rûm hapôj nê ma nhỹri amnhĩm hikranh kaxyw mra.

Mē pahte tanhmã mēmoj tã Tĩrtũm wýr to hã mē pamã karõ

Matêwre 6.14-15, 17.20; Makre 11.13; Juãw 14.13; mãñnẽ Xiakre 1.6; Wam Juãw 3.22

²⁰ Tã nhũm apkati nhũm Jejus mē hkôt mē pa ho mē pa xwýnhjaja Jerujarê hwýr akupỹm mra. Hãmri nê axte pĩ hpàr pê fikêhtita pumu. Jejus ra kot kãm kapêr xwýnhhta pumu nhũm ra grà pa nê xa. ²¹ Hãmri nhũm Simãw Pêtre Jejus kot tanhmã pĩ mã kapêr toja mã hamaxpêr nê hã kãm:

—Kwa mē ijahkre xwýnh. Ga mēmoj mũj pumu. Jãã ate fikêhti mã akapêr xwýnhhta na grà par kumrêx nê xa. Anê.

²²⁻²³ Hãmri nhũm kuma nê mē piitã mē kãm:

—Tý nà ãm hãmri na pa mē amã ixkapêr. Kot kaj mē mēmo kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpêr týx pê mēmoj tã awý nhũm ama nê amã hprãm xà hkôt tanhmã amã hipêx to. Ka mē amnhĩ kaxyw Tĩrtũm mã ajamaxpêr týx pê hixêti mũj mã akapêr nê kãm: “E xa nê ma tẽ nê gô xujanâr kãm mrõ.” Anhỹr o kãm akapêr nhũm amar xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anê nê tẽn kamã mrõ. ²⁴ Kot kaj mē mēmoj tã Tĩrtũm wý nê kaxyw ãm pix mã ajamaxpêr týx nê nhũm amã ho anê.

²⁵⁻²⁶ —Nê kot kaj mē Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh kaxyw nê ra mēhõ kot tanhmã ato mã ajamaxpêr. Hãmri nê ja ho ajamakêtkati kurê kumrêx nê axte

kām ajamaxpēr kêt nê. ãm mẽmoj nyw pix mã ajamaxpēr o tãm amnhĩ nhĩpêx o apa. Hãmri nhũm Tĩrtũm kaxkwa rũm ja hã apumu nê apyrà nê ate tanhmã amnhĩ tomnuj to ho hamakêtkati nê axte kãm hamaxpēr kêt nê. Anê.

Mêhõ kapêr kôt Jejus kot mẽ ahkre hã mẽ kot hkukjêr

Matêwre 21.23-27; Rukre 20.1-8

²⁷ Nhũm mẽ akupỹm Jerujarê hwỳr agjê nhũm Jejus kê axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre hwỳr axà. Nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja hkôt hwỳr mra nê hkôt agjê nê kormã kamã kuhê. Hãmri nhũm Ijaew krãhtũmjê mẽ mẽ kot Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnh mẽ mẽ õ patre krãhtũmjaja Jejus pumu nê hwỳr mra nê hêx rom tanhmã kãm kapêr to. Na pre ra Jejus ixkreja nê mẽmoj to wênê xwỳnh mẽ kàxpore o mẽ hpinhpanh xwỳnhjê jano nhũm mẽ tee ri ja hã omu nê kamã gryk tỳx nê. Jakamã nhũm akupỹn mẽ hwỳr axà nhũm mẽ axte omu nê hwỳr mrar kurê kumrêx
²⁸ nê kãm:

—Kwa mẽ inhmã amnhĩ jarê. Mêhõ nhỹ hã na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa? Mêhõ na pre mẽ ixwỳr amê ka pre mỗ? Nà xà amnhĩ krã hkôt na ka hte ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apahti? E kwa mẽ inhmã amnhĩ jarê. Anê.

²⁹ Nhũm Jejus kot tanhmã mẽ hamaxpêr to hkôt mẽ omunh mex jakamã mẽ kãm:

—Nà kot pa ixkumrêx mẽmoj tã mẽ akukja. Ka mẽ inhmã harê pa rĩ kormã mẽ amã tanhmã amnhĩ jarênh to. ³⁰ Finat Juãw Paxisja ã kot paj mẽ akukja. Mêhõ nhỹ hã na pre hte mẽ hkrã kumrãr o

pa? Xà amnhĩ krã hkôt nà xà Tĩrtũm nhỹ hã? E mẽ atõ inhmã harẽ. Anẽ.

³¹⁻³² Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ tee ri kot tanhmã kutã kãm harẽnh to hkukamã hamaxpẽr nẽ axpẽn mã:

—Kwa tanhmã kot puj mẽ kãm ja jarẽnh to? Mẽ kot mar o kuhê xwỳnhjaja na htem Juãw Paxis kệp Tĩrtũm nhỹ hã kapẽr jarẽnh xwỳnh ã axpẽn mã harẽnh o pa. Jakamã kot puj mẽ kãm kot amnhĩ krã hkôt mẽ hkrã kumrãr o pa hã harẽ nhũm mẽ tee ri mẽ pama nẽ mẽ pakamã gryk nẽ. Nẽ mẽ paxêx rom ã kãm mẽ pakapẽr anhỹr ã mẽ pahpumu nẽ kên o mẽ pahtak o mẽ panhĩmex. No kot puj mẽ kãm Tĩrtũm nhỹ hã mẽ hkrã kumrãr ã harẽ nhũm mẽ pama nẽ mẽ pamã: “Kwa ã kot anhỹr kênã na ka prem kapẽr mar tã ixkôt amnhĩ xunhwỳr kêt nẽ?” Anẽ. Nà kot puj pẽr mẽ kãm tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Kot puj mẽ ãm kãm aa te mẽ pahte ja jarẽnh mar kêt pyràk o harẽ. Anẽ.

Mẽ kot tanhmã kãm nẽ nhũm kot ta pãnhã tanhmã mẽ kãm nẽ pymaj nhũm mẽ tee ri tanhmã kãm nẽ hprãm kaprỹ ho kuhê.

³³ Hãmri nẽ Jejus mã kãm:

—Konẽn. Mẽ ixte mẽhõ nhỹ hã kapẽr o pa hã omunhre hã. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Tõe kot pa xep ijaxwỳja mẽ amã tanhmã amnhĩ jarẽnh to hkêt nẽ. Ijaxwỳja ixte mẽhõ nhỹ hã ã ixte amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri ixpa hã amnhĩ pumunhre hã. Anẽ.

12

Mê àpênh punuj xwýnhjê jarênh

Matêwre 21.33-46; Rukre 20.9-18

¹ Nhũm Jejus arĩ Ijaew krãhtũm mẽ mẽo patre krãhtũm mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwýnhjê mã kapêr o xa. Nê mẽ kãm mẽ kot tanhmã hipêx to hkukamã mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarênh to. No âm hã kuxi nê mẽ kãm awjarê nê mẽ kãm:

—Koja mễhõ hpur ă hkwýjê mã karõ. Mẽ kot kamã kãm àpênh kaxyw mẽ kãm karõ. Hãmri nhũm mẽ ma hwýr mra nê kamã mẽmo hy hkre nê hkre pa. Hãmri nê pu hã kahê hpa nê pur kaêx kãm ixkre hprêk nhĩpêx. Mẽ kot himõk ă mẽ kot kêp àhkĩnh pymaj mẽ hapêr o hkrĩ kaxyw. Hãmri nê hipêx pa nhũm mẽo patrãwja awry hã krĩ hõ hwýr nojarêr nê mẽ kãm tanhmã hpur jarênh to nê mẽ kãm: “E or ixpurta nõ. Kê kamã mẽmoj kà hpa ka mẽ mãmri kamã awjamý nê ho axkjê. Hãmri nê ixkutêp inhõ jaxwý nê mãmri anhõ tanhmã ho hprãm xă hkôt tanhmã ho.”

—Anhýr o mẽ kãm kapêr hãmri nê ma mỗ. ² Tã nhũm ra pur kãm mẽmoj hkà pa. Nhũm hpur nhõ dõn arĩ krĩ hõ kamã hã ujahkre ho pa htã kuri kãm àpênh xwýnhjê hõja nhũm akupým mẽ hwýr kumê. Mẽ kot kãm õ hkwý nhõr nhũm ma kot kãm o mỗr kaxyw ma mẽ hwýr kumê nhũm ma akupým mẽ hwýr mỗ. Mỗo nê ra mẽ hwýr pỏj. ³ Hãmri nhũm mẽ omu nê axtem nê homnuj nê. Nê unê nê htak nê akupým hano nhũm ý kamã ma akupým mỗ. ⁴ Hãmri nhũm õ patrãwja tee ri omu nê hpãnha ja mẽ nhũm ma mẽ hwýr mỗ. Mỗo nê mẽ hwýr pỏj. Hãmri nhũm kê wem omu nê mã ho anê nê. Unê

nē htak nē hkrāx pē htak nē akupỹm hano nhũm wamta pyrā nē ma akupỹm ỹ kamā mō. ⁵ Hāmri nhũm axpēn pānhā kām mē àpēnh xwỹnh kwỳjē rē nhũm mē axpēn pānhā ma mē hwỳr pa. Ma mē hwỳr pa nē pōj nhũm mē te ho wamtajē mē hipēx pyrā nē mē hkwỳjē pynē nē htak rax nē mē hano nē mē hkwỳjē pa. ⁶ Nhũm mē ō patrāw mē harēnh ma nē tee ri amnhĩ kukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o: “Hēxta waa nē. Tanhmā kot paj we amnhĩ nhĩpēx to nē inhōta kwỳ jamỹ? Nà kot paj mē hwỳr ixkraja mē. Inhmā hapē htā kot paj mē hwỳr kumē kē ma mē hwỳr mō. Hāmri nhũm mē kēp ixkra hā omu nē tanhmā ixpē ho hkēt nē. Nē jatā inhmā kām inhōja kwỳ gō nhũm man ixwỳr o tē. Nà kot paj anē.”

—Anhỹr o hamaxpēr hāmri nē ma mē hwỳr hkraja mē nhũm ma mē hwỳr mō.

⁷ —Tā mē hwỳr hpōx o mō nhũm mē amỹm amnhĩ wỳr omu nē kēp hkra hā omunh kurē kumrēx nē hā axpēn mā amỹnē nē axpēn mā: “E. Nà onēj hpur nhō dōn krata tē. Kojā nhỹrmā ō papaj mỳrpē amnhĩm pur ã pyka pytā nē ho ō. Jakamā e pu mē kupĩ nē kēp hpur ho arĩk nē ho panhō. E kwa tokyj pu mē kupĩ ri.” Anē.

⁸ —Rôm nhũm ra mē hwỳr hpōx o tē nē ra pōj nhũm mē unē nē pur nē ho kato nē ahkà kamā kupĩ. Ā mē ujarēnh kot anhỹr. Anē.

⁹ Nhũm pre ã Jejus Ijaew krāhtũmjē mā ujarēnh anē. Hāmri nē hā tanhmā mē hkukjēr to nē mē kām:

—E mē inhmā mēmōj jarē. Kojā pur nhō dōnja tee ri mē kot hkra hpĩr ã harēnh ma hāmri nē tām

mě hwỳr mō hāmri nē tanhmā mẽ hipêx to wehe? Nà koja ma mẽ hwỳr mō nē mẽ himex pa hāmri nē hpānhā nhām hpurta ā mẽmojjê rē. ¹⁰ Mān ka prem ra Tĩrtũm kapêr ā kagà htũm kot ja jarēnh ma nà? Harēnh kot:

Na prem kēn o amnhĩm ōrkwỹ nhĩpêx kaxyw hāmri nē kēn maati pumu nē htỹx omnuj ā hkamnhĩx nē hkaga. Mě kot hkaga htā nom nhũm Tĩrtũm mẽ kurom mex o kot kēn piitā hakrenh par ā omunh kurê kumrêx.

¹¹ ām hāmri na pre ā mex ā omunh anē. Anē.

Ā Tĩrtũm kapêr ā kagà htũm kot harēnh kot anhyr. Anē.

¹² Nhũm pre ā Jejus mẽ kām ujarēnh kām mẽ harēnh anē nhũm mẽ amnhĩ tã kuma. Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỹnh mẽ mẽ ō patre krāhtũm mẽ Ijaew krāhtũmjaja nhũm mẽ kot mẽ kām kēn maati kaga xwỹnhjê jarēnh o te mẽ tām harēnh pyrākja ma nhũm ja mẽ kēp omnuj nē. Jakamā nhũm mẽ kām unēnh nē haxàr prām nē. Nom amnhĩ tã kām mẽ kot mar o kuhê xwỹnhjê puma nē. ¹³ Jakamā na prem ma mra nē hapôj hāmri nē Jejus wỳr Parijew nhō xwỹnh mẽ pahì Erox kôt mẽ pa xwỹnh kwỳjê rē. Mě kot hêx rom mẽmoj tã hkukjêr nhũm kot mẽ mar nē tanhmā Rôm nhō xwỹnhjê nhō pahì Sesti kapêr kuhpa hā ri tanhmā mẽ kām nē nhũm mẽ kot mar kaxyw. ¹⁴ Jakamā nhũm mẽ ma hwỳr mra nē hêx rom kām kapêr nē kām:

—Kwa Jejus? Nà ām hāmri na ka hte Tĩrtũm kapêr o mẽ ahkre mex nē. Na ka hte mẽ kamā akahak o apa hkêt nē. Nē mẽ kot tee ri mẽ kot tanhmā ato kapêr punuj to htā ka hte arĩ aprĩ hā

mě ahkre mex o ri apa. E kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Rõm nhõ pahihtì kot mẽ pahpê Ijaew mẽ pahte kãm kàxpore hkwỳ nhõr ã mẽ pamã karõta. Kwa xà ja amã mex nà? Xà kot pu mẽ kãm kugõ? Xà kot pu mẽ kãm õr kêt nẽ? E kwa mẽ inhmã harẽ. Anẽ.

¹⁵ Nhũm prem ã hêx rom ja hã hkukjêr anhỹr tã no nhũm Jejus mẽ hamaxpêr ã mẽ omunh mex mẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mon ka mẽ axêx rom ja hã ixkukja? E mẽ atõ inhmã kàxpore htỳxre hõ gõ pa omu. Anẽ.

¹⁶ Hãmri nhũm ja kãm ja gõ nhũm kupy nẽ kànhmã kupê nẽ mẽ kãm:

—E mẽhõ nhĩxi nẽ mẽhõ karõ na hã? Anẽ.

Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Pahi Sesti karõ nẽ hixi na hã.

¹⁷ Anẽ nhũm mẽ kãm:

—Tỳ. Tô kêr ka mẽ mãmri kãm hkwỳ nhõr o apa. Hã hkarõ nẽ hã hixi. Tãm kot hipêx xwỳnh jakamã õ na. No mẽ kajaja na pre Tĩrtũm mẽ anhĩpêx nhũm mẽ apê õ jakamã kwa kêr ka mẽ kapêr kôt pix mã ri amnhĩ nhĩpêx o ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã mẽ kãm kapêr anẽ nhũm mẽ pi-itã mar o kuhê. Nhũm mẽ kot hêx rom hkukjêr xwỳnhjaja amnhĩ jaêr pê ã kàxpore jarẽnh anhỹrja ã kuma nẽ axpên mã:

—Kwa mẽ paxêx rom mẽ pahte hã hkukjêr tã nhũm ãm hãmri mẽ pakutã mẽ pamã harẽ. Kwa tanhmã kot puj wem hkukjêr to nhũm pahi Sesti kapêr kwỳm ri mẽ pamã mẽmoj jarẽ? Anẽ.

Hãmri nẽ tee ri tanhmã hkukjêr to hkukamã hamaxpêr o kuhê.

Akupÿm mẽ htĩr xwÿnhjê jarẽnh

Matêwre 22.23-33; Rukre 20.27-40; Juãw 6.21, 6.38-40; mãññen Wam Korĩt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarõn 4.13-18

¹⁸ Tã nhũm Satusew nhõ xwÿnh kwÿjaja. Mẽ kot akupÿm mẽ htĩr mã hamaxpěr kêt xwÿnhjaja na pre mẽ. Tã mẽ kot mẽ htyk nẽ mẽ hapêx ã mẽ hkamnhĩx jakamã na prem axpẽn mã Jejus jarẽnh o:

—E kwa pu mẽ ma hwÿr mra nẽ mẽmoj xihtÿx ã hkukja kê mẽ pama nẽ tee ri tanhmã mẽ pamã kapěr to hkukamã hamaxpěr. Hãmri nhũm mẽ piitã ja hã omu nẽ àhpumunh kêt ã omunh kurê kumrêx. E tokyx ma pu mẽ hwÿr. Anẽ.

Hãmri nẽ ma hwÿr mra nẽ Parijew nhõ xwÿnhjê pyrà nẽ hêx rom kãm:

¹⁹ —Pa Jejus? Kwa mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre finat Mojesja Tĩrtũm nhỹ hã ã mẽ panhĩgêjtê mã karõ anẽ. Mẽ hkra hkêt rãhã mẽ pa nẽ mẽ htyk xwÿnhjaja nhũm mẽ harẽnh o:

Koja mẽhõ hprõ hãmri nẽ kamã hkra hkêt rãhã pa nẽ ty. Hã koja hkôt htõja hpãnhã hprõ o hprõ nẽ kamã hkra. Hãmri nhũm kato nẽ te kệp htõ htyk xwÿnhhta hkra pyràk. Anẽ.

Na pre ã Mojes Tĩrtũm nhỹ hã ja hã mẽ kãm karõ anẽ. ²⁰ Jakamã kwa ga mẽ ixujarẽnh ma. Koja mẽmojjaja mẽ kot axpẽn to htõ xwÿnhjaja kệp 7. Nhũm kot waja hprõ. Nẽ wa pa nhũm myja kormã hprõ kamã hkra hkêt rãhã ty. ²¹ Nhũm hkôt htõ hõta hpãnhã hprõ ho hprõ nẽ wa axpẽn to pa. Nhũm haxwÿja kamã hkra hkêt rãhã ty. Nhũm hkôt htõ hõta haxwÿja ho hprõ nẽ wa axpẽn to pa grire nhũm wamta wa uràk nẽ kamã hkra hkêt

râhã ty. ²² Hãmri nhũm htõ hkwỳjaja piitã nija pyxi nẽ axpẽn pãnhã ho hprõ nom mẽhõ kamã hkra hkêt rãhã htyk pa. Hãmri nhũm mẽ hprõta mẽ hkõt amnhĩ to hitep nẽ ty. ²³ Tã Tĩrtũm kot akupỹm nhỹrmã mẽ ho htĩr ronhỹx nhỹ nhỹx kęp nija mjên kumrẽx? Ra piitã kot ho hprõ kênã. E kwa mẽ inhmã ja jarẽ. Anẽ.

²⁴ Hãmri nhũm Jejus ã mẽ ujarẽnh anhỹrja ma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Nà mẽ ate Tĩrtũm kapër ã kagà htũm mar mex kêt. Nẽ mẽ aprĩ hã tanhmã Tĩrtũm kute hã omunh kêt jakamã na ka mẽ ã atỳx ja hã ixkukjêr anẽ. ²⁵ Kormã mẽ htĩr ri mẽ kot Tĩrtũm kõt amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja na htem ty hãmri nẽ Tĩrtũm nhõ krĩ kamã axte kãm hprõ hprãm kêt pa. Rỳ ni japêr nẽ kãm mjên prãm kêt nẽ pa. Hãmri nẽ Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê pyrà nẽ axte htyk kêt nẽ. ãm htĩr tũm rãhã nẽ pa ho pa.

²⁶ —Nom mẽ ate akupỹm mẽ htĩr kêt ã mẽ hkamnhĩxja kot paj ixprĩ hã mẽ amã harẽ. Amnepêm na pre Tĩrtũm pĩ hpôk kamã tanhmã Mojes mã kapêr to. Mãn ra mẽ ate mar. Na pre kãm: Ixpê Apraãw nhõ Tĩrtũm na pa. Nẽ mãănẽn ixpê Apraãw kra Ijak mẽ htàmnhwỳ Jako wa ò Tĩrtũm na pa.

Anhỹr o Mojes mã amnhĩ jarẽ nhũm kuma nẽ hã kagà. ²⁷ Kęp apu arĩ mẽ htyk rãhã nhỹx pre ã mẽ harẽnh anhỹr kêt nẽ. Nhỹx pre mẽ harẽnh o: “Amnepêm Apraãw nẽ hkra nẽ htàmnhwỳ mẽ htĩr ri ixpê mẽ ò Tĩrtũm na pa pre.” Anhỹr o nhỹx pre mẽ harẽ. Nom na pre ã amnhĩ jarẽnh anhỹr kêt nẽ. Mẽ pamã te Apraãwja mẽ htyk nẽ mẽ hapêx pyræk. Nom nhũm prem ra Tĩrtũm ri akupỹm htĩr nẽ mex

ně pa ho pa. Tã ka htem Tĩrtũm kapěr kwym ri akupym mẽ htĩr kêt ã mẽ harẽn h o apa. Anẽ.

Tĩrtũm kapěr maati jarẽn h

Matẽwre 10.37, 22.34-40; Rukre 10.25-27; mããnẽn Wam Juãw 2.15, 5.3; Apokarip 2.4

²⁸ Tã nhũm Tĩrtũm kapěr tũm o mẽ ahkre xwỹnhjê hõ mẽ hwyr tẽ mẽ mẽ kot axpẽn mã kapěr ã mẽ omunh o xa. Hãmri nẽ Jesus kot tanhmã Satusew nhõ xwỹnhjê mã kapěr mex toja ma nẽ kãm:

—Nã ãm hãmri na ka ã mẽ kãm ja jarẽn h anẽ Pahihti. Kwa inhmã mẽmoj jarẽ. Na pre Tĩrtũm ahpỹnhã mẽmoj to 10 nẽ mẽ pamã hã karõ. Mẽ pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri papa kaxyw hã mẽ pamã karõ. Tã nhỹ kapěr na mex o kot hkwỹjê jahkrenh wehe? Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm kãm:

—Nã Tĩrtũm kapěr xohtô. Kapěr piitã hkõt mẽ pahte amnhĩ nhĩpêx o papaja na kãm hprãm. No pixi na mẽ pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx o papaja nhũm kãm hprãm tỳx o kot hkwỹ jakrenh. Kapěr mex maati na ja. Na pre kapěr o:

E mẽ apê Ijaew nhõ xwỹnhjaja. Ixpê mẽ anhõ Tĩrtũm ã ixpixi mex na pa.

³⁰ Jakamã kêt ka mẽ amã ixkĩnh tỳx o mẽmoj piitã hakrenh pa. Jao mẽ anhĩ piitã ho amã ixkĩnh tỳx kumrêx o ri apa.

³¹ Anhỹr o na pre mẽ pamã karõ. Nẽ hkõt ja: Kêt ka mẽ nhãm mẽ hipêx o te ka amã amnhĩ tã ma pyrãk o mẽ hipêx o ri apa. Jao tãm mẽ hipêx rãhã ho ri apa. Anẽ.

E ja wa kumrêx na Tĩrtũm kãm mẽ pahte hkõt amnhĩ nhĩpêx o ri papa hprãm tỳx nẽ. Anẽ.

³² Hāmri nhũm kuma nẽ kām:

—Nà âm hāmri na ka ja jarẽ Mějajhkre xwỳnh. Tĩrtũm pyxi mex kênã. ³³ Amnepêm na pre htem kām amnhĩ jarẽnh kaxyw nẽ kām mẽmoj gõ nẽ rĩ kormã tanhmã kām amnhĩ jarẽnh to. Tã nom kot puj mẽ ã ate harẽnh ta kôt amnhĩ nhĩpêx anhỹr o papa jao mẽ panhĩ piitã pamã Tĩrtũm kĩnh. Nẽ mẽ pamã hkĩnh o mẽmoj piitã hakrenh pa. Nẽ nhãm mẽ hipêx o te mẽ papamjaja pamã amnhĩ tã ma pyræk o mẽ hipêx. Jao tãm mẽ hipêx rãhã ho ri papa. Kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ nhũm Tĩrtũm kām ja mex o mẽ pahte kām mẽmoj nhõrta jakre.

Anhỹr o kām kapêr. ³⁴ Hamaxpêr mex pê ã Jejus mã kapêr anẽ nhũm kuma nẽ kām:

—Nà âm hāmri na ka ja jarẽ. Na ka ra mẽ kot Tĩrtũm kôt amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx nyw pumunh mex o mỗ. Nà te ate tokyx hkôt amnhĩ xãm kaxyw pyræk. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kām hkurê xwỳnhjaja tee ri wa kot axpên mã kapêr mar o kuhê nẽ axte kām mẽmoj tã hkukjêr pyma nẽ. Ra tee ri mẽ kot hêx rom mẽmoj tã hkukjêr kaprỳ jakamã axte tanhmã hkukjêr to hkêt nẽ.

*Jejus kêp pahi finat Tawi nhõ Pahшти hã harẽnh
Matêwre 22.41-46; Rukre 20.41-44; mãânẽn
Rõmãn 1.3-4*

³⁵ Hāmri nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkre kamã amnhĩ tã mẽ ahkre. Nom te nhãm mẽhõ hã mẽ hkukjêr pyræk amnhĩ tã mẽ hkukja nẽ mẽ kām:

—E mẽ inhmã mẽmoj jarẽ. Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ajakre xwỳnhjaja na htem tanhmã mẽ amã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw âm mã xwỳnh jarẽnh to

ně mẽ amã harênh o: “Koja kêp pahi finat Tawi kanrêhã htàmnhwỳ koja.” Anhỹr o kot mẽ amã harê. Âm kêp kanrêhã htàmnhwỳ pix ã mẽ amã harênh o pa. No na pre pahi Tawija kêp kanrêhã htàmnhwỳ hã harê ně mãănễn kêp ồ pahihti hã harê. Tã nom nhũm Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na htem urà ně kêp pahihti hã mẽ amã harênh kêt ně. Âm kêp kanrêhã htàmnhwỳ pix ã harê. Kwa mo na htem Tawi pyrà ně kêp ồ pahi hã harênh kêt ně? ³⁶ Na pre Tawi tãm Tĩrtũm kapêr tũm kwỳ hã kagà ně tanhmã Tĩrtũm kot mẽ akaxyw âm mã xwỳnhja jarênh to. Tĩrtũm Karô nhỹ hã tanhmã harênh to. Tĩrtũm mex ã mẽ grer xàja kwỳ hã kagà ně hã kagà ho:

Tĩrtũm na pre inhõ Pahihti mã ã kapêr anê ně kãm: “E amnê ixwỳr tẽ ně inhĩkô hã nhỹ ně inhmã mẽ ho amnhĩptàr o akrĩ. Kot paj mẽ kot kãm akurê xwỳnh piitã mẽ unênh pa ně awỳr mẽ o mra ně anhĩhkram mẽ haxàr pa.” Anhỹr o pre kãm kapêr. Anê.

³⁷—Na pre ã Tawi Tĩrtũm kot Kris mã kapêr jarênh ně kêp ồ pahi hã kagà anê. Tã nom Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ajahkre xwỳnhjaja na htem kêp Tawi htàmnhwỳ pix ã ri axpẽn mã harênh o ri pa. No kêt Tawija na pre kêp ồ Pahihti hã harênh o pa. Anê.

Nhũm pre ã Jejus mẽ kãm amnhĩ jarênh anê nhũm mẽ mar o kuhê xwỳnhjaja kuma ně hkĩnh ně. Nê kãm axte mar prãm ně.

³⁸ Hãmri nhũm arĩ mẽ ahkre ho nhỹ ně mẽ kãm:

—Kwa mẽ o kora. Kêr ka mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre ho mẽ pa xwỳnhjê kot amnhĩ nhĩpêx o amnhĩ nhĩpêx kêt ně. Mẽ omu ně âm mẽ omu ně

mê kot amnhĩ nhĩpêx kôt amnhĩ nhĩpêx kêt nê. Na htem piitã mê hã hpijaàm kaxyw ê mex pix kãm ri pa. Nê mê kot amnhĩm mê rũnh ã mê harênh nhũm mê kot amnhĩ jarênh marja na htem kãm hprãm. ³⁹ Nê Tĩrtũm kapêr o mê ahkre xà hã ixkre kamã mê kãm amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã na mê kãm hkrĩ hprãm. Nê mẽmoj tã mẽ apkur xà hã arĩgro hã ma hkwyjê hkôt mẽ apkur xà hã ixkre hwỳr akuprô nê kãm mẽ kot amnhĩ to rũnh xwỳnhjê hkrĩ xà mex pix kamã hkrĩ hprãm.

⁴⁰ —Nê mẽ kot mẽ mjên htyk xwỳnhjê ho mex o pa hã amnhĩ jarênh tã amnhĩ to hêx. Nê na htem axtem nê mẽ nokupyr kaxyw mẽ hwỳr mra nê mẽ kãm: “E ot pa awỳr ato ajuta kaxyw tẽ. Ra amjên apê htyk jakamã kot paj pam amã akukrêx jamār o ixa.” Anê hãmri nê mẽ kêp mẽ ōrkwȳ pytà nê amnhĩm mẽ kêp mẽ hikukrêx piitã ho hapêx. Te tãm kot mẽ hipêx o pa pyrāk nom tãm mẽ hipêx kêt nê. Nê te tãm amnhĩ nhĩpêx pyrā nê Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh japjêê ho kuhê. Te mẽ kot Tĩrtũm mã ãm hãmri amnhĩ jarênh pyrāk tã hkwyjaja kot ja hã mẽ omunh pix kaxyw nhũm mẽ ã kãm amnhĩ jarênh anê. Mỳrapê koja mẽ mex kêt nê. Koja Tĩrtũm tanhmã mẽ hipêx kati hto. Jakamã kwa kêr ka mẽ ã mẽ kot amnhĩ nhĩpêx anhyr o mẽ pa xwỳnhjê kôt amnhĩ nhĩpêx o ri apa hkêt nê. ãm kwarĩ ho kwarĩ. Anê.

Kêp mjên htyk xwỳnh jarênh

Rukre 21.1-4

⁴¹ Nhũm Jejus arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kamã mẽ omunh o xa. Na pre hte Ijaew ixkreja o mex kaxyw ixkre jamār xwỳnhjê mã

hikàxpore hkwỳ nhõr o pa. Nhũm mẽ hikàxpore rũnh xwỳnhjaja hwỳr agjê nẽ kàxpore gjênh xà kamã hkwỳ ho rax nẽ hagjê nẽ ma akupỳm mra. ⁴² Tã nhũm mēhõ ni pē mjên htyk xwỳnhja haxwỳja hwỳr axà. Kêp amrakati kumrêx. Nẽ hikàxpore tỳxre âm pijakrutre htã kàxpore rũnh xwỳnhjê hpãnhã ixkreta wỳr tẽ. Nẽ kãm Tĩrtũm kĩnh xaj kàxpore gjênh xà kamã hamẽ kumẽ hãmri nẽ kato nẽ ma akupỳm tẽ. ⁴³ Hãmri nhũm Jejus amỳm ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omunh o xa nhũm ja kãm mex nẽ. Hãmri nẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã harẽ nẽ mẽ kãm:

—E măn ka mēnire htēm mũj pumu. Na pre mjên kêp ty nhũm kêp amrakati nẽ hikàxpore grire htã amnhĩ pē őr pa. Kwỳjê rom kãm Tĩrtũm kĩnh xaj amnhĩ pē őr pa. Apkur xà hã hikàxpore na. ⁴⁴ Kêt mẽ hkwỳjaja na hte hikàxpore hkwỳ pix o mra nẽ gjênh xà kamã hagjê nom arĩ mẽ hikàxpore rũnh. No nija na mẽ uràk nẽ kãm hikàxpore japê hkêt nẽ. Nẽ ho ỗxỳ hkêt nẽ àmnhĩx piitã o tẽ nẽ őr pa. Anẽ.

13

*Jejus kot nhỹrmã mẽmoj piitã ho hapêx ã harênh
Matêwre 24.1-14; Rukre 21.5-9, 21.17-19; mãănẽn
Wam Ximotre 4.1; Sikũn Ximotre 3.1*

¹ Tã hãmri nhũm Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjaja arĩ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre kaxwỳnh pumunh o kuhê nẽ hã Jejus mã:

—Hêxta waa nẽ. Ixkreja mex kumrêx Pahihti. Kên rũnh o mẽ kot hipêx jakamã mex o mex. Nẽ mẽ kot ri Tĩrtũm mã hkĩnh xà nhõr něj haxwỳja piitã mex kumrêx. Anẽ.

² Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà mex tã koja nhỹrmã mẽ kãm Tĩrtũm kurê xwỳnhjaja grành pa. Koja arĩ kên axkrut্রে axpẽn mỳnh nê nờ kêt kumrêx. Koja piitã anhrà nê ahpỳnhã ri hikwỹ.

Anhỹr o mẽ kãm kapêr. ³ Hãmri nê ixkreja rũm kato nê ma tẽ nê hixêť pê Oriwêhti hã api nê hã nhỹ. Tĩrtũm nhõrkwỹ kutã hixêťja nhũm hã api nê hã nhỹ. Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ Xiakre mẽ Juãw mẽ Andreja ma hkôt mra. Ahte hkôt mra nê mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh xà hã ixkre grành par ã hkukja nê kãm:

⁴ —Kwa xà ãm hãmri koja mẽ ã ixkreja nhĩpêx anê? E aprĩ hã mẽ inhmã harê. Xà koja mẽ nhỹrmã kugrà nà xà koja mẽ tokyx ho anê? Kwa mẽmo koja we wỳj ri tanhmã amnhĩ nhĩpêx to? Anê.

⁵⁻⁶ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã harê. Nom nhỹrmã mẽmoj piitã hapêx kaxyw tanhmã amnhĩ nhĩpêx to kumrêx kot paj mẽ amã harê ka mẽ inhma. Koja mẽ ohtô nê mẽ apê ixkwỳjê hwỳr mra nê hêx rom te pa ixte amnhĩ nhĩpêx pyràk o amnhĩ nhĩpêx o pa. Nê tanhmã mẽ amã amnhĩ jarênh to nê mẽ amã: “E pa na pre Tĩrtũm mẽ awỳr inhmẽ. Ixpê kaxkwa rũm ixwrỳk xwỳnhhta na pa.” Anhỹr o mẽ akôt mẽ amã amnhĩ to hêx o pa. Nê mẽ amã: “E na pa mẽ ato amnhĩptàr kaxyw mẽ awỳr wrỳ.” Anhỹr o mẽ amã amnhĩ jarê. Nom kêr ka mẽ ama nê ãm mẽ ama. Mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnh na mẽ. Kormã akupỳn ixpôx xà hã arĩgroja kormã.

⁷ —Nê koja mẽ nhỹri awry hã axpẽn par o pa. Nê mẽ atãã axpẽn par o pa. Nom kêr ka mẽ harênh ma nê ri tee ri tokyx mẽmoj piitã hapêx ã hkamnhĩx kêt nê. Mẽmoj piitã hapêx xà hã arĩgroja kormã.

8 —Ně koja mẽmoj piitã hapêx kaxyw nhũm ahpÿnhã ri pika piitã hkôt mẽ pa xwÿnh piitã pika hõ nhõ xwÿnhjê kutã amnhĩ xunhwÿ mẽ axpu mẽ axpên pa.

—Ně koja pika piitã hkôt tanhmã mẽ à kuteja mẽ hamÿ nhũm mẽ amnhĩ xà htÿx kãm hamak o pa. Nhũm nhÿri pika htertet tÿx mẽ. Nẽ nhÿhÿnh pika hkwy kamã mẽ pa xwÿnhjaja prãm xaj pikaprãr pa. Tã nom kormã mẽ kot amnhĩ xà htÿx kãm hamak xà hkrax pix na ja. Te mēnijaja pijagri kaxyw mẽ kormã ôhy xà hpÿnh pyrãk. Kojã mẽmoj piitã hapêx kaxyw mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ.

9 —E pa hpãnhã mẽ kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hã ixkre grãnh par xwÿj ri mẽmoj tanhmã kot hkukamã amnhĩ nhĩpêx to hã hã harẽ. Mẽ ate hã ixkukjêr xwÿnhhta kot paj mẽ amã harẽ. Nà koja mẽ kãm ixkurê xwÿnhjaja mẽ awÿr mra mẽ ixtã mẽ apynẽ mẽ mẽ atomnuj mẽ. Nẽ ma mẽ pikuprõnh xà hã ixkre hwÿr mẽ ato mra mẽ kamã mẽ kãm mẽ ato kapêr punuj mẽ nhũm mẽ kuma mẽ ma mẽ ato mra mẽ mẽ ajagjê. Mẽ ate ixkôt apa ho apa xwÿnh ã ã mẽ anhĩpêx anẽ. Nẽ mẽ õ pahihtĩ hwÿr mẽ ato mra mẽ mẽ kãm tanhmã mẽ ato kapêr punuj to. ¹⁰ Tã nom kwa kêr ka mẽ kutã akuhê mẽ mãmri tãm mẽ kãm ijarēnh o akuhê. ¹¹ Nom kêr ka mẽ kãm amnhĩ jarēnh kukamã tee ri ajamaxpêr o ri amã mẽ uma hkêt mẽ akuhê. Rÿ mẽ ajamaxpêr o: “Hêxta waa mẽ. Mẽ kot ixkukjêr ã arĩgrota ã tanhmã kot pa we ri mẽ kãm amnhĩ jarēnh to?” Anhÿr o tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr kêt mẽ. Kojã Tĩrtũm Karõ tanhmã mẽ akrã hto ka mẽ ÿ hã akatàt kôt tanhmã mẽ kãm amnhĩ jarēnh to.

¹² —Ně mẽ atõ mẽ mẽ anhĩpêxà mẽ mẽ akrajaja

koja mẽ ixtã mẽ atã amỹnê nẽ ma pahi hwỳr mẽ
ato mra nẽ kãm mẽ ajarẽ nhũm mẽ kuma nẽ mẽ
ajagjê nẽ mẽ akwỳjê pa. ¹³ Koja mẽ piitã ixkôt mẽ
akamã gryk nẽ ã kãm mẽ akurê ho pa anẽ. Nom
mẽ kot ã mẽ anhĩpêx anhỹr mã tã kêr ka mẽ amnhĩ
to htỳx nẽ ixkaga hkêr nẽ. Mẽ kot mẽ apar tã ka mẽ
kaxkwa kamã akupỹm atĩr kurê kumrêx. Hãmri nẽ
mẽ kurom Tĩrtũm mẽ wa ixri atĩr tũm nẽ amex rãhã
nẽ apa ho apa. Mẽ kot tanhmã mẽ ato htã mẽ apê
akupỹm kaxkwa kamã atĩr tũm nẽ apa mã xwỳnh
jakamã kwa tee ri amnhĩ kukamã ajamaxpêr o ri
apa hkêr nẽ. Anẽ.

Mẽ pahtomnuj tỳx xwỳnh maati hã harênh

*Matêwre 24.15-28; Rukre 21.20-24; mããnênh Sikũn
Tesarôn 2.3-4; Apokarip 13.11-17*

¹⁴⁻¹⁶ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Nẽ koja nhỹrmã kot mẽ atomnuj tỳx kumrêx
xwỳnh maatija axtem nẽ Tĩrtũm mã amnhĩ jarênh
xà hã ixkreja kamã amnhĩ xãm. Hãmri ka mẽ ja hã
omu nẽ mẽ kot krĩ grành par mã ajamaxpêr kurê
kumrêx. Koja ã amnhĩ nhĩpêx anẽ ka mẽ amỹm
amnhĩ wỳr mẽ omu hãmri nẽ ajapôj nẽ ma aprôt
nẽ amrar kurê kumrêx. Mẽ apê jar pika pê Jutej
kamã mẽ apa xwỳnhjaja mẽ omu hãmri nẽ mẽ kot
mẽ apar pymaj ma aprôt nẽ amrar kurê kumrêx.
Hixêr prêk wỳr ajapôj nẽ aprôt nẽ ma mra. Nẽ jar
Jerujarẽ nhõ xwỳnhjaja kê mẽ umaj haxwỳja hapôj
nẽ ma hprôt nẽ ma mrar o mra. Nẽ kapôt ã ri mẽ
pa xwỳnhjaja kê mẽ ê jamỳnh kaxyw akupỹm krĩ
hwỳr gjêx kêr nẽ. ãm ma mẽ umaj hprôt nẽ mrar o
mrar kurê kumrêx.

17 —Ně mẽ htujarô xwỳnhjaja ně mẽ hkra karàre xwỳnhjaja. Jajê pê koja mẽmoj omnuj tỳx ně. Tanhmã kot wem amnhĩ to ně hprôt tỳx? Nà pika ja kamã koja mẽ mex kêt ně. Mẽ kot amnhĩ tomnuj mỳrapê koja Tĩrtũm tanhmã mẽ homnuj tỳx to.

18-19 —Koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anê hãmri nhũm mẽ piitã amnhĩ xà htỳx kãm hamak rũnh o pa. Tĩrtũm kot mẽ piitã mẽ ho kator krax rũm amnẽ mẽ pa xwỳnhjaja na mẽ kormã à htỳx kamã hamak rũnh kêt ně. Kormã amnhĩ xà kamã hamak kryre. No nhỹrmã mẽ hprôt xà hã arĩgrota ã koja mẽ amnhĩ xà htỳx kamã hamak rax kumrêx.

—Tã akupỹn ixte mẽ awỳr ixwrỳk xà hã arĩgrota ã kot pa mẽmoj punuj o ijapêx pa ka mẽ axte ã mẽmoj kot anhỹr pumunh kêt ně. Nom kormã akupỹn ixwrỳk xwỳj ri kot kaj mẽ amnhĩ xà htỳx kamã ajamak o apa. Jakamã kêr ka mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã amnhĩ to Tĩrtũm wỳ ně kãm: “Pa Tĩrtũm. Kwa kê mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hãmri kê amgrà pê ã amnhĩ nhĩpêx anê. Koja na pê ã amnhĩ nhĩpêx anê nhũm omnuj tỳx ně.” Anhỹr o amnhĩ to awỳ.

20 —Mẽ hprôt xà hã arĩgrota ã koja Tĩrtũm kãm mẽ apê hkrajaja mẽ atyk par pymaj mẽ anê mẽmo punuta ã arĩgro hkwỳ grà ně mẽ akukamã mẽ amã ho grêre. Koja mẽ akamã ukaprĩ xàj ã mẽ anê hipêx anê.

21 —Ně koja ã mẽmoj amnhĩ nhĩpêx anhỹr kaxyw hãmri nhũm mẽ hêx o mẽ pa xwỳnhjaja ma mẽ awỳr mra ně hêx rom tanhmã mẽ amã kapêr to ně mẽ amã: “E ota ra Tĩrtũm kot mẽ pakaxyw ãm xwỳnhhta pôj. Kwa mẽ tokyx hwỳr mra ně omu ně hkôt ri apa.” Anhỹr o mẽ amã hêx. Hãmri nhũm mẽ

hkwỳjaja tee ri mẽ kuma nẽ mẽ amã: “Nà tãm kêt. Jar mẽ ixkamã na. E mẽ tokyx amnẽ hwỳr mãn mra nẽ omu.” Anhỹr o mẽ amã hêx o pa. Nom kêt ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama nẽ mẽ hkôt amrar kêt nẽ.

²²⁻²³ —E kwa mẽ inhma. Na pa ra ixprĩ hã mẽmoj kot ã amnhĩ nhĩpêx anhỹrja kukamã mẽ amã tanhmã harênh to. Tã kêt ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Kojã mẽ kot amnhĩ to hêx xwỳnhjaja axpẽn pãnhã mẽ awỳr mra nẽ mẽ amã kêp Tĩrtũm kot mẽ akaxyw ãm xwỳnh ã amnhĩ to hêx. Nẽ mẽ hkwỳjaja kêp Tĩrtũm nhỹ hã kapêr jarênh xwỳnh ã amnhĩ to hêx. Hãmri nẽ aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa. Te Tĩrtũm nhỹ hã kot ho anhỹr pyræk nom hêx rom mẽ apê Tĩrtũm kot amnhĩm mẽ arênh xwỳnhjê nokupyr kaxyw ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o pa. Anẽ.

Akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro jarênh

Matêwre 24.29-31; Rukre 21.25-28; mããnẽn Sikũn Pêtre 3.10; Apokarip 1.7, 19.11-16

²⁴⁻²⁵ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapêr nẽ mẽ kãm:

—Tã koja mẽ kot amnhĩ xà htỳx kamã hamak xà hã arĩgrota hapêx nhũm Tĩrtũm ã mẽmoj nhĩpêx anẽ.

Koja kaxkwa ho àk tỳx nẽ nhũm myyti ahtyk.

Nhũm mytwrỳre axte hirã hkêt nẽ.

Nhũm kanhêti piitã axrê nẽ rôrøk pa.

²⁶ Hãmri pa man akupỹn pika hwỳr wrỳ nhũm mẽ piitã ixwrỳk kãm ixpumu. Kakrã kamã kot paj ixihtỳx o inhĩrã rax kãm akupỹn mẽ awỳr wrỳ.

²⁷ Hãmri nẽ ma krĩ piitã hwỳr Tĩrtũm kapêr o mẽ wrỳk xwỳnhjê rẽ nhũm mẽ ma mra nẽ amnepêm

ixte amnhĩ kaxyw mẽ axunhwỳr xwỳnh piitã ho akuprõ nẽ akupỹn ixwỳr mẽ ho mra. Anẽ.

Jejus kot mẽmo pĩ hpàr ã ejẽp jarẽnh

²⁸ Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—E ka mẽ pĩ hpàr mũj pumu. Na hte mẽmo mytwrỳr hã rã nhũm mẽ omu nẽ ô hkukamã hamaxpẽr kurê kumrẽx. ²⁹ Ja pyrà nẽ koja mẽmoj ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr mẽ ka mẽ akupỹn mẽ awỳr ixwrỳk mã ajamaxpẽr kurê kumrẽx. ³⁰ Koja akupỹn ixpôx kêt ri ã mẽ kot mẽmoj kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr pumunh xwỳnhjaja kormã piitã htyk par kêt ri pa akupỹn mẽ awỳr wrỳ.

³¹ —Nẽ koja nhỹrmã pika nẽ kaxkwa wa hapêx pa. Tã no ãm ixkapẽr koja wa uràk nẽ aa hapêx kêt nẽ. Koja ãm rãhã ho rãhã. Kot paj aa ihkjê ho tanhmã mẽn to hkêt nẽ. Anẽ.

Mẽ pahte akupỹn Jejus wrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt ã mẽ pajarẽnh

Matêwre 24.36-44; Rukre 12.37-40; mãănẽn Atre 1.9-11; Wam Tesarõn 5.2; Sikũn Pêtre 3

³² Nhũm Jejus arĩ mẽ kãm kapẽr nẽ mẽ kãm:

—Nom akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgroja mẽ ate omunh kêt. Nẽ kaxkwa kamã Tĩrtũm kapẽr o mẽ wrỳk xwỳnhjaja kot ja pumunh kêt. Nẽ pa ixpê Tĩrtũm Kra htã ijaxwỳja ixte ja hã amnhĩ pumunh kêt. ãm Mẽpahpãm maatija tapxipix kot ja pumunh.

³³ —Tã mẽ ate akupỹn ixwrỳk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kwa kêr ka mẽ axkãm ajamak rom nẽ ri apa. Nẽ apkati mẽ amnhĩ wỳr ijapêr arĩt rãhã ho ri apa.

34-35 —E pa tanhmã mẽ amã akupÿn ixwryk xà hã arĩgro jarẽnh to ka mẽ inhma. Koja mẽhõ nhỹhỹm nojarêt hãmri nẽ kãm mẽ àpênh xwýnhjê mã mẽ àpênh ã karõ nẽ òrkwỹ jamãr xwýnh mã tanhmã kãm karõ hto. Hãmri nẽ òrkwỹ kahê xà jamãr xwýnh mã kãm: “E kêr ka ixwakre kamã ijapêr arĩt rãhã ho ri apa.” Anẽ hãmri nẽ ma nhỹhỹm mỗ. Tã mẽ kot ijapêr rĩt rãhã ho mẽ pa xwýnhjaja te kot ixkre kahê xà jamãr xwýnh kot amnhĩ nhĩpêx pyræk. Õ patrãwja akupÿn hpôx xà hã arĩgro hã omunh kêt jakamã na hte kahê xà jamãr rãhã ho pa. Koja apu axpêr kamàt nhũm akupÿn hpôx japêr. Rỳ kôt ã kamàt rỳ krãhyre kà nhũm akupÿn hpôx japêr. Rỳ kwýhtyk nhũm akupÿn hpôx japêr. Tã uræk nẽ mẽ ate akupÿn ixwryk xà hã arĩgro pumunh kêt jakamã kêr ka mẽ ijamãr rãhã ho ri apa. Jao ixkutêp inhmã tanhmã amnhĩ nhĩpêx to rãhã nẽ. Ra ixte mẽ amã hã karõ xà hkôt. ³⁶ Kop ixkre kahê xà jamãr xwýnhja tee ri ò patrãw kamã ama hãmri nẽ ra òtxwa nẽ htỳx òt o ỹr rôm nhũm haêr pê hwỳr hpôx ronhỹx ja kêp mex kêt nẽ. Ja pyrà nẽ kêr ka mẽ ixkutêp ixkôt amnhĩ nhĩpêx rãhã ho ri apa. Nom tee ri amnhĩ wỳr ixkãm ama hãmri nẽ axte inhmã ajamaxpêr kêt pê atỳx ri tanhmã amnhĩ tomnuj to ho apa hkêt nẽ.

³⁷ —E ixte mẽ amã mẽmoj jarẽnhja na pa hte ixkwýjê piitã mẽ kãm harê. Jakamã kwa kêr ka mẽ akupÿn ixwryk ã ijapêr arĩt rãhã ho ri apa. Anẽ.

Nhũm pre ã Jejus amnhĩ kukamã mẽ kãm ujarẽnh anẽ.

*Mê kot Jejus pîr kukamã hamaxpêr ã mê harênh
Matêwre 26.1-5; Rukre 22.1-2; Juãw 11.45-53*

¹ Tã nhũm Ijaew hkĩnhã ã arĩgro pê Pas wýr apkati axkrut. Pas ã na hte mê ixpê Ijaewjaja amnepê m Tĩrtũm kot pika pê Ejit pê mê inhĩgê nê mê ixpãmjê kator mã ijamaxpêr kaxyw axpên wýr akuprô nê hã ixkĩnh. Na pa htem arĩgroja mã: “Pas” anê. Nê harênh o: “Mê pahte pãw kaxkrit kêt kur ã arĩgro” anê. ² Jakamã nhũm mê inhô patre krãhtũmjê mê Tĩrtũm kapêr tũm o mê ahkre xwýnhjaja kãm Jejus pîr prãm nê. Nom mê kãm hkôt kapêr mar o mê pa xwýnhjê pyma nê. Nê tee ri hã amnhĩ jahkre nê axpên mã:

—Hêxta waa nê. Tanhmã kot puj wem ho nê kupĩ? Kot puj mê pahkĩnh kãm tanhmã ho nhũm mê hkĩnh xwýnhjaja hã mê pahpumu nê mê pakamã gryk tỳx nê. Pu mê hã axpu nê hã tanhmã axpên to. Jakamã kwa pu mê kormã tanhmã ho hkêt nê. Anê.

*Mêhõ ni kot Jejus krã gregrer ã harênh
Matêwre 26.6-13; Rukre 7.36-50; Juãw 12.1-8*

³ Rôm nhũm Jejus Simãw nhõrkwỹ kamã kormã apkur o nhỹ. Krĩ pê Petãn kamã. Simãwja na pre hkà kro xàpêr tỳx o pa nhũm Jejus akupỹn ho mex. Jakamã akupỹm õ krĩ hwýr pôi nê kutã apkur o nhỹ. Hãmri nhũm mêhõ nija harênh ma nê mê hkuxwa xà hã kàx õ py nê ma hwýr o tẽ. Nê mê hwýr axà nê nhỹhỹnh kàx kahte nê mê hkuxwa xà ho hkrã gregrer pa. ⁴ Hãmri nhũm mê apkur o hkrĩ xwýnhjaja tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã omu nê kamã gryk nê. Nê axpên mã:

—Tk. Kwa nà na hã mẽ hkuxwa xàta kapĩr par kumrẽx. ⁵ Kop apu ma o htẽm nẽ ho wẽnẽ nẽ hpãnhã kàxpore ho rax kumrẽx nẽ hamýnh nẽ ho mẽ kêp amrakati xwýnhjê nhĩpêx par nhỹx ja kãm mex nẽ. Mo na ri ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr kêt nẽ?

Anẽ nẽ hã kãm akir. ⁶ Hãmri nhũm Jejus mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ kãm axàkjêr kêt nẽ. ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. ⁷ Mẽ kêp amrakati xwýnhjaja koja mẽ arĩ mẽ akôt pa rãhã nẽ. Ka mẽ amã mẽmo arĩgro hã mẽ ho ajuta hprãm nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto nẽ mẽ kãm mẽmoj gõ. No pa kot paj ri mẽ akôt ixpa ka mẽ ixto mex ry ho apa hkêt nẽ. Kot paj tokyx mẽ are. ⁸ Ixtyk nhũm mẽ kot ijaxàr kukamã na ã ixkrã gregrer anẽ. ãm hãmri na ã inhĩpêx anẽ. ⁹ ãm hãmri na pa mẽ amã ja jarẽ. Koja mẽ krĩ piitã hkôt axpẽn mã ixte tanhmã mẽ anẽ amnhĩ nhĩpêx to hã ijarẽnh o pa nẽ mãănẽn kot ã inhĩpêx anhỹrja mãănẽn harẽnh o pa. Nhũm mẽ piitã kot tanhmã ixto mex to hã harẽnh ma. Anẽ.

Jut Kariot kot mẽ kãm Jejus ã àmnênh kaxyw ã harẽnh

Matêwre 26.14-16; Rukre 22.3-6; Juãw 13.21-30

¹⁰ Tã nhũm Jut Kariotja. Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnh pẽ 12 hõ na pre. Tã axtem nẽ Satanasti nhỹ hã ma patre krãhtũmjê hwýr tẽ nẽ axtem nẽ tanhmã Jejus o mẽ mar to nẽ mẽ kãm:

—E ot pa mẽ amã Jejus jarẽnh o tẽ. Xà kot paj mẽ amã hã amỹnê ka mẽ hpãnhã inhmã amnhĩre nà? Anẽ.

¹¹ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hkĩnh nẽ. Hãmri nẽ kãm:

—Nà kot paj mẽ amã amnhĩre. Anẽ.

Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ kato nẽ ma tẽ nẽ Jejus pynênh kaxyw htânopxar o hkôt ri pa.

Jejus kot ÿ hã kapêr o mẽ pa xwýnhjê kutã apkur ã harênh

Matêwre 26.17-19; Rukre 22.7-13

¹² Tã nhũm arĩgro pê Pas kato. Amnepêm mẽ inhĩgêjtaja na prem ôwêhti hkrare hkwý pa. Tĩrtũm kot ja hã mẽ omunh nẽ Ejit kãm mẽ kãm mẽ hkurê xwýnhjê nhĩhkra nẽ mẽ kator kaxyw na prem ã amnhĩ nhĩpêx anê. Jakamã na pa htem arĩ mẽ ixpê mẽ hkanrêhã mẽ htàmnhwýjaja Pas ã axpên wýr akuprô nẽ jam ijamaxpêr pê mẽ uràk nẽ ôwêhti hkrare hkwý hpa nẽ pãwti kaxkrit kêt kãm kuku.

Jakamã nhũm Jejus kôt mẽ pa ho pa xwýnh pê 12jaja Pas ã mẽ apkur xà hã Jejus kukja nẽ kãm:

—Kwa nhỹri kot paj mẽ akutêp Pas ã mẽ panhõ hã apê? Anê.

¹³ Hāmri nhũm mẽ kuma nẽ ja wa ho axkrut nẽ mẽ amnhĩ kukamã wa kumẽ nẽ wa kãm:

—E wa ma Jerujarê hwýr wa tẽ. Nẽ hwýr axà nẽ mēhõ myja pumunh kurê kumrêx. Nhũm amnhĩm gô ru nẽ amnhĩ kre hã poti xãm nẽ o tẽ ka wa omu nẽ hã ajêr nẽ ma ôrkwý hwýr hkôt tẽ. ¹⁴ Hāmri nẽ ixkre nhõ dõn pumu nẽ kãm: “E Jejus na wa inhmẽ pa wa awýr tẽ. Na awýr pêr mēnh o: ‘Nhỹri kot paj we ixkôt ri mẽ pa ho pa xwýnhjê mẽ Pas ã axpên kutã apku?’ Anhỹr o na awýr pêr mẽ.”

¹⁵ —Wa ã kãm akapêr anê kê war ama nẽ war amã ôrkwý nhĩmõk ã ixkre rax ô jahkre. Ra kamã kaxyw mẽ paxàpkur xà hã mēmoj piitãã. Ka wa omu nẽ mãmri kamã mẽ ixkutêp mẽ panhõ hã apê. Anê.

¹⁶ Hāmri nhũm wa kuma nẽ ma hwỳr tẽ. Nẽ krĩm axà nẽ ra kot wa kām mẽmoj jarẽnh xà hkôt mẽmoj piitã omu nẽ mẽ kutêp mẽ kām mẽõ hã àpênh o wa xa.

Jejus kot mẽhõ kot mẽ kām hã àmnênh ã harênh

Matêwre 26.20-25; Rukre 22.21-23; Juãw 13.21-30

¹⁷ Tã nhũm kamàtre nhũm Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja wa hkôt mō. ¹⁸ Hāmri nẽ kỳxpê ixkreja wỳr api nẽ hwỳr agjê nẽ apkur kaxyw hkrĩ hpa nẽ kormã apkur o hkrĩ nhũm Jejus mẽ kām:

—E pa mẽ amã mẽmoj jarẽ ka mẽ inhma nẽ amnhĩ krām haxàr tỳx nẽ. Kot kaj mẽ ixkutã axàpkur o akrĩ xwỳnhjê hõ mẽ kām ixkurê xwỳnhjê mã ixtã amỹnê. Anẽ.

¹⁹ Hāmri nhũm mẽ tee ri kuma nẽ hkaprĩ htỳx nẽ. Nẽ axpên pãnhã amnhĩ tã hkukja nẽ kām:

—Kwa xà pa kot paj ã anhĩpêx anẽ? Nà pa hkêt. Anẽ.

²⁰ Hāmri nhũm mẽ kām:

—Nà mẽ apê 12jê hõ kot kaj ã inhĩpêx anẽ. Mẽ ate ixkutã guhkrax kām anhõ pãwti ho mry kagô nhek o akrĩ xwỳnhjê hõ kot kaj ixtã amỹnê.

²¹ Tĩrtũm kapêr ã kagà htũm kot ixkukamã harênh xà hkôt koja mẽ tanhmã ixto rax nẽ ixpĩ. Nom kot mẽ kām ixtã àmnênh mã xwỳnhhta hêxta waa nẽ. ã kot amnhĩ nhĩpêx anhỹrja mỳrapê koja amnhĩ xà htỳx kām hamak rax kumrêx. Kop apu aa õ mãmāj nhõxà hkre rũm kator kêt ronhỹx ja kām mex nẽ.

²² Anẽ nẽ kormã mẽ apkur o hkrĩ rôm nhũm pãwti hõ py nẽ ho Tĩrtũm wỳ. Hāmri nẽ mẽ kām ho hkry nẽ mẽ piitã mẽ kām òr pa nẽ mẽ kām:

—E na pa mẽ amã pãwti ho hkry nẽ mẽ amã kugõ. Ja pyrà nẽ koja mẽ ã inhĩpêx anẽ nẽ te ixto

hkry hpar pyrək o inhîpêx pa amnhî xà htỳx kamã
ijamak kãm ty. Nom mẽ anê kot paj ty. E mẽ mãmri
aku. Anê.

²³⁻²⁴ Nê hpãnã wĩhti hã kop py nê mã ho anê
nê Tĩrtũm mã harê. Hãmri nê mẽ kãm kugõ nê mẽ
kãm:

—E mẽ kot ixpĩr xà hã arĩgrota ã koja ixkamrô
axkapĩ. Nom koja mẽ amarĩ ixpĩr nhũm amarĩ
hpikapĩr kêt nê. ãm paa. Pa kot paj mẽ anê mẽ
ĩhkram amnhĩ jaxà nhũm mẽ ã inhîpêx anê. Koja
ixkamrô axkapĩ nhũm Tĩrtũm omu nê ixkukwak ri
mẽ anê mẽ ate amnhĩ tomnuj piitã amnhĩ katut
kôt rênh pa nê mẽ ato hkra. Ra amnepêm kot ja
hã amnhĩ jarênh xà hkôt. Jakamã e. Mẽ axpên
pãnã ixkamrô pikapĩr mã ajamaxpêr pê ixte mẽ
amã kop kãm wĩhti nhõrta o akôm o axpên nhîpêx.
Anê.

Nhũm pre ã mẽ kãm amnhĩ jarênh anê nhũm mẽ
piitã ho hkôm o axpên nhîpêx. ²⁵ Hãmri nhũm mẽ
kãm:

—Ãm hãmri na pa mẽ amã amnhĩ jarê. Kot paj
axte wĩhti ho ixkôm kêt rãhã nhỹrmã Inhõ Papaj
akupỹn mẽ awỳr inhmẽ. Hãmri pu mẽ rĩ kormã
akupỹn ixpôx xà hã arĩgrota ã pahkĩnh nê. Nom
axtem tanhmã hã pahkĩnh to. Anê.

²⁶ Nhũm pre ã mẽ kãm kapêr anê hãmri nhũm mẽ
Tĩrtũm mã mex o mex ã gre hãmri nê hapôx pa nê
ma hixêt pê Oriwêhti hwỳr mra.

*Jejus kot Simãw Pêtre hkukamã tanhmã harênh
to*

Matêwre 26.31-35; Rukre 22.31-34; Juãw 13.36-38

²⁷ Tã nhũm Jejus hkôt mẽ pa ho pa xwỳnhê
hkukamã tanhmã mẽ kãm ujarênh to nê mẽ kãm:

—E mẽ inhmã. Tĩrtũm kapẽr ã kagà htũm kot ã mẽ pajarẽnh kot anhyr.

Kot paj ôwêhti jamâr o pa xwýnhja pĩ hãmri nhũm ôwêhti hpigrãnh pa nẽ ma anhgrà nẽ ri mra. Anhyr o te ixpê ôwêhti jamâr xwýnh nhũm mẽ apê ôwêhti pyræk ã mẽ pajarẽnh. Tã kot puj mẽ ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. ²⁸ Mẽ kot ixpĩr tã koja Tĩrtũm akupỹm ixtó ixtĩr. Pa akupỹm ixtĩr nẽ ma mẽ akukamã pika pẽ Garirej wýr mỗ. Kamã kot puj mẽ axte axpẽn pumu. Anẽ.

²⁹ Hãmri nhũm Simãw Pêtre tee ri mẽ amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Kwa nà. Ri ã mẽ ijarẽnh anhyr kêt nẽ Pahihti. Kot paj akaga hkêt nẽ. Jajaja koja anhgrà nẽ hprôt nẽ ma mrar japêr no pa kot paj anhyr kêt nẽ. Anẽ.

³⁰ Hãmri nhũm kãm:

—Nà kot kaj anẽ Simãw Pêtre. Koja apkati hkôt krãhyre hkâr kêt ri ka ra mẽ umaj ate ixkôt apa hkêt ã mẽ kãm amnhĩ tã axàprâr o axkrunêpxi kãm ga. Kwa jam ajamaxpêr tỳx nẽ. Anẽ.

³¹ Hãmri nhũm tee ri amnhĩ tã kuma kãm amnhĩ tã àprâr kãm hihtỳx nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Kot paj ã amnhĩ nhĩpêx anhyr kêt nẽ. Koja mẽ tee akôt ixpĩr mã tã no pa âm aa akaga hkêt kumrêx. Kot paj akôt ixpa ho ixpa rãhã nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnh kwýjê piitã ã kãm amnhĩ jarẽnh anẽ.

Jejus kot Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh

Matêwre 26.36-46; Rukre 22.39-46

³² Tã nhũm Jejus ma nhỹri mẽ kot kãm “Gesẽm” anhyr xwýnhja wýr hkôt mẽ pa ho pa xwýnhjê ho mỗ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—E mẽ jar ixkutêp akrĩ. Pa ma mütüm tẽ nõ Tĩrtüm mã amnhĩ jarẽ mãn. Anẽ.

³³ Hãmri nõ amnhĩ kôt mẽ ho axkrunêpxi nõ mẽ o mõi. Simãw Pêtre mẽ Jepetew kra pijakrut pê Xi-akre nõ Juãwja nhũm amnhĩ kôt mẽ o mõi. ³⁴ Hãmri nõ amnhĩ kukamã mẽ kãm hkurê xwỳnhjaja kot tanhmã hipêx tota kukamã hamaxpêr o ra amnhĩ kamã kahak tỳx o ra hkaprĩ nõ. Hãmri nõ hkôt mẽ mrrar xwỳnhjê mã kãm:

—Hêxta waa nõ. Na pa tee ri amnhĩ xà htỳx kamã ijamakja kukamã ijamaxpêr nõ amnhĩ kamã ixkahak tỳx o ixkaprĩ nõ. Te ra ixkaprĩja kot expĩr o mõi pyràk. Jakamã e mẽ jar anohtỳx nõ ixto Tĩrtüm wỳr o akrĩ kê tanhmã ixto pa mẽ kot tanhmã ixtoja kutã ixihtỳx nõ. Anẽ.

³⁵ Hãmri nõ mẽ kurũm htẽm grire nõ amnhĩ kamã kahak o Tĩrtüm mã amnhĩ jarẽnh kaxyw htu mỳr pê htẽm nõ pikap nõ mẽ kãm:

³⁶ —Kwa Papaj. Hêxta waa nõ. Inhmã amnhĩ xà htỳx kãm ijamak prãm kêt kumrêx. Na pa tee ri amnhĩ kukamã ijamaxpêr nõ amnhĩ kamã ixkahak tỳx nõ. Jakamã kot kaj amã inhnê ja ho ajapêx prãm nõ mãmri ho ajapêx nhũm mẽ kãm ixkurê xwỳnhjaja tanhmã ixto hkêt nõ. Rỳ ko. Kot kaj amã mẽ kot tanhmã ixto hprãm kê mẽ mãmri tanhmã inhĩpêx to. Nom pam inhmã hprãm xà hkôt kêt.

³⁷ Anhỳr o Tĩrtüm mã amnhĩ jarẽ hãmri nõ kànhmã xa nõ akupỹm Simãw Pêtreja mẽ hwỳr tẽ nõ mẽ omu nhũm mẽ ra htỳx gõi nõ hikwỹ. Hãmri nhũm tee ri mẽ omu nõ Simãw Pêtre mã kãm:

—Kwa Simãw Pêtre. E mẽ hãmri akrã hapôj. Kwa wem anohtỳx grire nõ ixkutêp amnhĩ to Inhõ

Papaj wỳr o akrĩ ³⁸ kē mẽ ixkôt tanhmã mẽ ato htã ka mẽ amã mẽ uma xàj ixkaga hkêt nẽ arĩ mẽ kutã amnhĩ to htỳx nẽ akuhê. ã mẽ amã mẽ ate amnhĩ nhĩpêx anhỳr prãm nom kormã mẽ amã maa. Anẽ.

³⁹ Hãmri nẽ akupỹm tẽ nẽ axte Tĩrtũm mã tanhmã amnhĩ jarẽnh to.

⁴⁰ Nẽ akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ omu nhũm mẽ axte ôt pa nẽ hikwỹ. Nhũm tẽ nẽ tee ri mẽ omu hãmri nẽ tanhmã mẽ kãm nẽ hkêt nẽ. ãm awjanã nẽ ma akupỹm tẽ nẽ axte Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽ.

⁴¹⁻⁴² Hãmri nẽ akupỹm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ kãm:

—Kwa xàn ka mẽ arĩ gõr nẽ anhĩkwỹ? E mẽ tokyx akrã hapôj. Na mẽ ra ixwỳr mrrar nẽ kot ixpynênh mã. Kojã mẽ tokyx ixkutã mẽ kot amnhĩ xunhwỳr xwỳnhjaja mẽ kãm ixtã amỹnê. Ota ra kot ixtã mẽ kãm àmnênh xwỳnhhta tẽ. E mẽ tokyx kànhmã akrĩ pu mẽ kutã mra. Anẽ.

Mẽ kot Jejus pynênh ã mẽ harênh

Matêwre 26.47-56; Rukre 22.47-53; Juãw 18.1-11

⁴³ Nhũm Jejus kormã mẽ kãm kapêr o ãm rãhã nhũm Jut Kariotja tẽ. Mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ htã nhũm ra amnhĩ kôt mẽ ohtô nẽ Jejus wỳr mẽ o tẽ nhũm mẽ wapohti nẽ kô jamỳ nẽ hkôt o mra. Patre krãhtũm mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja ra Jut kôt mẽ kurẽ nhũm mẽ man hkôt Jejusja wỳr mra. ⁴⁴ Na pre ra Jut Kariotja mẽ kãm tanhmã amnhĩ jarẽnh to nẽ mẽ kãm:

—E kot paj nhỹri mẽ pahte unênh mã xwỳnhhta pumu nẽ hwỳr tẽ nẽ kahti hkôt kumỳ nẽ tanhmã kãm ixkapêr to. Ka mẽ ixpumu nẽ hwỳr tẽ nẽ unê nẽ ma akupỹm o tẽ.

Anē hāmri nē ma hwȳr mē o tē. ⁴⁵ Nē Jejusja pumu nē hwȳr tē nē kām: “Pa mē ijahkre xwȳnh.” Anē hāmri nē kahti hkôt kumȳ. ⁴⁶ Hāmri nhūm hkôt mē mrar xwȳnhjaja omu nē Jejus wȳr mra nē unēnh kurē kumrēx. ⁴⁷ Hāmri nhūm Jejus kôt mē pa ho mē pa xwȳnhjaja tee ri ja hā mē omu nhūm hōja ō wapo kapa nē patre maati mā àpēnh xwȳnh kot mē hkôt htēm xwȳnhhta mā wapo ho apē. Nē kot ho hkrā nhīpōnh mā tā kuhpaw nē upōk rūm hamak nhīkjē krāhta. ⁴⁸⁻⁴⁹ Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mē kot unēnh xwȳnhjē mā kām:

—Kwa na pa pre apkati mē Tīrtūm mā amnhī jarēnh xā hā ixkre kamā mē kām ixujarēnh o ixpa ka prem tokyx ixpynēnh kēt nē. Tā jarāhā te ixte amnhī tomnuj xwȳnh pyrā nē ixwȳr wapohti nē kō hā akapēn nē ixwȳr atēm rax nē. Nom ra mē ate tanhmā ixto kaxyw arīgro kator jakamā mē māmri tanhmā amā ixto hprām xā hkôt tanhmā ixto. Tīrtūm kapēr ā kagā htūm kot mē akukamā ā mē ate inhīpēx anhȳr ā mē ajarēnh xā hkôt. Anē.

⁵⁰ Hāmri nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwȳnhjaja tee ri mē kot unēnh ā mē omu hāmri nē mē umaj Jejus kaga nē ma hprōt pa nhūm ahte mē kuri xa. ⁵¹⁻⁵² Hāmri nhūm mē ma o tē. Nhūm kormā mēhō nyw xwȳnhja tee ri ja hā mē omu nē ma Jejus kôt tē. Nhūm mē amnhī kôt omu nē kot unēnh kaxyw kahty xā hā kupy nhūm mē umaj mē īhkra kamā kahty xāja re nē ma hkēnh nē hprōt nē tēn akunok.

*Ijaew nhō patre maati kot Jejus kukjēr ā harēnh
Matêwre 26.57-68; Rukre 22.63-71; Juāw 18.12-14, 18.19-24*

⁵³ Tã nhũm mẽ ma mẽ õ patre maati nhõrkwỹ hwỳr Jejus o tẽ. Hãmri nhũm patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapẽr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja õrkwỳ hwỳr Jejus ã akuprõ. ⁵⁴ Hãmri nhũm Simãw Pêtre mẽ hkõt tẽ nẽ mẽ hkõt patre maati nhõ kĩtare hwỳr axà nẽ amỳm hã mẽ omunh o xa. Nhũm ra pōristijaja kĩtare kamã amnhĩm kuto nẽ hã ànhunh o hkrĩ nhũm mẽ hwỳr tẽ nẽ mẽ ìhkõ hã ànhunh o nhỹ.

⁵⁵⁻⁵⁶ Rôm nhũm ixkre kamã mẽ pikuprõnh xwỳnhjaja tee ri Jejus ã krĩ nhõ xwỳnhjê kukja nẽ mẽ kãm:

—E mẽ atõ na ka pre Jejus kot tanhmã amnhĩ tomnuj to hã omu? Mẽ atõ mẽ inhmã harẽ pa mẽ ama nẽ Rôm nhõ xwỳnhjê nhĩhkram haxà kê mẽ pamã kupĩ. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ axpẽn pãnhã tanhmã harẽnh to. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harẽnh to htã nom ri ho hêx jakamã axpẽn kwỳm ri tanhmã ri harẽnh to nhũm mẽ tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kãm:

—Tk. Kwa mẽ axpẽn kwỳm ri tanhmã harẽnh to hkêt nẽ. Axpẽn kôt măn ri tanhmã mẽ inhmã harẽnh to. Anẽ.

⁵⁷ Hãmri nhũm mẽ hkwỳjaja kànhmã kuhê nẽ axpẽn kôt tanhmã ho hêx to nẽ mẽ kãm:

⁵⁸ —Nà kot paj mẽ amã tanhmã kot amnhĩ nhĩpêx to hã harẽ. Na pa prem ã kapẽr anhỹr ã kuma. Na pre tanhmã Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽnh xà hã ixkreta jarẽnh to nẽ harẽnh o: “Kot paj ixkreja grành pa hãmri nẽ ixtã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỳm hipêx. Nom kot paj amnhĩ nhĩhkra ho hipêx kêt nẽ.” Anhỹr ã ã amnhĩ jarẽnh anẽ pa mẽ kuma.

⁵⁹ Anhÿr o harênh tã nom axpên kôt harênh kêt nê. Arĩ axpên kwÿm ri harê. ⁶⁰ Hãmri nhũm mễõ patre maati tee ri mễ kot tanhmã ho kapêr toja ma nê mễ aptàr tũmjê noo mã kànhmã xa nê Jejus mã kãm:

—E na ka ra mễ kot ã ajarênh anhÿrja ma. Xà kot kaj tanhmã mễ inhmã amnhĩ tã axàprâr to hkêt nê? Xà ãm hãmri na mễ ajarê? E kwa mễ inhmã tanhmã amnhĩ jarênh to. Anê.

⁶¹ No nhũm akryk xa nê tanhmã kãm nê hkêt nê. Hãmri nhũm tee ri ã kot amnhĩ nhĩpêx anhÿr ã omu nê axte kãm:

—Kwa mễ inhmã amnhĩ jarê. Xà apê Tĩrtũm Kra na ka? Xà ka na apê Tĩrtũm kot mễ ixwÿr amênh xwÿnh na ka? Anê.

⁶² Hãmri nhũm tã kãm amnhĩ jarê nê kãm:

—Tỳ. Ixpê tãmta na pa. Ra mễ ate jarãhã tanhmã ijarênh to kaxyw apikuprôn timer tã nom kot paj nhÿrmã mễ kamjaja tanhmã mễ ajarênh to ka mễ amnhĩ tã ixpumu. Kot kaj mễ Tĩrtũm kot mễ ato amnhĩptâr xà kutã akrĩ hãmri pa hwÿr tễ nê ãhkô hã nhÿ. Kakra kamã kot paj hwÿr tễ nê ãhkô hã nhÿ hãmri nê ã hã tanhmã mễ ajarênh to ka mễ amnhĩ tã ixpumu. Anê.

⁶³⁻⁶⁴ Hãmri nhũm tee ri ã kot amnhĩ jarênh anhÿrja ã kuma nê gryk xàj amnhĩ xê kaxô nê mễ aptàr tũmjê mã kãm:

—Kwa mo kaxyw kot puj mễ axte ri ho tanhmã kot amnhĩ tomnuj to hã harênh xwÿnhjê hõ japêr? Ra tãm kot amnhĩ pê Tĩrtũm Kra hã amnhĩ to hêx nhũm mễ pahte pajamak o mar kênã. E tanhmã kot puj mễ ho? Anê.

Hãmri nhũm mễ kãm:

—Nà kot puj mẽ kupĩ. Ra htyk mã tãm kênã. E kwa tokyx pu mẽ ma Rõm nhõ pahihtĩ hwỳr o tẽ kê mẽ pamã hã amỹnê kê mẽ kupĩ. Anẽ.

⁶⁵ Hãmri nhũm mẽ hipêx kati rax nẽ. Nẽ hkuk kuhtô nẽ hpãnhã no hpro nẽ htak nẽ kãm:

—E mẽ kot atak xwỳnhjê nhĩxi jarẽ. Apê Tĩrtũm Kra hã ate amnhĩ jarẽnh jakamã mãn uràk nẽ axàhpumunh tỳx. Jakamã e mẽ hixi jarẽ. Anẽ.

Nhũm prem ã hipêx anẽ hãmri nẽ pôristijê nhĩhkram haxà nhũm mẽ htak rax o kuhê.

Simãw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ã kot amnhĩ jarẽnh

Matêwre 26.60-75; Rukre 22.54-62; Juãw 18.15-18, 18.25-27

⁶⁶⁻⁶⁷ Rõm nhũm Simãw Pêtre arĩ kĩtare kamã mẽ ìhkô hã ànhunh o nhỹ. Hãmri nhũm mẽõ patre maati mã àpênh xwỳnh nitita mẽ hwỳr kato nẽ xa. Hãmri nẽ hirã kamã hprĩ hã Simãw Pêtre pumu nẽ omunh mex kurê kumrêx nẽ kãm:

—Xê pěr apê Najare nhõ xwỳnh Jejus kôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê hõ na ka. Anẽ.

⁶⁸ Hãmri nhũm tee ri kuma nẽ ra kãm ma nẽ. Nẽ kãm amnhĩ tã aprã nẽ kãm:

—Tk. Kokỹ. Ixte mẽhõ my ata pumunhre hã. Anẽ.

Hãmri nẽ kànhmã xa nẽ ma tẽ nẽ kĩtare hwỳr kahê hkôt ã mẽ hkàx ã ahte xa nhũm krãhyre kã.

⁶⁹ Nẽ gaa nhũm hpãnhã mẽ kãm àpênh xwỳnhjê hõja omu nẽ hã mẽ kãm:

—Xê ma ãm hãmri na harẽ. Kôt ri mẽ pa xwỳnhjê hõ na pěr. Anẽ.

⁷⁰ Hãmri nhũm amnhĩ tã kuma nẽ kãm:

—Tk. Kwa nà. Mě ri ã amnhĩ krã hkôt ri ixto axêx anhỹr kêt nẽ. Aa ixte mēhõ ata pumunh kêt kumrẽx. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ hkwỳja gaa nẽ kê axte hprĩ hã omu nẽ kãm:

—Kwa ãm hãmri na mẽ ajarẽ. Apê Jejus hkwỳ na ka. Ajaxwỳja apê Garirej nhõ xwỳnh kênã. Anẽ.

⁷¹ Hãmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ kãm ma htỳx nẽ. Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Kwa nà. Na pa Tĩrtũm noo mã mẽ amã amnhĩ jarẽ. Kot paj amnhĩ to ixêx japêr nhũm inhma nẽ hã tanhmã ixto. Nà uràn ixpê Garirej nhõ xwỳnhre hã. Ixte mēhõ mũj pumunh kêt kumrẽx tã ka mẽ xatã axpên kôt ixte hkôt ixpa ho ixpa xwỳnh ã ixkamnhĩx o xa.

Anhỹr o ra mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi. ⁷² Hãmri nhũm axte krãhyre kà. Jao ra hkàr o axkrut. Hãmri nhũm Simãw Pêtre kuma nẽ Jejus kot ra hkukamã ã amnhĩ nhĩpêx anhỹr ã harẽnhja mã hamaxpêr kurê kumrẽx. Krãhyre kormã hkàr o axkrut kêt ri kot mẽ kãm amnhĩ tã aprãr o axkrunẽpxi hã harẽnhja mã hamaxpêr. Hãmri nẽ ra kànhmã hakry hpar o tẽ nẽ hkaprĩ htỳx kumrẽx. Hãmri nẽ tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ amnhĩ mã:

—Hêxta waa nẽ. ãm hãmri na pre Jejus ijarẽ. Tã pa kot ijarẽnh xà hkôt ã amnhĩ nhĩpêx anẽ. Kwa mo na pa axtem nẽ ã mẽ kãm amnhĩ to ixêx anẽ?

Anẽ hãmri nẽ hkaprĩ xàj mỳr rax nẽ.

15

Pirat kot Jejus kukjêr ã harênh

Matêwre 27.1-2, 27.11-14; Rukre 23.1-5; Juãw 18.28-38

¹Tã nhũm myt kato nhũm mẽ axte Jejus ã axpên wýr akuprõ. Patre krãhtũmjê mẽ Ijaew krãhtũmjê mẽ Tĩrtũm kapêr tũm o mẽ ahkre xwýnhjê mẽ Ijaew nhõ juistijaja nhũm mẽ piitã hã akuprõ. Hãmri nê pôristi mã anê nhũm mẽ Jejus pa hpre nhũm mẽ ma Rõm nhõ xwýnhjê nhõ pahi Pirat wýr o tẽ. Piratja na pre hte Rõm nhõ xwýnhjê nhõ pahi Sesti nhỹ hã Ijaew o amnhĩptâr o pa nhũm prem ma hwýr o tẽ. ²Hãmri nê kutã ãm nê tanhmã kãm harênh to nê kãm:

—E ot pa mẽ awýr jahti ho tẽ. Na hte mẽ inhmã hêx rũnh o pa. Mẽ ixte Pahihti Sesti kapêr kwým ri amnhĩ nhĩpêx prãm xàj tanhmã mẽ inhmã hêx to. Nê axtem nê mẽ ixte Sesti mã kàxpore hkwy nhõr kêt ã mẽ inhmã karõ. Nê Tĩrtũm kot mẽ ixkaxyw kêp mẽ inhõ pahi hã ãm ã amnhĩ jarênh o pa. Na hte ã mẽ inhmã amnhĩ to hêx anhỹr o pa. Anê.

Hãmri nhũm Pirat mẽ kuma nê Jejus pumu nê tanhmã hkukjêr to nê kãm:

—E inhmã amnhĩ jarê. Xà ãm hãmri na mẽ ã ajarênh anê nà? Xà apê Ijaew nhõ pahi na ka? Xà ka na htem amnhĩ wýr akãm hamak o pa? Anê.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ. Nà ãm hãmri na ka ã ijarênh anê. Anê.

³Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja tanhmã kãm ho kapêr to. ⁴Nhũm mẽ kuma nê axte hkukja nê kãm:

—Kwa na mẽ ã ajarênh anê ka mẽ ama nê ãm mẽ ama nê inhmã tanhmã amnhĩ tã axàprâr to hkêt nê. Anê.

⁵ Nom nhũm Jejus ãm akryk xa nẽ tanhmã axte kãm nẽ hkêt nẽ. Jakamã nhũm Pirat tee ri omunh pê hamaxpêr o nhỹ.

Pirat kot Jejus pĩr ã àmnênh ã harênh

Matêwre 27.15-26; Rukre 23.13-25; Juãw 18.39–19.16

⁶ Na pre hte pahi Pirat arĩgro pê Pasja ã Ijaewjaja kãm hprãm xà hkôt mẽ hagjênh xwỳnhjê ho hpỳnh nẽ mẽ kãm ure. ⁷⁻¹⁰ Jakamã nhũm Ijaew kwỳjaja hwỳr mra nẽ kãm:

—Pa. Kwa xà kot kaj jarãhã mẽ inhmã mẽ hagjênh xwỳnhjê hõ mã anhũre nà? Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ hamaxpêr o:

—E paj Jejus ã mẽ kuma nẽ kãm inhũre. Mẽ piitã mẽ kãm kapêr mar prãm nhũm mẽõ patre krãhtũmjaja pix kot mẽ hkôt kamã gryk nẽ ã ixwỳr o mrrar anhỹr kênã. Anẽ.

Hãmri nẽ mẽ kãm:

—Tỳ. Nà kot paj mẽ amã hõm inhũre. Kwa xà kot pa mẽ amã mẽ anhõ “pahihti” jarênhja mã inhũre nà? Anẽ.

¹¹ Hãmri nhũm patre krãhtũmjaja tee ri kuma nẽ mẽ kãm:

—Kwa mẽ kãm anẽ kê Parapas mã măn ure. Anẽ.

Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ Pirat mã kãm:

—Nà Jejus mã anhũrer kêt nẽ. Parapas mã măn anhũre. Anẽ.

¹² Hãmri nhũm mẽ kãm:

—No mẽ ate mẽ anhõ pahi hã harênh xwỳnhhta? Tanhmã kot paj ho? Anẽ.

¹³ Hãmri nhũm mẽ àmra kamã kãm hã amỹnê nẽ kãm:

—Kwa pĩ kahpa hã anhõ kê ty. Anẽ.

¹⁴ Hāmri nhũm tee ri mẽ kuma nẽ mẽ kām:

—Tk. Kwa nà. Tanhmã kot amnhĩ tomnuj tore hã kot pa ã hipêx anẽ.

Anhỹr tã nhũm mẽ xatã anhĩpê kām kapêr kām hihtỳx nẽ kām:

—Kwa pĩ kahpa hã măn anhô kê ty. Tokyx ã mẽ inhmã hipêx anẽ.

Anhỹr o kuhê. Kàx pê kām anhỹr o kuhê.

¹⁵ Nhũm tee ri mẽ kuma hāmri nẽ mẽ kām hprãm xà hkôt mẽ kām Parapas mã ure. Nẽ pôristi hkwỳjê mã Jesus ã amỹnê nẽ mẽ kām:

—Tôe. Mẽ mamrĩ hwỳr tẽ nẽ htak hāmri nẽ kapôt ã mẽ hpar xà hã pika hwỳr o tẽ nẽ pĩ kahpa hã anhô. Anẽ.

Mẽ kot Jesus tak ã mẽ harênh

Matêwre 27.27-32; Juãw 19.2-3

¹⁶ Tã nhũm pôristijaja akupỹm ixkreja wỳr Jesus o axà nẽ amnhĩ wỳr hkwỳjê hã karõ nhũm mẽ hwỳr agjê nẽ Jesus ã akuprõ. ¹⁷ Hāmri nẽ kêp pahi hã hpêr o pikênh kaxyw kām pahi hã mẽ ahkà nhĩpêx nẽ hkrãm haxà. Nom axtem nẽ akunĩ kamã mẽmo mrô nhĩ te kot ronh kanêre pyràk xwỳnhja nhũm mẽ kām hikãx nẽ hkrãm haxà. Hāmri nẽ kêp ê kapa nẽ pahi hã mẽ ê kamrêk ô py nẽ kām haxà. ¹⁸ Hāmri nẽ kām:

—E apê Ijaewjê nhõ pahi na ka. Anẽ.

¹⁹ Hāmri nẽ xatã axpên pãnhã hwỳr mra nẽ pĩ ho hkrãx pê htak nẽ hkuk kuhtô nẽ hã hpêr o pikênh pê hã hpiaàm pyrà nẽ kutã hkôn krã ho hkrĩ. ²⁰ Hāmri nẽ kêp pahi xê kapa nẽ akupỹm kām ê jaxà nẽ pĩ kahpa hã nhôr kaxyw ma o kato nẽ o tẽ.

²¹ Nom nhũm ra hiro tỳx nẽ nhũm mẽ tee ri omu hãmri nẽ mễhõ kot ho ajuta kaxyw mẽ kot hkôt omunh o mỗr xwỳnhjê kapi ho xa. Hãmri nẽ Sirên nhõ xwỳnh Simãw hkà htykreja pumu. Aresân mẽ Rupti wa hipêêxà na pre. Nhũm htỳx hamakêtkati nẽ mẽ kutã krĩm tẽ. Hãmri nhũm mẽ haê nẽ unê nẽ kãm Jesus o ajuta kaxyw hã karõ nhũm kãm pĩ kahpaja mỳ nẽ mẽ hkôt o tẽ.

Mẽ kot pĩ kahpa hã Jesus nhô ã mẽ harênh

Matêwre 27.33-44; Rukre 23.33-43; Juãw 19.17-27

²² Nhũm mẽ ra kẽn nhĩxê te kot mẽ hkrã hi pyrãk xwỳnhja wỳr Jesus o pøj. Mẽ kot kãm “Korkot” anhỹr xwỳnhja wỳr. Mẽ pakapêr kãm na htem Korkotja jarênh o: “Mẽ hkrã hi xà” anê. Jakamã nhũm mẽ ra hwỳr o pøj. ²³ Hãmri nẽ kot pĩ kahpa hã nhô kaxyw wĩhti hkwỳ ho mẽ mẽmo mẽhkanexà pê mĩra ho ahkà. Kot ho kôm nẽ amnhĩ xà htỳx kãm hamak kêt kaxyw hipêx nẽ kãm kugõ nom nhũm hkaga nẽ ho hkôm kêt nẽ. ²⁴⁻²⁶ Hãmri nhũm myt kaxkwa nhĩpôk wỳr tẽ nhũm mẽ pĩ kahpata ã Jesus xi nẽ prek o ãhkra ho htỳx nẽ hpar o htỳx. Nẽ hpãnhã kaxyw kakwỳ nẽ kànhmã pĩ kahpa jarĩ nẽ kre kamã âm nẽ hity hpa. Nhũm Jesus kỳx pê amnhĩ xà htỳx kumrêx kamã hamak o ajêt. Nhũm pôristi hõja tẽ nẽ tapti hõ py nẽ hã kagà ho:

IJAEWJÊ NHÕ PAHI NA JA

Hãmri nẽ Jesus wỳr ho api nẽ mỳ ri kunhõ. Hãmri nhũm hparpê pôristi hkwỳja axpên mã ê hkwỳ ho hpigrãnh kaxyw hã kẽnre ho jòka ho hkrĩ.

²⁷⁻²⁸ Tã nhũm mẽ wa kot amnhĩ tomnuj xwỳnh wa ho axkrut nẽ mã wa ho anê nẽ. Nẽ pĩ kahpa hã

prek o wa ìhkra ho htỳx nẽ wa hpar o htỳx hãmri nẽ akutã ho Jejus nhĩjẽ nhũm wa ajêt.

²⁹ Hãmri nhũm mẽ kot omunh mã mrar xwỳnhjaja Jejus pumu nẽ hã hpěr o pikẽn h punuj nẽ hkrã ho apê nẽ kãm:

—Kwa na ka pre ate Tĩrtũm mã amnhĩ jarẽn h xà hã ixkre gràn h par nẽ atã apkati axkrunẽpxi nẽ akupỹm hipêx par ã amnhĩ jarẽn h o apa. Nẽ axàhpumunh o axàhpumunh ã amnhĩ jarẽn h o apa.
³⁰ Jakamã e kwa amnhĩ kapa nẽ wrỳ pa mẽ ja hã apumu. E kwa tokyx. Anẽ.

³¹ Nẽ patre krãhtũmjẽ mẽ Tĩrtũm kapěr tũm o mẽ ahkre xwỳnhjaja piitã hwỳr mra nẽ hã hpěr o pikẽn h o kuhẽ. Nẽ axpẽn mã kapěr o:

—E jahti na xep pre mẽ kamã ukapĩ ho pa nẽ tanhmã mẽ ho ajuta hto ho pa. Tã tãm tanhmã amnhĩ to nẽ wrỳk kêt nẽ. ³² Kwa pu mẽ arĩ pakuhẽ nẽ kot amnhĩ kaxàr nẽ wrỳk kãm omu. Koja wrỳ pu mẽ omu nẽ kệp mẽ panhõ pahihti hã hkôt pajamaxpěr kurê kumrẽx. E tokyx wrỳ Jejus pa mẽ awrỳk kãm apumu. Nà kot kaj awrỳk rax nẽ. Anẽ.

Hãmri nhũm akutã wa kot hijẽ nẽ jêt xwỳnh wa haxwỳja kãm kapěr punuj o ajêt.

Jejus htyk ã harẽn h

Matêwre 27.45-46; Rukre 23.44-49; Juãw 19.28-30

³³ Tã nhũm ra kaxkwa nhĩpòk ri myt nhỹr mẽ nhũm te kamàt pyràk. Nhũm kamàt kô rax kumrẽx o ra hã awry mẽ nhũm akupỹm myt katêr o mỗ.

³⁴ Hãmri nhũm Jejus àmra kamã Tĩrtũm mã kapěr nẽ kãm:

—Ìnhõ Tĩrtũm inhõ Tĩrtũm. Kwa mon ka ixkaga? Anẽ.

Nòm kapěr kãm kapěr o:

—Eri Eri rāmā sapatani. Anē.

³⁵ Hāmri nhūm mẽ kot mar o kuhê xwýnhjaja kot Eri hā harēnh ma nē htýx ho finat Eris mã kapēr ã hkamnhĩx. ³⁶ Hāmri nhūm ja hprôt nē mẽmo rereeti py nē pĩ ho hkanhwý nē o tē nē ho wĩhti nhek nē Jejus wýr o tē nē kot hkaôr kaxyw kām kupē. Hāmri nē hkwýjē mã kām:

—E hāmri pu mẽ jar hkàx ã pakuhê nē Eris jamā mǎn. Kojá kuma nē hwýr tē nē o wrý nà? Anē.

³⁷ Nom nhūm Jejus ra htyk kaxyw nē àmra htýx nē ty.

³⁸ Hāmri nhūm Tĩrtũm mã amnhĩ jarēnh xà hā ixkre kamā hakwakre hā kupēxēja axkjē nē amnhĩ kahê xà mēnh kurê kumrēx. Utĩ rax tã kýj rũm ahpar mã axkjē nē amnhĩ kahê xà mẽ. Te Jejus htyk o mẽ pahte hkôt amnhĩ xunhwýr xwýnhjē mã Tĩrtũm wýr pry jakwa kre kahê xà mēnh pyrāk o ã amnhĩ kaxôn anē. ³⁹ Nhūm pōristi krāhtũmjē hōja Jejus parpē kutā htyk kām omunh o xa. Hāmri nē tee ri omu nē hamaxpēr o:

—Hêxta waa nē. Ām hāmri na pre hte kēp Tĩrtũm Kra hā amnhĩ jarēnh o pa. Tã pa mẽ amarĩ kupĩ. Anē.

⁴⁰⁻⁴¹ Rôm nhūm mẽni kwýjaja amým htyk kām omunh o kuhê. Na pre htem Garirej kamā Jejus mẽ hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjē mã mẽ apkur xà hā àpēnh o mẽ hkôt pa nē mẽ hkôt Jerujarē hwýr mō. Marir Matarēn nē Xiakre mẽ Jojes wa katorxà Marirja. Nē Sarome. Nē mãānēn mẽni hkwýjaja nhūm mẽ amým Jejus htyk kām omunh o kuhê.

Mẽ kot Jejus jaxàr ã harēnh

Matêwre 27.57-61; Rukre 23.50-56; Juãw 19.38-42

⁴² Nhũm prem arĩgro pē sēsta hã Jejus pĩ nhũm ra amỹkry htỹx nē. Sap kukamã na pre htem Ijaew-jaja amnhĩm apkur xà hã mẽõ nhĩpêx pa nhũm sap kato nhũm mẽmoj to anhỹr kêt nē. ⁴³ Jakamã nhũm Juje hõ pē Arimatej nhõ xwỹnhja. Kêp Ijaewjê nhõ juisti hõ na pre. Nhũm mẽ piitã kãm hkĩnh nē expẽn mã mex o mex ã harênh o pa. Na pre Tĩrtũm kot mẽ pahwỳr Jejus mẽnh kôt hamaxpêr o pa. Tã Jejus htyk ã omu hãmri nē hamaxpêr o:

—E pa ma pahi Pirat wỳr tẽ nē Jejus nhĩ hã kuwỳ. Inhmã uma htã kot paj ma hwỳr tẽ nē hã kuwỳ kê inhmã kugõ pa ma o tẽ nē tokyx haxà. Kot paj ho anhỹr tokyx anhỹr kêt nhũm mẽ panhõ arĩgromnu pē sapja wỳr ra myt axà hãmri pa haxàr kêt nē.

Anhỹr o hamaxpêr nē ma Pirat wỳr tẽ nē hã kuwỳ. ⁴⁴ Hãmri nhũm amnhĩ jaêr pē ra htyk ã harênh ma nē amnhĩ wỳr pôristi krãhtũmjê hõ hã karõ nē hã hkukja nē kãm:

—Kwa xà na ra Jejus ty? Anẽ.

Hãmri nhũm kãm:

—Tỳ na ra ty. Anẽ.

⁴⁵ Hãmri nhũm kuma nē Juje mã kãm:

—Tõe. Mamrĩ ma o tẽ nē haxà. Anẽ.

⁴⁶ Hãmri nhũm kuma nē akupỹm Jejus wỳr tẽ nē pôristi mã anẽ nhũm mẽ kãm ho wrỳ. Nhũm kumỹ nē kupêxê ho hkupu hpa nē o tẽ nē kẽn kre kakwỹnh kãm haxà. Hãmri nē kẽn rax o hitom mex nē ma akupỹm krĩm tẽ. ⁴⁷ Nhũm Marir Matarên mẽ Juje katorxà Marir ôja wa ma hkôt tẽ nē kot haxàr kãm omunh o xa. Kot mẽ hkuxwa xà ho gregrer kêt rãhã haxàr kãm omu.

16

Jejus akupÿm htĩr ã harẽnh

Matêwre 28.1-10; Rukre 24.1-12; Juãw 20.1-10

¹⁻² Tã nhũm apkati. Nom nhũm ra mẽ inhõ arĩgromnu pê sap kator jakamã nhũm mẽ kormã akupÿm kẽnkreta wÿr mrar kêt nẽ. Hãmri arĩgro mex jamãr pê kôkôt o hkrĩ. Hãmri nhũm axte apkati nhũm tômk nhũm ra mẽ inhõ arĩgromnu hapêx nhũm Marir Matarẽn mẽ Sarome mẽ Xiakre katorxà Marirja mẽ ma akupÿm kẽnkreta wÿr mra. Kormã kwÿhtãã. Kormã myt kator o mõi mẽ nhũm mẽ kànhmã hkrĩ hãmri nẽ mẽ kot Jejus gregrer kaxyw mẽ hkuxwa xà hkwy jamy nẽ ma hwÿr o mra. ³ Hãmri nẽ kormã mõi ri tee ri amnhĩ kukamã hamaxpêr nẽ axpên mã:

—Xê gòa nẽ. Mẽhõ koja mẽ pamã nhãm kẽnkre nẽ hitom raxta xãm pu mẽ Jejus wÿr agjê nẽ gregrer? Utĩ rax kumrêx kênã. Anẽ.

⁴ Hãmri nẽ hwÿr pôi nẽ omu nhũm ra hitom xaja kàx ã nõi nhũm mẽ tee ri omu. Utĩ rax tã ra kàx ã nõi. ⁵ Hãmri nhũm mẽ kẽnkre hwÿr agjê nẽ upôk rũm mẽhõ nyw pumu. Nhũm ê jakajre kamã nhỹ nhũm mẽ amnhĩ jaêr pê omu nẽ tee ri hamaxpêr.

⁶ Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa mẽ amã ma hkêt nẽ. Mẽ ate Najare nhõ xwÿnh pê Jejus pumunh kaxyw na ka mẽ mra. Mẽ kot pĩ kahpa hã nhôr xwÿnhnta. Nom jar amrakati. Na ra Tĩrtũm akupÿm ho htĩr. E mẽ kam nẽ amnẽ agjê nẽ ano ho nõi xà kaprÿ pumu ⁷ nẽ tokyx ma akupÿm mra nẽ hkôt mẽ pa ho pa xwÿnhjê mã harẽ. Koja ma Jejus mẽ akukamã akupÿm Garirej wÿr mõi. Garirej kamã kot kaj mẽ axte axpên pumu. Ra kot mẽ amã amnhĩ jarẽnh xà hkôt. Kwa

mě tokyx ma akupỹm mẽ hwỳr mra. Nẽ kwa kê Simãw Pêtreja harẽnh mar mex nẽ. Anẽ.

⁸ Hãmri nhũm mẽ kuma nẽ awjanã nẽ ma akupỹm hprôt. Nẽ tee ri hamaxpěr nẽ kãm ma xàj htertet tỳx jakamã kormã nhãm mēhõ mã harẽnh kêt nẽ.

*Jejus kot Marir Matarẽn wỳr kator ã harẽnh
Juãw 20.11-18*

⁹ Nhũm semãn nyw mã àr xà hã arĩgro pẽ tòmĩkja ã nhũm Jesus akupỹm htĩr. Hãmri nẽ Marir Matarẽn kumrẽx wỳr kato. Kot nẽ mẽkarõmnuti ho 7 nẽ nẽ hanor xwỳnh ta kumrẽx wỳr kato. ¹⁰ Hãmri nhũm akupỹm htĩr kãm omu nẽ hkĩnh tỳx kumrẽx. Nẽ ma akupỹm tẽ nẽ Jesus kràmnhwỳjẽ mã harẽ. Nhũm mẽ hkaprĩ nẽ mỳr o hkrĩ nhũm mẽ hwỳr axà nẽ mẽ omu nẽ mẽ kãm:

¹¹ —Xê mẽ amỳr kêt nẽ. Na ra Jesus akupỹm htĩr nẽ ham ixwỳr kato pa inhno ho omu. Xê mẽ hãmri axte amỳr kêt nẽ.

Anhỹr tã nom nhũm mẽ htỳx ho amnhĩ krã hkôt kot ri ã harẽnh anhỹr ã hkamnhĩx jakamã kuma nẽ ãm kuma.

*Jejus kot hkwỳjẽ hwỳr kator ã harẽnh
Rukre 24.13-35*

¹² Tã nhũm Jesus axte ja wa hwỳr kato. Kôt mẽ pa ho pa xwỳnh wa ho axkrut nẽ wa hwỳr kato. Na pre wa Jerujarẽ rũm kato nẽ akupỹm wa õ krĩ hwỳr mõi mẽ nhũm wa hwỳr kato. Nom axtem tanhmã amnhĩ nhĩpêx to nẽ wa hwỳr kator jakamã nhũm wa tokyx hprĩ hã kệp Jesus ã omunh kêt nẽ.

¹³ Tã kệp Jesus ã omu hãmri nẽ akupỹm Jerujarẽ hwỳr mõi nẽ hkwỳjẽ mã harẽnh kurê kumrẽx. Nom

nhũm mẽ wa kuma nẽ ãm wa kuma nẽ akupỹm htĩr
kôt hamaxpěr kêt nẽ.

Jejus kot hkwỳjê mã mẽmoj tã karõ hã harẽnh
Matêwre 28.18-20; Rukre 24.44-49; Juãw 20.19-
23; mããnẽn Atre 1.6-8

¹⁴ Tã nhũm Jejus tã hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnh
pê 11 wỳr kato nhũm mẽ kamã no pyma nẽ hkĩnh
tỳx nẽ omunh o kuhê. Hãmri nhũm mẽ kãm:

—Kwa hêxta waa nẽ. Marir Matarẽn mẽ akwỳta
mẽ kot akupỹm ixtĩr kãm ixpumunh nẽ mẽ amã
ijarẽn tã ka mẽ ama nẽ ãm mẽ ama. Pěr ãm mẽ
akrã hihtỳx jakamã na ka mẽ ama nẽ mẽ hkôt
ajamaxpěr kêt nẽ. Anẽ.

¹⁵ Hãmri nẽ mẽ kot tanhmã kãm amnhĩ nhĩpêx to
ho pa hã mẽ kãm karõ nẽ mẽ kãm:

—E kêr ka mẽ ma krĩ piitã hkôt mẽ kãm ijarẽn o
ri mẽ hkôt apa. Ixte tanhmã mẽ nê amnhĩ nhĩpêx
toja ka mẽ aprĩ hã mẽ kãm ijarẽn o ri mẽ hkôt
apa. ¹⁶ Nẽ mẽ kot mẽ akapěr mar nẽ amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpěr xwỳnhjaja kêr ka mẽ hkrã kumrã
nhũm mẽ nhỹrmã Tĩrtũm mẽ wa ixri htĩr tũm nẽ
mex rãhã nẽ pa ho pa. No mẽ kot amnhĩ kaxyw
ixkôt hamaxpěr kêt xwỳnhjaja koja Tĩrtũm nhỹrmã
amnhĩ nê mẽ hano nhũm mẽ ma kuwy hwỳr pa.

¹⁷ —Nẽ amnhĩ kaxyw ixkôt mẽ ajamaxpěr
xwỳnhjaja kot kaj mẽ inhỹ hã tanhmã amnhĩ
nhĩpêx to ho ri apa. Aa mẽ kot mẽmoj pumunh
kêt kwỳ ho anẽ nẽ inhỹ hã inhĩxi jarẽn kôt mẽ
nê mẽkarõmnuti janor o ri mẽ hkôt apa. Nẽ mẽ ate
nhãm mẽ kapěr mar kêt tã inhỹ hã ho akapěr mex o
apa. Mẽ ate mar kêt tã ra ho akapěr nhũm mẽ kot
mẽ kaperta mar xwỳnhjaja hprĩ hã mẽ amar mex

ně. ¹⁸ Ně kot kaj mẽ nhỹri atỳx kagã xoprê hõ hpyr tã no nhũm tanhmã mẽ ato hkêtně. Rỳ atỳx mẽmoj to mẽ hpar xà hkwỳ ho akõm tã no nhũm tanhmã mẽ ato hkêtně. Ně inhỹ hã mẽ à xwỳnhjê hã mẽ anhĩhkra jaxwỳ nhũm mẽ akupỹm mex. Kot kaj mẽ amnhĩ kaxyw ixkõt mẽ ajamaxpêr xwỳnhjaja ã inhỹ hã amnhĩ nhĩpêx anhỹr o ri apa. Aně.

Jejus kot akupỹm kaxkwa hwỳr àpir ã harěnh

Rukre 24.50-53; mãăněn Atre 1.6-11

¹⁹ Tã nhũm mẽ panhõ Pahihti Jejusja hkõt mẽ pa ho mẽ pa xwỳnhjê mã kapêr pa hãmri nhũm Tĩrtũm ma akupỹm amnhĩ wỳr kaxkwa hwỳr ho api. Hãmri nhũm kaxkwa kamã Tĩrtũm nhĩhkô hã upòk rũm nhỹ. Kot ãhkô hã mẽmoj piitã ho amnhĩptàr kaxyw hkrĩ ho hkrĩ. ²⁰ Hãmri nhũm hkõt mẽ pa ho pa xwỳnhjaja ma akupỹm àpir kãm omu hãmri nẽ anhgrà nẽ ma krĩ piitã hkõt mẽ kãm Tĩrtũm kapêr jarěnh o pa nhũm Pahihti Jejus mẽ ãhkô hã pa ho pa. Nhũm mẽ ma ỹ hã hkwỳjê mã aa mẽ kot mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o ri mẽ hkõt pa nhũm mẽ ja hã mẽ omu nẽ axpẽn mã mẽ harěnh o:

—Nà ãm hãmri na mẽ pamã Tĩrtũm kapêr jarěnh o pa nẽ ho hêx kêt nẽ. ỹ hã mẽ kot aa mẽ pahte mẽmoj pumunh kêt kwỳ ho anhỹr o pa kẽnã. Nà ãm hãmri na ã mẽ pamã kapêr jarěnh anhỹr o pa. Aně.

Ja kõt na Makre kot Jejus jarěnhja hapêx.

Tĩrtũm kapër ã kagà nyw
New Testament in Apinayé (BR:apn:Apinayé)

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apinayé

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Apinayé [apn], Brazil

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apinayé

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

383a4e22-34cd-505f-9cc2-2f9921e7aa9f